

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Μ.Π.Σ. στις Επιστήμες της Αγωγής: Παιδαγωγική & Διδακτική πράξη στην ειδικότητα:

«Διοίκηση και Επιμόρφωση στην Εκπαίδευση»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Επιβλέπων καθηγητής: Γιαβρίμης Παναγιώτης

***«Απόψεις γονέων μαθητών Δημοτικού σχολείου για
τη χρήση του διαδικτύου και των Μέσων Κοινωνικής
Δικτύωσης από τα παιδιά τους»***

Μαζαράκη Ειρήνη

ΑΜ:581

Ηράκλειο, 2022

Περίληψη

Το διαδίκτυο έχει ανοίξει νέους ορίζοντες γνώσης, επικοινωνίας και ψυχαγωγίας στη ζωή των παιδιών αλλά και των ενηλίκων. Μέσω αυτού, τα παιδιά μπορούν να ενισχύσουν τις δεξιότητές τους και να ενδυναμώσουν τις γνώσεις και τη δημιουργικότητά τους. Ωστόσο, η διαδικτυακή ενασχόληση των παιδιών συχνά συνοδεύεται από κινδύνους και συγκρούσεις με τους γονείς.

Οι περισσότεροι ειδικοί συμφωνούν ότι το ουσιαστικό πρόβλημα δεν είναι ότι το παιδί κάνει χρήση της τεχνολογίας, αλλά ο τρόπος που αντιλαμβάνεται τη χρήση της. Η αντίληψη αυτή επηρεάζεται και διαμορφώνεται άμεσα από τη χρήση που κάνουν οι γονείς οι οποίοι λειτουργούν ως ισχυρό και πολλές φορές άθελα τους λάθος πρότυπο, αφού αναλώνονται άσκοπα στη χρήση της τεχνολογίας και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, αφαιρώντας πολύτιμο και ποιοτικό χρόνο από την οικογένεια τους.

Είναι σχεδόν αδύνατον να περιμένουμε από ένα παιδί να περιορίσει τις ώρες που περνάει μπροστά από μία οθόνη, όταν οι ίδιοι οι γονείς είναι θα λέγαμε *εθισμένοι με την τεχνολογία*. Οι γονείς αρκετά συχνά μιλάνε στο τηλέφωνο, γράφουν μηνύματα, τσεκάρουν τα e-mail τους με το που θα μπουνε στο σπίτι, έχουν πάντα τον υπολογιστή ανοιχτό και σε αρκετές περιπτώσεις η τεχνολογία μπορεί να γίνει εμπόδιο στην επικοινωνία γονέα παιδιού. Έρευνα επί του θέματος διαπίστωσε ότι όταν οι γονείς χρησιμοποιούσαν τα τηλέφωνα τους, ήταν λιγότερο προσεκτικοί με τα παιδιά τους (Kildare & Middlemiss, 2017; Kushlev & Dunn, 2019).

Σε αυτό το πλαίσιο, θεωρούμε ότι η χρήση της τεχνολογίας από τους ίδιους τους γονείς καθώς και το μοντέλο γονικής διαμεσολάβησης που εφαρμόζουν μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την *ψηφιακή ανατροφή* των παιδιών τους. Πολύ συχνά τα παιδιά αμφισβητούν τους γονικούς κανόνες σχετικά με τη χρήση του διαδικτύου, όταν οι ίδιοι οι γονείς δεν *«πράττουν αυτό που κηρύττουν»*. Αυτό οδηγεί σε έλλειψη ελέγχου και όταν οι γονείς χάνουν τον έλεγχο, αυτό είναι μια πιθανή πηγή σύγκρουσης με τα παιδιά τους (Kildare & Middlemiss, 2017).

Έρευνες δείχνουν ότι η στάση που κρατά η οικογένεια απέναντι στην τεχνολογία στο σπίτι, είναι ένας από τους πιο σημαντικούς παράγοντες που επηρεάζει τη σχέση του παιδιού με την τεχνολογία. Ο τρόπος που χειρίζονται την τεχνολογία οι γονείς, ο τύπος γονικής διαμεσολάβησης που εφαρμόζουν και το πολιτισμικό

κεφάλαιο κάθε οικογένειας έχει αντίκτυπο στη χρήση- κατάχρηση που κάνουν τα παιδιά.

Λέξεις - Κλειδιά: χρήση του διαδικτύου, οικογένεια, συγκρούσεις, γονική διαμεσολάβηση, πρότυπο, πολιτισμικό κεφάλαιο, χρήση- κατάχρηση τ

Abstract

The internet has opened up new horizons of knowledge, communication and entertainment in the lives of children as well as adults. Through this, children can enhance their skills and empower their knowledge and creativity. However, children's online engagement often comes with risks and conflicts with parents.

Most experts agree that the real problem is not that the child uses technology, but how he perceives its use. This perception is directly influenced and shaped by the use made by parents, who act as a strong and often unintentionally wrong role model, since they spend themselves unnecessarily in the use of technology and social media, taking away valuable and quality time from their family.

It is almost impossible to expect a child to limit the hours he spends in front of a screen, when the parents themselves are, *addicted to technology*. Parents quite often talk on the phone, text, check their e-mails as soon as they get home, always have the computer on, and often technology can become a barrier to parent-child communication. Researches on the topic found that when parents were using their phones, they were less attentive to their children (Kildare & Middlemiss, 2017; Kushlev & Dunn, 2019).

In this context, we consider that the use of technology by the parents themselves as well as the model of parental mediation they apply can negatively affect their child's *digital upbringing*. All too often children challenge parental rules about internet use when the parents themselves do not *'practice what they preach'*. This leads to a lack of control and when parents lose control, this is a potential source of conflict with their children (Kildare & Middlemiss, 2017).

Researches show that the family's attitude towards technology at home is one of the most important factors influencing a child's relationship with technology. The way parents handle technology, the type of parental mediation they apply and the cultural capital of each family has an impact on children's use-abuse.

Keywords: internet use, family, conflict, parental mediation, role model, cultural capital, internet use-abuse

Περιεχόμενα

Περίληψη	2
Abstract.....	4
Περιεχόμενα.....	5
Εισαγωγή	7
Κεφάλαιο 1 ^ο : Ψηφιακή τεχνολογία.....	10
1.1 Εισαγωγή στην έννοια του διαδικτύου και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης 10	
1.2 Τα μειονεκτήματα του διαδικτύου και των Μ.Κ.Δ. στα παιδιά	12
1.3 Τα πλεονεκτήματα του διαδικτύου και των Μ.Κ.Δ. στα παιδιά.....	15
Κεφάλαιο 2ο: Η θεωρία του P. Bourdieu για το πολιτισμό κεφάλαιο και ο ρόλος της οικογένειας στη χρήση του διαδικτύου από τα παιδιά.....	17
Κεφάλαιο 3ο: Έρευνες για τη γονική διαμεσολάβηση σχετικά με τη χρήση του διαδικτύου.....	29
Κεφάλαιο 4ο: Η έρευνα μας	36
4.1 Σκοπός της έρευνας	36
4.2 Μεθοδολογία της ερευνητικής διαδικασίας.....	37
Κεφάλαιο 5ο: Τα ευρήματα της έρευνας μας	39
Κεφάλαιο 6ο: Συζήτηση – ερμηνεία αποτελεσμάτων	51
Κεφάλαιο 7ο: Συμπεράσματα.....	57
7.1 Περιορισμοί έρευνας.....	59
7.2 Μελλοντικές προτάσεις	60
Βιβλιογραφία	62
Παράρτημα	73
Συνεντεύξεις.....	76
Πίνακας συμβόλων μετεγγραφής.....	153
Συνοδευτική επιστολή σχετικά με την συνέντευξη των γονέων στα πλαίσια της έρευνας.....	154

Ευχαριστώ θερμά τον επιβλέπων καθηγητή μου κύριο Παναγιώτη Γιαβρίμηγια τα επικοινωνιακά του σχόλια και τις εύστοχες παρατηρήσεις του, τα οποία συνέβαλαν καθοριστικά στην τελική μορφή της διπλωματικής μου εργασίας.

Ευχαριστώ πολύ τον σύζυγο μου Χρήστο για την κατανόηση και την υπομονή που έδειξε όλο αυτό το διάστημα... και τα παιδιά μου Άγγελο και Σοφία τα οποία ήταν η έμπνευση μου για την επιλογή του θέματος της διπλωματικής μου εργασίας.

Εισαγωγή

Η χρήση του διαδικτύου είναι πλέον καθημερινότητα ακόμη και σε ανήλικους χρήστες. Αυτό που παρατηρείται στα σημερινά παιδιά είναι μια αξιοσημείωτη ικανότητα γνώσης της χρήσης της τεχνολογίας καθώς και η πολύωρη και ανεξέλεγκτη χρήση της. Οι γονείς ανησυχούν για τη διάσταση του φαινομένου και πολλές φορές μη μπορώντας να θέσουν όρια στη χρήση του διαδικτύου από τα παιδιά γίνονται υπέρμετρα αυστηροί αλλά και επικίνδυνα χαλαροί ή στην καλύτερη των περιπτώσεων κάνουν μία από κοινού χρήση του διαδικτύου με το παιδί τους. Η χρήση της νέας τεχνολογίας από τα παιδιά είναι συχνά μια αρένα συγκρούσεων στην οικογένεια. Ενώ οι νέοι είναι ιδιαίτερα ενθουσιασμένοι με τις νέες ψηφιακές τεχνολογίες, οι γονείς ανησυχούν για τη γρήγορη υιοθέτηση και την έντονη χρήση τους από τα παιδιά τους (Matthes et al., 2021).

Οι αρνητικές συνέπειες της κατάστασης αυτής αντανακλώνται όχι μόνο στην σωματική και ψυχική υγεία των παιδιών, στο οικογενειακό και στο σχολικό περιβάλλον αλλά και στην ευρύτερη κοινωνία. Οι οικογένειες που έχουν παιδιά και ιδιαίτερα στην ηλικία της προεφηβείας βρίσκονται σε αναβρασμό και άγχος, ενώ οι συγκρούσεις μεταξύ παιδιών και γονέων είναι καθημερινότητα. Οι προστριβές στη σχέση γονέων και παιδιών έχουν ενταθεί με την αύξηση της χρήσης των smartphones στη ζωή των παιδιών. Ο προφανής λόγος είναι ότι τα παιδιά είναι online μέσω του smartphone τους σε σχεδόν σταθερή βάση και θα λέγαμε ότι είναι μία «*επέκταση του σώματος τους*» (Anderson & Jiang, 2018). Επιπλέον, λόγω του μικρού μεγέθους και της μόνιμης παρουσίας τους, τα smartphones είναι ιδιαίτερα δύσκολο να παρακολουθούνται. Επομένως, οι πρακτικές γονικής μέριμνας που λειτούργησαν για την τηλεόραση ενδέχεται να μην λειτουργούν για τα κινητά τηλέφωνα. Σύμφωνα με αυτό, οι μελετητές παρατήρησαν ότι η υπερβολική χρήση smartphone από τα παιδιά σχετίζεται με τις συγκρούσεις με τους γονείς (Kildare & Middlemiss, 2017).

Κατά συνέπεια, η έρευνα για την *ψηφιακή ανατροφή* των παιδιών επικεντρώνεται κυρίως σε στρατηγικές γονικής διαμεσολάβησης ως μέσο για την άμβλυνση των συγκρούσεων. Ωστόσο, ο ρόλος της χρήσης του διαδικτύου από τους ίδιους τους γονείς έχει λάβει λιγότερη προσοχή (Matthes et al., 2021).

Ο σκοπός της παρούσας ερευνητικής μελέτης είναι να μελετήσει τις απόψεις

γονέων μαθητών Δημοτικού σχολείου για τη χρήση του διαδικτύου και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης από τα παιδιά τους. Πιο συγκεκριμένα θα προσπαθήσουμε να γνωρίσουμε την άποψη που έχουν για την επιταχυνόμενη είσοδο της τεχνολογίας στη ζωή των παιδιών τους, τις ανησυχίες τους και αν πιστεύουν ότι η χρήση που κάνουν οι ίδιοι (η στάση τους απέναντι στην τεχνολογία) επηρεάζει την χρήση που κάνουν τα παιδιά τους. Επίσης θα μελετήσουμε αν και κατά πόσο είναι ενημερωμένοι για την ασφαλή χρήση των νέων τεχνολογιών από τα παιδιά τους και κατά πόσο πιστεύουν ότι το σχολείο έχει ενημερώσει τα παιδιά ή και τους ίδιους για τους κινδύνους και τη σωστή χρήση του διαδικτύου.

Η εργασία μας χωρίζεται σε επτάκεφάλαια και πιο συγκεκριμένα στο πρώτο κεφάλαιο επιχειρείται η θεωρητική προσέγγιση και ο εννοιολογικός προσδιορισμός της ψηφιακής τεχνολογίας. Παραθέτουμε τα μειονεκτήματα και τα πλεονεκτήματα του διαδικτύου και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης.

Στο δεύτερο κεφάλαιο θα μελετήσουμε το ρόλο που διαδραματίζει η οικογένεια και θα δούμε τα είδη γονικής διαμεσολάβησης όσον αφορά τη χρήση του διαδικτύου από τα παιδιά. Επιπλέον θα εξετάσουμε την κοινωνιολογική θεωρία του Pier Bourdieu για το πολιτισμικό κεφάλαιο και θα προσπαθήσουμε να τη συνδέσουμε με την έρευνα μας.

Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται μία σύνδεση της επίδρασης της οικογένειας και της χρήσης της τεχνολογίας από τα παιδιά. Έπειτα από μελέτη πληθώρα ερευνών επί του θέματος, βγαίνει το συμπέρασμα ότι οι γονείς ανάλογα με τη χρήση που κάνουν οι ίδιοι, με το μοντέλο γονικής μέριμνας που εφαρμόζουν καθώς και ανάλογα με το οικονομικό και μορφωτικό τους επίπεδο συντελούν στη διαμόρφωση της χρήσης της τεχνολογίας των παιδιών τους.

Στο τέταρτο κεφάλαιο παρατίθεται η δική μας έρευνα η οποία πραγματοποιήθηκε το καλοκαίρι του 2022 και στην οποία παραβάλλουμε 12 συνεντεύξεις γονέων παιδιών προεφηβικής ηλικίας (12 ετών). Από τις συνεντεύξεις διαφαίνεται ότι οι γονείς δυσκολεύονται να διαχειριστούν την ταχεία ανάπτυξη της τεχνολογίας και την είσοδο της στα σπίτια τους και τις ζωές των παιδιών τους. Οι περισσότεροι ήταν ενημερωμένοι για τους κινδύνους του διαδικτύου και χρησιμοποιούσαν το διάλογο με τα παιδιά τους ως μέσο προστασίας από αυτούς, ενώ αρκετοί εφαρμόζαν και τη μέθοδο γονικού ελέγχου με λογισμικά προστασίας. Ένα μεγάλο ποσοστό μην μπορώντας να διαχειριστεί καταστάσεις και συγκρούσεις με τα παιδιά του, εφαρμόζε τη μέθοδο της τιμωρίας αφαιρώντας συσκευές ή

απαγορεύοντας την είσοδο στο διαδίκτυο για ένα χρονικό διάστημα.

Στο κεφάλαιο πέντε παρατίθενται τα ευρήματα της έρευνας μας ενώ στο κεφάλαιο έξι γίνεται η συζήτηση των αποτελεσμάτων. Στο τελευταίο κεφάλαιο παρατίθενται τα συμπεράσματα μας, οι περιορισμοί της έρευνας, γίνονται προτάσεις για περεταίρω έρευνα και προτάσεις προς την πολιτεία και τους φορείς που ασχολούνται με θέματα χρήσης του διαδικτύου από τα παιδιά.

Κεφάλαιο 1^ο: Ψηφιακή τεχνολογία

1.1 Εισαγωγή στην έννοια του διαδικτύου και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης

Κατά την επισκόπηση της βιβλιογραφίας συναντάμε το Internet (Ίντερνετ) ή διαδικτύο με πολλές ονομασίες, όπως Web (Ιστός) ή Κυβερνοχώρος ή Λεωφόρος των Επικοινωνιών. Το ίντερνετ είναι ένα παγκόσμιο επικοινωνιακό δίκτυο, στο οποίο είναι συνδεδεμένα χιλιάδες μικρότερα ή μεγαλύτερα δίκτυα ηλεκτρονικών υπολογιστών. Επιτρέπει την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ υπολογιστών και αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο, που επιτρέπει στους χρήστες του να εισέλθουν σε έναν απέραντο εικονικό χώρο με άπειρες πληροφορίες και απολαύσεις κάθε είδους (Φάουλερ, 2010: 334-371).

Συμπερασματικά θα λέγαμε ότι το διαδικτύο αποτελεί ένα τεράστιο δίκτυο αποθήκευσης και διακίνησης ενός ασύλληπτου όγκου κάθε λογής πληροφοριών, αρχείων, κειμένων, δεδομένων κ.λ.π. Είναι θα λέγαμε μία τεράστια βιβλιοθήκη ή μία αχανής εγκυκλοπαίδεια με πληθώρα γνώσεων.

Μία από τις λειτουργίες που επιτελεί το διαδικτύο είναι αυτή της επικοινωνίας μέσα από τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης. Η επικοινωνία ως μια μορφή σχέσης ανάμεσα στους ανθρώπους, προέρχεται από την ανάγκη τους να συνδεθούν και να αλληλοεπιδράσουν με άλλους ανθρώπους. Ένα βασικό χαρακτηριστικό της είναι ότι πρόκειται για μια διαδικασία που ανανεώνεται και ανακυκλώνεται διαρκώς και που συμβαίνει παντού και πάντοτε. Υπό αυτήν την έννοια ο ψυχολόγος Watzlavick αναφέρεται στο «*ανέφικτο της μη επικοινωνίας*». Σύμφωνα με τον ίδιο: «*Αν αποδεχθούμε ότι κάθε συμπεριφορά σε μία κατάσταση αλληλεπίδρασης έχει αξία μηνύματος, δηλαδή είναι επικοινωνία, έπεται ότι όσο και να προσπαθήσει κανείς, δεν μπορεί να μην επικοινωνεί*» (Watzlavick, 2005). Η επικοινωνία είναι μια διεργασία που συμμετέχει ενεργά στη διαμόρφωση και εξέλιξη της κοινωνίας. Αυτό σημαίνει πως μηνύματα στέλνονται και προσλαμβάνονται όχι μόνο συνειδητά με τη βοήθεια της γλώσσας, αλλά και ασυνείδητα με τη *γλώσσα του σώματος και των συναισθημάτων* (Παπαδάκη-Μιχαηλίδη, 1998: 160).

Η τεχνολογία και πιο συγκεκριμένα το διαδικτύο έχει φτάσει να ασκεί απίστευτη εξουσία επάνω στην κοινωνία και συνεπακόλουθα στον τρόπο επικοινωνίας (Δασκαλάκης, 2009: 457). Παρατηρούμε μια ταχεία κοινωνική

μεταβολή όπου δεν μπορούμε να απαντήσουμε με σιγουριά πώς θα εξελιχθεί τα επόμενα χρόνια.

Εξαιρετικά διαδεδομένα στις μέρες μας είναι τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης. Σύμφωνα με τον Castells, «το διαδίκτυο είναι ένα μέσο επικοινωνίας το οποίο επιτρέπει για πρώτη φορά την επικοινωνία πολλών με πολλούς σε επιλεγμένο χρόνο, σε παγκόσμια κλίμακα» (Castells, 2005: 30). Η Κάβουρα, αναφέρει ότι τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης είναι «κανάλια που στηρίζονται στο διαδίκτυο και επιτρέπουν στους χρήστες να βρίσκονται σε διάδραση, να δημιουργούν, να ανταλλάσσουν και να μοιράζονται το περιεχόμενο που δημιουργείται από εκείνους στηριζόμενοι σε διαδικτυακή επικοινωνία» (Κάβουρα, 2021: 348).

Όσον αφορά στη χρήση των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης στην Ελλάδα τα στατιστικά στοιχεία αποδεικνύουν πως οι Έλληνες περνούν καθημερινά περισσότερο από 80 λεπτά σε ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης και ακόμη περισσότερο από το μισό του ελληνικού πληθυσμού διατηρεί λογαριασμό σε τουλάχιστον μια πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης. Επιπλέον, τα στατιστικά στοιχεία φανερώνουν ότι «το Facebook είναι το κυριότερο μέσο κοινωνικής δικτύωσης με 6.7 εκατομμύρια λογαριασμούς [...] το YouTube έχει καταγράψει μια αύξηση νέων λογαριασμών που έχουν αυξηθεί κατά 79% το 2015 και 634.050 χρήστες, το Twitter έχει αύξηση 49% από το 2014 με 509.448 ελληνικούς λογαριασμούς, το Instagram καταλαμβάνει το 8% της ελληνικής αγοράς στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης» (Κάβουρα, 2021: 138-139).

Η έντονη και αλόγιστη χρήση του διαδικτύου, φέρνει στο προσκήνιο νέα ηθικά ζητήματα και ανησυχίες που αφορούν τόσο στα άτομα αλλά και στην κοινωνία, καθώς δημιουργούν κοινωνικές αλλαγές που απειλούν τις υπάρχουσες. Αναλυτικότερα, το διαδίκτυο μπορεί τόσο να ωφελήσει αλλά και να βλάψει κάποιον χρήστη, ανάλογα με το πώς ή και το πόσο το χρησιμοποιεί. Σήμερα, περισσότερο από ποτέ, τα παιδιά αποκτούν διαδικτυακή πρόσβαση σε πολύ μικρή ηλικία με προσωπικές συσκευές επόμενης γενιάς μέσω ταχέων δικτύων κινητής τηλεφωνίας (Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας, 2019), ενώ οι γονείς και η ευρύτερη κοινωνία προσπαθεί να αντιμετωπίσει τους δυνητικά αναδυόμενους κινδύνους.

Στο υποκεφάλαιο που ακολουθεί, θα προσπαθήσουμε να μελετήσουμε τα αρνητικά και τα θετικά στοιχεία του διαδικτύου και των Μ.Κ.Δ. στα παιδιά.

1.2 Τα μειονεκτήματα του διαδικτύου και των Μ.Κ.Δ. στα παιδιά

Όπως αναφέραμε και πιο πάνω το διαδίκτυο από μόνο του δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως επιβλαβές, η χρήση όμως που κάνει ο εκάστοτε χρήστης είναι ο παράγοντας που θα το καθορίσει. Το διαδίκτυο δεν γνωρίζει όρια και δεν δέχεται κεντρικό έλεγχο, και παρόλο που αυτό το άνοιγμα μεταφράζεται σε ένα άνευ προηγουμένου δίκτυο μοναδικών ευκαιριών, έχει ένα τίμημα. Η διαδικτυακή ενασχόληση των νέων συχνά παρουσιάζει σημαντικούς κινδύνους, όπως την διαδικτυακή παρενόχληση, τον εθισμό, τον διαδικτυακό εκφοβισμό, την κλοπή προσωπικών δεδομένων, το sexting, την παραπληροφόρηση. Τα παραπάνω είναι μερικές μόνο από τις προκλήσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι σημερινοί γονείς και οι δάσκαλοι για να εξασφαλίσουν μια ασφαλή και ποιοτική «ψηφιακή ζωή» για τα παιδιά.

Συχνά τα παιδιά, όταν δεν είναι συνδεδεμένα νιώθουν υπερένταση και θυμό, ενώ οτιδήποτε άλλο τους είναι αδιάφορο. Αποτέλεσμα είναι να απομακρύνονται από τις όποιες κοινωνικές και αθλητικές δραστηριότητές τους και να απομονώνονται στον πλασματικό αυτό κόσμο. Στα παιδιά αυτά, συχνά παρατηρείται κάμψη της επίδοσής τους στο σχολείο ή ακόμα παύουν να πηγαίνουν στο σχολείο, παραμένοντας σε απομόνωση από την οικογένεια και τους φίλους τους. Ενδιαφέρονται μόνο για τον περισσότερο δυνατό χρόνο σε online δραστηριότητες και η μη ενασχόλησή τους με τον ιστό τους προκαλεί άγχος και τα αποδιοργανώνει συνολικά. Ενδεικτικές όσων περιγράφονται παραπάνω υπήρξαν έρευνες όπως αυτή του Brenner (1997), ο οποίος διαπίστωσε πως από την πολύωρη παραμονή των χρηστών στο διαδίκτυο εμφανίστηκαν διάφορα συμπτώματα, όπως: εθισμός, αποτυχία στην διαχείριση του χρόνου, προβλήματα και αποξένωση από την οικογένεια, προβλήματα σε επίπεδο σχολείου και χαμηλή επίδοση, ευερεθιστότητα, απομόνωση από τον κοινωνικό περίγυρο και συμπτώματα κατάθλιψης (Liu et al., 2012).

Τα παιδιά που ασχολούνται συνεχώς με το διαδίκτυο δεν λαμβάνουν επιβράβευση και ενθάρρυνση από ένα υπαρκτό πρόσωπο, από ένα άνθρωπο αλλά από κάτι το απρόσωπο και άψυχο (Fairlie & Kalil, 2017). Οι διαπροσωπικές σχέσεις για να οικοδομηθούν απαιτούν μεγάλο αριθμό συμβιβασμών, η απομόνωση και η αποξένωση που δημιουργείται λόγω της χρήσης του διαδικτύου, μειώνει το εύρος των

κοινωνικών δεξιοτήτων τους και σταδιακά δημιουργεί ανθρώπους αδιάφορους για τον συνάνθρωπό τους (Fairlie & Kalil, 2017).

Τα διαδικτυακά παιχνίδια πολλές φορές προάγουν την βία και την επιθετικότητα διότι το παιδί δεν παρακολουθεί απλά σκηνές βίας αλλά συμμετέχει προσομοιωτικά. Η έκθεση του παιδιού σε αυτού του είδους τα παιχνίδια έχει ως αποτέλεσμα την διαμόρφωση προσωπικοτήτων σκληρών, αδιαπέραστων και ανθεκτικών σε πραγματικά φαινόμενα βίας. Επίσης λόγω τάσεων μίμησης συμπεριφορών που κυριαρχούν στην παιδική και προεφηβική ηλικία ακολουθούν λανθασμένα πρότυπα παραβατικής συμπεριφοράς (Bushman & Huesmann, 2006).

Οι διαπροσωπικές και οικογενειακές σχέσεις αλλοιώνονται, καθώς δημιουργούνται έντονες και συχνές συγκρούσεις, απόσυρση από την κοινωνικήζωήκαι δυσκολία διαχείρισης του χρόνου.

Επιπλέον, στο διαδίκτυο υπάρχει πλήθος ψευδών πληροφοριών που δεν είναι πάντα έγκυρες και αξιόπιστες και οδηγούν σε παραπληροφόρηση και λάθος διαμόρφωση εντυπώσεων και γνώσεων που μπορούν να επηρεάσουν την σκέψη και την αντίληψη των πραγματικών δεδομένων από τα παιδιά (Livingstone, 2013).

Σημαντικά όμως είναι και τα σωματικά προβλήματα εξαιτίας της πολύωρης χρήσης του υπολογιστή/ κονσόλα παιχνιδιών και του ίντερνετ, όπως:μυοσκελετικά προβλήματα και κακή στάση του σώματος,οφθαλμική κόπωση καιξηροφθαλμία, ημικρανίες, διαταραχές στην ποιότητα του ύπνου και μείωση των ωρών ύπνου, σταδιακή απώλεια γευμάτων ή υπερκατανάλωση και παχυσαρκία, παραμέληση της προσωπικής υγιεινής και φυσικής άσκησης.Σύμφωνα με έρευνα της Παππά (2008) στις αρνητικές επιδράσεις του ίντερνετσυγκαταλέγονται καιη πρόωμη σεξουαλικότητα, οι σεξουαλικές παρενοχλήσεις, η πορνογραφία,η λήψη σεξουαλικών μηνυμάτων, η εξύβριση (ο εκφοβισμός), η επαφή με ανθρώπους που τα παιδιά δε γνωρίζουν από κοντά και οι δια ζώσης συναντήσεις με επαφές του διαδικτύου, δυνητικά επιβλαβές υλικό που παράγεται από το χρήστη και παράνομη διαχείριση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,η χαμηλή αυτοεικόνα/αυτοεκτίμησηκαθώς και η χρήση ουσιών.Ένα άλλο αρνητικό της υπέρμετρης ενασχόλησης με το διαδίκτυο είναι και η αυξανόμενη επένδυση σε τεχνολογικό εξοπλισμό ή συχνές συναλλαγές μέσω διαδικτύου (π.χ. αναβάθμιση λογισμικού ή/και εξοπλισμού, πώληση ή αγορά αντικειμένων ή εικονικών ηρώων των ψηφιακών παιχνιδιών) και ο διαδικτυακός τζόγος.

Στη μελέτη τωνChou&Chen (2004), βαριά εθισμένοι χρήστες του διαδικτύου

ερωτήθηκαν σχετικά με τα χαρακτηριστικά του διαδικτύου που αναζητούσαν περισσότερο. Οι απαντήσεις τους έγκεινται στη διαδραστικότητα, στην ευκολία της χρήσης του, στο εύρος των πληροφοριών που προσεγγίζονται, στο χαμηλό κόστος και στη συνεχή αύξηση της ταχύτητας του.

1.3 Τα πλεονεκτήματα του διαδικτύου και των Μ.Κ.Δ. στα παιδιά

Τα πλεονεκτήματα από τη σωστή χρήση του διαδικτύου είναι πάρα πολλά. Η ταχύτητα και η αμεσότητα του έχουν κάνει πολλούς τομείς στη ζωή μας πιο εύκολους για όσους έχουν πρόσβαση σε αυτό.

Το μεγαλύτερο πλεονέκτημα του διαδικτύου είναι η επικοινωνία. Από την εμφάνιση του διαδικτύου μέσω του υπολογιστή, η γη έχει πάρει τη μορφή ενός παγκόσμιου χωριού. Πλέον η επικοινωνία γίνεται σε ένα κλάσμα του δευτερολέπτου, ενώ μπορούμε να επικοινωνήσουμε σε κάθε άκρη της γης γρήγορα και φθηνά. Υπάρχουν πάρα πολλές υπηρεσίες για επικοινωνία με τις οποίες έχει γίνει πολύ εύκολη η καθιέρωση της παγκόσμιας φιλίας και η γνωριμία με διαφορετικές εθνικότητες, λαούς και παραδόσεις (facebook, Instagram, viber κ.λ.π.).

Επιπλέον, τα παιδιά που έχουν χαμηλή αυτοεκτίμηση ή δυσκολεύονται να αναπτύξουν κοινωνικές σχέσεις, το διαδίκτυο συνδράμει σημαντικά ώστε να νιώσουν άνετα, εφόσον μπροστά από μια οθόνη μπορούν να είναι ό,τι και όποιος θέλουν. Παιδιά που βιώνουν άσχημες και στρεσογόνες καταστάσεις στο σπίτι ή με φίλους βρίσκουν παρηγοριά στη χρήση του διαδικτύου καθώς έτσι ξεχνιούνται από τα προβλήματα τους και αισθάνονται καλύτερα. Επίσης, πολύ έφηβοι είναι ευπαθείς σε ψυχικές δυσλειτουργίες, κατάθλιψη, αυτοκαταστροφικές συμπεριφορές (Polanco-Roman and Miranda, 2013) και καταφεύγουν στη χρήση του διαδικτύου για να ανακουφιστούν και να αποσπαστούν από τον ψυχικό πόνο που νιώθουν (Yen et al., 2008).

Ας μην ξεχνάμε τον ρόλο που έπαιξε το διαδίκτυο κατά την διάρκεια της πανδημίας του νέου κορονοϊού και κυρίως μετά από την επιβολή του lockdown σε πολλές χώρες του κόσμου. Τα τελευταία χρόνια λόγω της πανδημίας το εκπαιδευτικό σύστημα προσανατολίστηκε στην πλήρη χρήση του ψηφιακού χώρου μέσω της τηλεεκπαίδευσης (Anetta, 2008). Θα λέγαμε ότι υπήρξε ο «ομφάλιος λώρος» με τον έξω κόσμο, αφού για πρώτη φορά στην ιστορία, ένα μεγάλο τμήμα του παγκόσμιου πληθυσμού εξαρτήθηκε από το Internet για να εργαστεί, να παρακολουθήσει μαθήματα στο σχολείο ή στα Πανεπιστήμια, να διασκεδάσει, να ψωνίσει, να γυμναστεί και κυρίως για να επικοινωνήσει με άλλους ανθρώπους.

Η ευκολία με την οποία έχουμε πρόσβαση στις πληροφορίες είναι ένα άλλο πλεονέκτημα του διαδικτύου. Οποιοδήποτε είδος πληροφορίας για οποιοδήποτε θέμα είναι διαθέσιμο στο διαδίκτυο. Είναι θα λέγαμε το ίντερνετ μία τεράστια βιβλιοθήκη γνώσεων όπου εκτός από τους ενήλικες που *σερφάρουν* σε αυτό για να βρουν πληροφορίες για θέματα που τους ενδιαφέρουν, είναι ένα απαραίτητο εργαλείο για σπουδαστές και μαθητές, οι οποίοι διευρύνουν τις γνώσεις τους με απίστευτη ευκολία.

Η ψυχαγωγία είναι ένας άλλος παράγοντας που έχει συντελέσει στην επιτυχία του διαδικτύου. Ιδιαίτερα για τα παιδιά η χρήση του διαδικτύου και το *κατέβασμα*(downloading) παιχνιδιών έχει αντικαταστήσει τα παραδοσιακά παιχνίδια ατομικά και ομαδικά. Υπάρχουν πολυάριθμα παιχνίδια που μπορούν να ληφθούν από το διαδίκτυο δωρεάν. Άλλο είδος ψυχαγωγίας που απευθύνεται σε ενήλικους χρήστες είναι τα online τυχερά παιχνίδια (διαδικτυακός τζόγος), το οποίο θέλει ιδιαίτερη προσοχή, τα δωμάτια συνομιλίας, το YouTube, το Tiktok και άλλα.

Η χρήση του διαδικτύου έχει κάνει πιο εύκολη την πρόσβαση σε πολλές υπηρεσίες χωρίς την τεράστια αναμονή σε ουρές και την γραφειοκρατία. Τέτοιες υπηρεσίες είναι η απευθείας σύνδεση σε τραπεζικές εργασίες και συναλλαγές, οι πληρωμές σε διάφορες υπηρεσίες, η αναζήτηση εργασίας, η δυνατότητα αγοράς κάθε είδους προϊόντος ή υπηρεσίας(E-commerce) κ.ά.

Κεφάλαιο 2ο: Η θεωρία του P. Bourdieu για το πολιτισμό κεφάλαιο και ο ρόλος της οικογένειας στη χρήση του διαδικτύου από τα παιδιά

Ως πολιτισμικό κεφάλαιο θα μπορούσαμε να ορίσουμε τις πολλαπλές δυνατότητες και ικανότητες που έχει μια οικογένεια να καλλιεργεί στα παιδιά της τις γνώσεις, τις ευαισθησίες, αλλά και τους τρόπους σκέψης και έκφρασης που χαίρουν της εκτίμησης και της αποδοχής του μεγαλύτερου μέρους της κοινωνίας. Η έννοια του πολιτισμικού κεφαλαίου σύμφωνα με τον Bourdieu (1986, όπ. αναφ. στο Kim, 2011: 111), αναφέρεται σε αγαθά και υπηρεσίες που βοηθούν κυρίως τα παιδιά να βελτιώσουν το κοινωνικό τους status.

Πιο συγκεκριμένα, εκφράσεις του πολιτισμικού κεφαλαίου συνιστούν η μουσική κουλτούρα, το «καλό γούστο», η προφορά, ο τόνος και το ύφος της φωνής, οι καλοί τρόποι που έχει κάποιος, η τέχνη της συζήτησης και η άνεση στη χρήση του λόγου, η ενασχόληση με πολιτισμικές δραστηριότητες όπως είναι οι επισκέψεις σε θέατρα και σε μουσεία, η ανάγνωση βιβλίων και εφημερίδων καθώς και η ακρόαση κλασικής μουσικής, η συμπληρωματική διδασκαλία τόσο από τους ίδιους μορφωμένους γονείς ή με τη μορφή ιδιαίτερων μαθημάτων ή φροντιστηρίων κ.ά. (Bourdieu, 1984).

Εκτός από τις γνώσεις και τις προδιαθέσεις περιλαμβάνει επίσης τα εκπαιδευτικά εφόδια και προσόντα τα οποία συντελούν στη διαμόρφωση μιας ευήμερης ζωής (Bourdieu, 1986). Δίδεται ιδιαίτερη σημασία στην κοινωνική καταγωγή και διαστρωμάτωση και ο τρόπος ζωής και η δράση του καθενός προσδιορίζεται από τη θέση που έχει στην κοινωνία, το λεγόμενο «κοινωνικό στερέωμα» στο οποίο μπορεί ελάχιστα να παρέμβει στη διαμόρφωση του, αφού όπως χαρακτηριστικά το ονομάζει ο Bourdieu είναι «κοινωνικό πεπρωμένο». Σύμφωνα με αυτό η σχολική επίδοση και συνεπακόλουθα το επάγγελμα και η ζωή που θα ακολουθήσουν τα παιδιά, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την κοινωνική τους καταγωγή (Νόβα -Καλτσούνη, 2010: 218).

Με βάση τον Bourdieu (1984), το πολιτισμικό κεφάλαιο περιλαμβάνει τις γνώσεις των κανόνων του εκπαιδευτικού συστήματος από τους ίδιους τους γονείς οι οποίοι όντας μορφωμένοι κατευθύνουν σωστά τα παιδιά τους και τα βοηθούν. Αυτή η μορφή κεφαλαίου επιδρά στην εκπαιδευτική επιτυχία των παιδιών, καθώς το σπίτι

λειτουργεί σαν «εργαστήριο μάθησης». Επιπλέον, οι γονείς οι οποίοι διαθέτουν υψηλά επίπεδα πολιτισμικού κεφαλαίου είναι περισσότερο ικανοί να βοηθήσουν τα παιδιά τους στις σχολικές εργασίες για το σπίτι.

Τα παιδιά που προέρχονται από οικογένειες οι οποίες αντανakλούν τις στάσεις, τις πεποιθήσεις και τις γνώσεις της κυρίαρχης κουλτούρας είναι πιο ευνοημένα στο σχολείο, το οποίο ενισχύει την προσπάθειά τους και τα επιβραβεύει. Αντίθετα, το σχολείο έχει την τάση να μεγεθύνει τα κοινωνικά μειονεκτήματα που φέρουν οι μη κοινωνικά ευνοημένοι (Mills & Gale, 2002). Εξάλλου, η κουλτούρα της αστικής τάξης είναι συνυφασμένη με την κουλτούρα του σχολικού συστήματος, γεγονός που δυσκολεύει ένα παιδί από τα λαϊκά στρώματα να την υιοθετήσει. Όπως υποστηρίζει ο Bourdieu, οι δυνατότητες ενός παιδιού να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις της εκπαίδευσης είναι άμεση συνάρτηση της κουλτούρας που του έχει μεταβιβάσει η οικογένειά του (1981, όπ. αναφ. στο Λάμνιας).

Όπως ισχυρίζεται ο Bourdieu, μέσα από το θεσμό του σχολείου νομιμοποιούνται οι στάσεις, οι συμπεριφορές και οι προδιαθέσεις οι οποίες συνδέονται με την «κυρίαρχη» κουλτούρα, συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στην αναπαραγωγή της άνισης κατανομής των κοινωνικών προνομίων στο πλαίσιο των κοινωνικών τάξεων. Το σχολείο απαιτεί από όλους τους μαθητές να έχουν την κουλτούρα, τις στάσεις και τις αξίες της κυρίαρχης τάξης. Επίσης σύμφωνα με την άποψη αυτή, τα παιδιά της αστικής τάξης φέρουν τα «χαρακτηριστικά» του πολιτισμικού κεφαλαίου που απαιτεί το σχολείο, με αποτέλεσμα να ανταποκρίνονται στις προσδοκίες των εκπαιδευτικών τους. Αντίθετα, τα παιδιά των εργατών, αγροτών, χωρικών, κ.λ.π., καταβάλλουν μεγάλη προσπάθεια, προκειμένου να διεισδύσουν πολιτισμικά στο πλαίσιο του σχολείου και να αποκτήσουν τις γνώσεις, στάσεις και δεξιότητες, τις οποίες δεν μπόρεσε η οικογένειά τους να τους μεταδώσει (Λάμνιας, 2001). Οι προερχόμενοι από ανώτερες τάξεις γονείς μπορούν μέσα από το σπίτι να ενημερώσουν επαρκώς τα παιδιά τους, αφού γνωρίζουν ήδη πώς λειτουργεί το εκπαιδευτικό σύστημα. Επιπροσθέτως, το ίδιο το σχολείο μπορεί να βοηθήσει περισσότερο τα παιδιά αυτά, καθώς «πατά» σε «στρωμένες γνώσεις» και τις τελειοποιεί, εν αντιθέσει εκείνων που δεν έχουν ετοιμαστεί καταλλήλως από το σπίτι τους. Εξάλλου, είναι αδιαμφισβήτητο πως το σχολείο είναι συνώνυμο της αστικής τάξης. Τα παιδιά που προέρχονται από την αστική τάξη, αντανakλούν τα στοιχεία του πολιτισμικού κεφαλαίου και κατ' επέκταση των φιλοδοξιών των παιδαγωγών τους.

Συνοψίζοντας τα παραπάνω, τα παιδιά που δεν προέρχονται από την αστική

τάξη χρειάζονται περισσότερο χρόνο και κόπο για να κατακτήσουν όλα τα εφόδια που το σχολείο παρέχει σ'αυτά. Ως αποτέλεσμα της άνιση κατανομής του πολιτισμικού κεφαλαίου στην κοινωνία, με τις οικογένειες που έχουν υψηλό κοινωνικό status να θεωρούνται ισχυρότερες σε πολιτισμικό κεφάλαιο από εκείνες που έχουν χαμηλό κοινωνικό status είναι να προκύπτουν παντού και πάντοτε εκπαιδευτικές ανισότητες.

Καθώς διανύουμε την ψηφιακή εποχή η κατανόηση μας για πολλές πλευρές της ζωής μας αλλάζει διαρκώς και θέτονται νέα ερωτήματα σχετικά με την ταυτότητα μας, τις διαπροσωπικές μας σχέσεις ακόμη και την ασφάλεια μας. Οι πολιτισμικές και οικονομικές αλλαγές που ήρθαν με την παγκοσμιοποίηση, έδωσαν έμφαση στην «κοινωνία της πληροφορίας». Η κοινωνία της πληροφορίας χαρακτηρίζεται από την χρήση των νέων τεχνολογιών και ειδικότερα των τεχνολογιών της πληροφορίας, του διαδικτύου και των επικοινωνιών, οι οποίες έχουν γίνει αναπόσπαστα κομμάτια της προσωπικής, κοινωνικής αλλά και επαγγελματικής ζωής τόσο των ενηλίκων όσο και των ανήλικων χρηστών. Η ραγδαία είσοδος της τεχνολογίας στη ζωή μας έχει αλλάξει συθέμελα πολλούς τομείς και θεσμούς της ζωής μας και πιο συγκεκριμένα τον θεσμό της οικογένειας.

Αν προσπαθήσουμε να συνδέσουμε το πολιτισμικό κεφάλαιο του P. Bourdieu με τις ψηφιακές δεξιότητες και συνήθειες των γονέων θα διαπιστώσουμε την τεράστια επίδραση τους στην *ψηφιακή διαπαιδαγώγηση* των παιδιών τους. Έτσι βλέπουμε γονείς που έχουν περιορισμένες γνώσεις για το πώς θα μπορούσαν να υποστηρίξουν την ψηφιακή εκπαίδευση και ασφάλεια των παιδιών τους (Sonck et al., 2013: 96) να επηρεάζουν την ψηφιακή διαπαιδαγώγηση των παιδιών τους μην μπορώντας να κατανοήσουν τους κινδύνους του διαδικτύου.

Επίσης, οι γονείς ως πρότυπα μίμησης για τα παιδιά τους, επιδρούν και διαμορφώνουν το μοντέλο διαχείρισης της τεχνολογίας και μέσα από την δική τους ώριμη συμπεριφορά μπορούν να τους δείξουν τον ορθό τρόπο χρήσης του διαδικτύου και να δημιουργήσουν διαύλους επικοινωνίας θέτοντας τις σωστές βάσεις πλοήγησης τους στο διαδίκτυο (Fleming et al., 2006).

Οι γονείς μπορούν να εξασφαλίσουν επίσης την προστασία των παιδιών τους μέσω εφαρμογών λογισμικού ελέγχου στις συσκευές που έχουν τα παιδιά τους, ώστε να καθορίζουν τον χρόνο που θα αφιερώνουν στο διαδίκτυο, να περιορίζουν τα παιχνίδια και τις εγκατεστημένες εφαρμογές που θα είναι επιτρεπτή η πρόσβαση του παιδιού και να ελέγχουν μέσα από την αναφορά που παρέχουν τα λογισμικά αυτά την

χρήση του διαδικτύου (Elmogy et al.,2013).

Στο σημείο αυτό, θα θέλαμε να αναφερθούμε στην κοινωνιολογική σκοπιά του θέματος, όσον αφορά την κουλτούρα της οικογένειας. Σύμφωνα με τον Bourdieu η πρόοδος και συνάμα η επίδοση ενός παιδιού επηρεάζεται από την κουλτούρα της οικογένειας και του πολιτιστικού κεφαλαίου που αυτή μεταβιβάζει στο παιδί (Νόβα-Καλτσούνη, 2010: 218). Αν λοιπόν οι γονείς αδιαφορούν, δεν είναι ενημερωμένοι για το διαδίκτυο ή σπαταλάνε το χρόνο τους στην άσκοπη χρήση του, θα επηρεαστεί και το παιδί που ζει σε αυτό το πλαίσιο. Όταν πρόκειται για ενήμερους γονείς, με παιδεία και έμπειρους διαδικτυακούς χρήστες, αυτοί θα πρέπει να επιδείξουν υπευθυνότητα και να τη μεταβιβάσουν στα παιδιά τους τόσο ελέγχοντας τις δικές τους διαδικτυακές συνήθειες αλλά και αναλογίζοντας διαρκώς ότι οι ίδιοι λειτουργούν ως πρότυπο για τα παιδιά τους.

Από μικρή ηλικία θα πρέπει να τίθενται όρια στη χρήση του διαδικτύου και να τηρούνται. Τα όρια δεν πρέπει να είναι υπερβολικά αυστηρά και να καταπιέζουν τα παιδιά, αλλά να τα κατευθύνουν και να τους προσφέρουν ένα αίσθημα ασφάλειας. Όσο το παιδί μεγαλώνει, τα όρια είναι καλό να συζητούνται, ώστε να λαμβάνεται η γνώμη του παιδιού ή εφήβου. Ο σεβασμός της προσωπικότητας των παιδιών από πολύ μικρή ηλικία, είναι στοιχείο πολύ σημαντικό για την εφαρμογή πειθαρχίας. Πρέπει να αποφεύγεται η χρήση του διαδικτύου ως τιμωρία ή ως επιβράβευση. Η ποιοτική σχέση με τους γονείς, ο χρόνος που οι γονείς αφιερώνουν στα παιδιά και η ενασχόληση τους στο ίντερνετ μαζί με τα παιδιά τους μπορούν να συμβάλλουν στην αποφυγή αρνητικών φαινομένων.

2.2 Ο ρόλος τη οικογένειας στη χρήση του διαδικτύου

Ο μεγάλος παιδοψυχολόγος Ζαν Πιαζέ (Jean Piaget) είπε ότι: *«η οικογένεια είναι το σημαντικότερο σχολείο της ζωής μας»*. Ο Δρ. Μάρτιν Λούθερ Κινγκ Τζούνιορ (Martin Luther King Jr.) περιέγραψε την οικογένεια ως το *«σχολείο της αγάπης»* ενώ ο πάπας Ιωάννης Παύλος ΙΙ, περιέγραψε την οικογένεια ως το *«σχολείο της ειρήνης»*. Η οικογένεια είναι η βασική μονάδα πάνω στην οποία χτίζεται η κοινωνία μας. Καθένας μας προέρχεται από μια οικογένεια και περνάει το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του στο πλαίσιο αυτό.

Υπό την κοινωνιολογική σκοπιά η οικογένεια είναι η βασική μονάδα, ο πυρήνας της ανθρώπινης κοινωνίας στο πέρασμα των αιώνων (Δασκαλάκης, 2009: 256). Σύμφωνα με τον Bottomore, η οικογένεια είναι ένα καθολικό φαινόμενο γιατί συνιστά ομάδα υψίστης σημασίας σε κάθε κοινωνία καθώς μέσω αυτής επιτελούνται σημαντικές κοινωνικές λειτουργίες (φροντίδα, μέριμνα, συντήρηση, διατροφή, διαπαιδαγώγηση, κοινωνικοποίηση) για μεγάλο χρονικό διάστημα αφού τα ανήλικα μέλη της παραμένουν σε κατάσταση φυσικής ανωριμότητας και ο καθένας έχει το ρόλο του (Δασκαλάκης, 2009: 257).

Ο ρόλος των γονέων όσον αφορά την ενασχόληση των παιδιών τους με το διαδίκτυο, είναι πάρα πολύ σημαντικός. Έγκειται στη διαμόρφωση μιας σωστής χρήσης αλλά και στην πρόληψη και αντιμετώπιση συμπεριφορών εξάρτησης που πιθανόν προκαλεί η λανθασμένη και επικίνδυνη χρήση. Όταν μιλάμε για ανήλικους χρήστες του διαδικτύου, θεωρούμε αυτονόητο ότι οι γονείς είναι οι πρωτίστως υπεύθυνοι για την ανάπτυξη, ευημερία και προστασία των παιδιών τους.

Τα παιδιά από πολύ νωρίς έχουν εισάγει στην καθημερινότητα τους τις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας. Μαθαίνουν γρήγορα να τις χρησιμοποιούν και περνούν πολύ χρόνο στο διαδίκτυο. Οι γονείς τους, από την άλλη μεγάλωσαν σε διαφορετικό πλαίσιο και συχνά αισθάνονται λιγότερο επιδέξιοι στη χρήση του διαδικτύου από ότι εκείνα. Κατά συνέπεια, μπορεί να μην είναι πάντα ο γονέας αυτός που διδάσκει στο παιδί τη χρήση του διαδικτύου, αλλά και το αντίστροφο – το παιδί να είναι αυτό που θα διδάξει τον γονέα, θα του εξηγήσει και θα του δείξει πώς λειτουργούν οι ψηφιακές τεχνολογίες. Αυτό μπορεί να χαρακτηριστεί ως *«αντίστροφη διαμεσολάβηση»* (EUKidsonline).

Η γονική μέριμνα έγκειται στην ασφάλεια των παιδιών και το είδος

φροντίδας που παρέχουν οι γονείς σε αυτά, όσον αφορά τη σχέση τους με την τεχνολογία και το ίντερνετ. Η συνεχώς αυξανόμενη πρόοδος της τεχνολογίας έχει επηρεάσει σημαντικά τη ζωή των παιδιών τα οποία αφιερώνουν πολύ από το χρόνο τους όντας συνδεδεμένα στο διαδίκτυο, γεγονός που έχει επηρεάσει σημαντικά άλλους τομείς της ζωής τους. Οι γονείς έχουν συνήθως περιορισμένες γνώσεις για το πώς θα μπορούσαν να υποστηρίξουν την ψηφιακή εκπαίδευση και ασφάλεια των παιδιών τους (Sonck et al., 2013: 96).

Επίσης, οι γονείς ως πρότυπα μίμησης για τα παιδιά τους, επιδρούν και διαμορφώνουν το μοντέλο διαχείρισης της τεχνολογίας και μέσα από την δική τους ώριμη συμπεριφορά μπορούν να τους δείξουν τον ορθό τρόπο χρήσης του διαδικτύου και να δημιουργήσουν διαύλους επικοινωνίας με τα παιδιά τους θέτοντας άμεσα και έμμεσα τις σωστές βάσεις πλοήγησης τους στο διαδίκτυο (Fleming et al.,2006). Οι γονείς μπορούν να εξασφαλίσουν επίσης την προστασία των παιδιών τους μέσω εφαρμογών λογισμικού ελέγχου στις συσκευές που έχουν τα παιδιά τους, ώστε να καθορίζουν τον χρόνο που θα ασχολείται με το διαδίκτυο το παιδί, να περιορίζουν τα παιχνίδια και τις εγκατεστημένες εφαρμογές που θα είναι επιτρεπτή η πρόσβαση του παιδιού και να ελέγχουν μέσα από την αναφορά που παρέχουν τα λογισμικά αυτά την χρήση του διαδικτύου (Elmogly et al.,2013).

Η πραγματικότητα όμως είναι ότι τα φίλτρα γονικού ελέγχου μπορούν μερικώς να προστατεύσουν τα παιδιά, αλλά δεν μπορούν να διαμορφώσουν υπεύθυνους χρήστες που να γνωρίζουν και να αντιμετωπίζουν τους διαδικτυακούς κινδύνους δίνοντας τους την αρμόζουσα βαρύτητα και προσοχή (Magkos et al., 2014).

Η έννοια της γονικής διαμεσολάβησης υποδηλώνει τις πρακτικές που υιοθετούν οι γονείς για να διαχειριστούν και να ρυθμίσουν το είδος και χρόνο χρήσης των παιδιών τους με τα μέσα ενημέρωσης. Η γονική διαμεσολάβηση θα μπορούσε επίσης να θεωρηθεί ως ένας «ειδικός» ή «νέος» τύπος γονικής μέριμνας όσον αφορά την ενασχόληση των παιδιών με το διαδίκτυο (Nikken & de Haan, 2015, Shin & Huh, 2011).

Έρευνα για τη γονική διαμεσολάβηση στη χρήση του διαδικτύου από τα παιδιά κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι πρακτικές διαμεσολάβησης που χρησιμοποιούν οι γονείς μπορούν να ομαδοποιηθούν σε δύο μεγάλες κατηγορίες: την ενεργητική και την περιοριστική διαμεσολάβηση, οι οποίες με τη σειρά τους διακρίνονται σε κυρίως τρεις διαφορετικές στρατηγικές που εφαρμόζουν οι γονείς για

την προστασία τους από κινδύνους του διαδικτύου και για την καλλιέργεια θετικών στρατηγικών χρήσης. Αυτές οι τρεις στρατηγικές είναι: η ενεργός διαμεσολάβηση, η περιοριστική διαμεσολάβηση και η συν-χρήση/συνπαρακολούθηση (Nathanson, 1999, Shin & Huh, 2011, Valkenburget al., 1999).

Οι γονείς κατά την ενεργό διαμεσολάβηση συμμετέχουν εξηγώντας και συζητώντας με τα παιδιά τους τα θετικά και αρνητικά στοιχεία του διαδικτύου και των μέσων ενημέρωσης (Martins et al., 2015). Η ενεργός διαμεσολάβηση αυξάνει την κατανόηση του περιεχομένου των μέσων από τα παιδιά (Lemish & Rice, 1986), υποστηρίζει την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης (Fujioaka & Austin, 2002; Youn, 2008) και εμποδίζει την επιθετική συμπεριφορά που προκαλείται από τα μέσα (Nathanson, 1999). Επίσης, το σύνολο αυτών των πρακτικών διαμεσολάβησης (συμπεριλαμβανομένης της από κοινού χρήσης, της ενεργητικής διαμεσολάβησης για την ασφάλεια του διαδικτύου, της παρακολούθησης και των τεχνικών περιορισμών όπως ο γονικός έλεγχος) στοχεύουν στην ενδυνάμωση των παιδιών και στην υποστήριξη της ενεργού ενασχόλησής τους με τα διαδικτυακά μέσα (Mascheroni et al., 2018).

Οι γονείς που συμμετέχουν και επιβλέπουν τη χρήση που κάνουν τα παιδιά τους όταν βρίσκονται online (Nikken & Jansz, 2014) και παρακολουθούν τις δραστηριότητες των παιδιών τους στα μέσα ενημέρωσης, ονομάζεται από κοινού χρήση των μέσων (Livingstone, 2008).

Τέλος, η περιοριστική διαμεσολάβηση περιγράφει μια στρατηγική που ρυθμίζει τη χρήση των μέσων ενημέρωσης των παιδιών με ρητούς κανόνες και όρια. Αυτοί οι κανόνες συνδέονται συνήθως με τον χρόνο που αφιερώνουν τα παιδιά στο διαδίκτυο και με το περιεχόμενο που παρακολουθούν ή και τα δύο. Παρόλο που η περιοριστική διαμεσολάβηση οδηγεί σε μειωμένη έκθεση στους κινδύνους του διαδικτύου (Livingstone & Helsper, 2008) και σε λιγότερη χρήση του (Vitttrup, 2009; Nathanson 2002) φαίνεται από μελέτες ότι οι περιορισμοί αυτοί μπορούν να προκαλέσουν αρνητικά αποτελέσματα, όπως τον περιορισμό του ψηφιακού γραμματισμού και έκρυθμου οικογενειακού κλίματος (Mascheroni et al., 2018).

Σύμφωνα με έρευνα του δικτύου Kids Online της E.E. σε 25 ευρωπαϊκές χώρες, διακρίνονται πέντε ξεχωριστές στρατηγικές γονικής διαμεσολάβησης (Livingstone et al., 2011):

1. Ενεργή διαμεσολάβηση στη χρήση του διαδικτύου: Οι γονείς μιλούν στο παιδί τους για το διαδίκτυο, συζητούν για τις δραστηριότητες με τις οποίες ασχολούνται όταν

βρίσκονται online και τα ενθαρρύνουν να το εξερευνήσουν. Σύμφωνα με τα ευρήματα του EU Kids Online αυτού του είδους οι πρακτικές τείνουν να μειώνουν την έκθεση των παιδιών σε διαδικτυακούς κινδύνους, χωρίς να μειώνουν τις ευκαιρίες στο διαδίκτυο και μειώνουν επίσης τις μαρτυρίες μικρών παιδιών (9-12 ετών) ότι ήρθαν σε δύσκολη θέση από τη συνάντησή τους με διαδικτυακούς κινδύνους.

2. Περιοριστική Διαμεσολάβηση: αυτού του είδους η διαμεσολάβηση περιλαμβάνει τον ορισμό κανόνων από τους γονείς σχετικά με τη χρήση του διαδικτύου από τα παιδιά. Οι κανόνες μπορεί να περιλαμβάνουν περιορισμούς στο χρόνο που τα παιδιά βρίσκονται συνδεδεμένα στο διαδίκτυο, στις ιστοσελίδες που μπορούν να επισκέπτονται, τις εφαρμογές που μπορούν να κατεβάσουν και γενικά τις διαδικτυακές δραστηριότητες με τις οποίες μπορούν να ασχοληθούν.

3. Τεχνική Διαμεσολάβηση: οι γονείς χρησιμοποιούν λογισμικό ή γονικό έλεγχο για να φιλτράρουν ή να περιορίσουν τη χρήση του διαδικτύου από το παιδί. Το λογισμικό γονικού ελέγχου έχει τη δυνατότητα φιλτραρίσματος ανεπιθύμητου περιεχομένου, περιορισμού του χρόνου προβολής και σε ορισμένες περιπτώσεις παρακολούθησης της αλληλεπίδρασης στα κοινωνικά μέσα. Σύμφωνα με τη μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα εργαλεία γονικού ελέγχου με τίτλο «*Benchmarking of parental control tools for the online protection of children*» (2017), τα εργαλεία γονικού ελέγχου μπορεί να έχουν τέσσερις διαφορετικές λειτουργίες: Αποκλεισμός διευθύνσεων για αποφυγή πρόσβασης σε συγκεκριμένες διευθύνσεις (διευθύνσεις URL ή διευθύνσεις IP). Φιλτράρισμα κατάλληλου περιεχομένου (λέξεις ή εικόνες, αν οι αντίστοιχες διευθύνσεις URL βρίσκονται στη μαύρη λίστα) και τέλος διαχείριση της χρήσης και περιορισμός της πρόσβασης στο διαδίκτυο θέτοντας χρονικά όρια.

4. Παρακολούθηση των δραστηριοτήτων: μέσω ειδοποιήσεων και αναφορών. Οι γονείς παρακολουθούν τις διαδικτυακές δραστηριότητες των παιδιών τους, ελέγχοντας για παράδειγμα ποιες σελίδες έχουν επισκεφτεί, τον προσωπικό τους λογαριασμό στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τα μηνύματά τους.

Ο φόβος και η άγνοια των γονιών σχετικά με τις νέες τεχνολογίες (Clark, 2009) μετατρέπει την οικογενειακή ζωή σε μια αρένα συγκρούσεων ενώ η ανεπιτυχής ψηφιακή ανατροφή των παιδιών μπορεί να οδηγήσει σε απογοήτευση και αίσθημα ανικανότητας τόσο στους γονείς όσο και στα παιδιά (Matthes et al., 2021). Στόχος της γονικής διαμεσολάβησης είναι να εξισορροπήσει τους κινδύνους με τις ευκαιρίες που

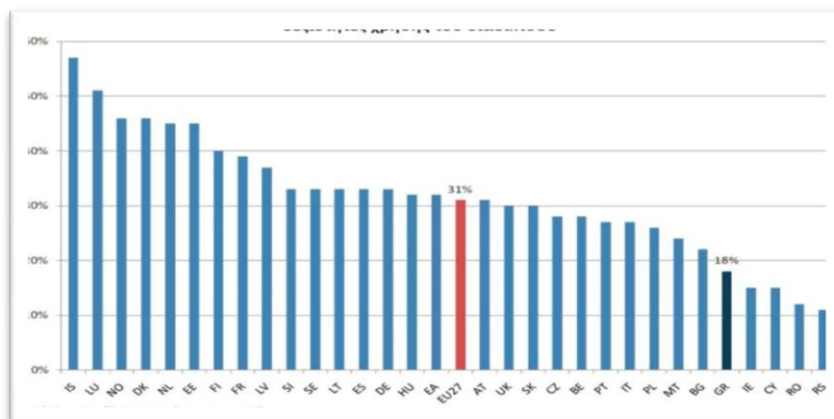
μπορεί να συναντήσουν τα παιδιά στο διαδίκτυο.

Το σημαντικότερο που χρειάζεται να κάνουν οι γονείς προκειμένου να μπορούν να ελέγχουν αποτελεσματικά τη χρήση του διαδικτύου από τα παιδιά τους είναι να το γνωρίσουν καλύτερα. Οι περισσότεροι γονείς δε γνωρίζουν το μέσο αυτό και το κατηγορούν. Επίσης ένα μεγάλο ποσοστό δεν ενδιαφέρεται ουσιαστικά για τις δραστηριότητες των παιδιών τους στο Ίντερνετ.

Σημαντικό και ταυτόχρονα αρνητικό χαρακτηριστικό γνώρισμα των γονέων αποτελεί το γεγονός πως οι περισσότεροι είναι «ψηφιακά αναλφάβητοι». Ενδεικτική είναι η έρευνα του National Center for Missing and Exploited Children που έδειξε ότι σχεδόν το 50% των γονέων δεν είχε καμία γνώση γύρω από τα διάφορα συστήματα ασφάλειας στον κυβερνοχώρο.

Φαίνεται ότι το επίπεδο του διαδικτυακού αλφαριθμητισμού του γενικού πληθυσμού στην Ελλάδα είναι χαμηλότερο σε σχέση με τον μέσο όρο της Ε.Ε. (κατά 13 ποσοστιαίες μονάδες). Μόνον το 18,2% των Ελλήνων πολιτών διαθέτουν ικανοποιητικές γνώσεις στη χρήση του διαδικτύου, σε σύγκριση με το 31% που αντιστοιχεί στο μέσο όρο των χωρών μελών. Όπως έδειξαν οι μελέτες όταν οι γονείς έχουν πολύ λίγη γνώση της χρήσης του διαδικτύου και τυχόν συνακόλουθες δεξιότητες, φανέρωναν μια ανησυχία για τους κινδύνους στο διαδίκτυο. Επιπλέον οι νέες συσκευές smartphones και tablets έφεραν νέες προκλήσεις στη χρήση των μέσων ενημέρωσης και η διαμεσολάβηση των γονέων φαινόταν ελλιπής. Πολλοί γονείς είχαν αρνητική στάση απέναντι στα ηλεκτρονικά μέσα και προτίμησαν να μην εξετάσουν πιο προσεκτικά το περιεχόμενο που χρησιμοποιούσαν τα παιδιά τους. Σε ορισμένες οικογένειες αναφέρθηκαν ζητήματα που σχετίζονται με την προστασία της ιδιωτικής ζωής, αλλά οι περισσότεροι γονείς δεν είχαν αρκετές γνώσεις και ικανότητες να δίνουν συμβουλές στα παιδιά τους και να μεσολαβούν στη χρήση του διαδικτύου τους. Αντίθετα, κάποιιοι από αυτούς φάνηκε να είναι ιδιαίτερα απρόσεκτοι στη χρήση των social media, για παράδειγμα ανεβάζοντας φωτογραφίες των παιδιών τους στο Facebook. Συνάμα, ορισμένοι γονείς αναγνώρισαν ότι στις μέρες μας η ικανή χρήση των υπολογιστών και του διαδικτύου έχει γίνει βασικό προσόν για τη μελλοντική καριέρα των παιδιών τους. Οι γονείς σε μεγάλο βαθμό εναποθέτουν τις ελπίδες τους στο σχολείο όσον αφορά τη διδασκαλία στα μέσα επικοινωνίας και το internet (Paus-Hasebrink et al., 2012) παρόλο που ο ρόλος τους στη διαμόρφωση της ψηφιακής ανατροφής των παιδιών τους είναι πιο σημαντικός. Για να βοηθήσουν τα παιδιά τους οφείλουν να έρθουν σε επαφή με το μέσο αυτό αποκτώντας στοιχειώδεις

γνώσεις και ενημέρωση για μεθόδους ασφαλείας και επικείμενους κινδύνους, ώστε να προστατεύουν τα παιδιά τους κατά την πλοήγησή τους στο διαδίκτυο.

Σχήμα 1. Η συγκριτική εικόνα για διαδικτυακό αλφαριθμητισμό του γενικού πληθυσμού σε Ευρώπη χώρες μέλη της ΕΕ.

Σε έρευνα που διεξήχθη από το i-safeAmerica το συντριπτικό ποσοστό των Αμερικανών γονέων, που ανήλθε στο 93%, πίστευε ότι τα παιδιά του επιδίδονται γενικά σε «καλά πράγματα» μέσω του διαδικτύου. Επιπροσθέτως, βάσει της έρευνας του Pew Research Center's Internet and American Life Project (2005), πάνω από το 65% των γονέων δήλωσαν πως τα παιδιά τους κάνουν πράγματα, για τα οποία δεν είναι ενήμεροι εκείνοι, ενώ σε ποσοστό 65% οι γονείς ήταν πεπεισμένοι πως αυτά δεν διέτρεχαν κίνδυνο, όση ώρα «σέρφαραν» στο διαδίκτυο, θεωρώντας παράλληλα τη διαδικτυακή πλοήγηση ως μία αρκετά ασφαλή πρακτική και, ως εκ τούτου, δεν ανησυχούσαν όταν τα παιδιά τους χρησιμοποιούσαν διάφορες online εφαρμογές. Είναι μάλιστα ερευνητικά διαπιστωμένο ότι η γονική επίβλεψη και παρακολούθηση, αναφορικά με τη χρήση του διαδικτύου από τους εφήβους είναι σε μεγάλο βαθμό απύσες (Ασλανίδου & Μενεξές, 2008).

Υπάρχουν πληθώρα λογισμικών προστασίας που προσφέρονται είτε δωρεάν είτε επί πληρωμής όπου οι γονείς μπορούν να ρυθμίζουν την πρόσβαση σε υπηρεσίες ή πληροφορίες στο διαδίκτυο σύμφωνα με καθορισμένα κριτήρια, όπως αποτροπή εισόδου σε σελίδες με ύποπτο περιεχόμενο, έλεγχο του ιστορικού, είσοδο σε σελίδες που επιθυμούν, ρυθμίσεις στις μέρες και ώρες χρήσεις του διαδικτύου και απενεργοποίηση. Η χρήση φίλτρων για επιβλαβείς ιστοσελίδες και η συμμετοχή στις επιλογές των παιδιών τους (χωρίς υπερβολές ή παράλογες απαγορεύσεις) συμβάλλουν σε ένα θετικό αποτέλεσμα. Η εγκατάσταση προγραμμάτων ελέγχου της

πρόσβασης σε συγκεκριμένες ιστοσελίδες αλλά και του χρόνου παραμονής στον ιστό είναι χρήσιμο αλλά πρέπει οι γονείς να είναι προσεκτικοί διότι συχνά ο αποκλεισμός οδηγεί στη μυθοποίηση. Και οτιδήποτε απαγορευμένο ελκύει τα παιδιά.

Οι γονείς πρέπει να αφιερώσουν χρόνο και διάθεση ώστε να ασχοληθούν με θέματα διαδικτύου μαζί με τα παιδιά τους. Πρέπει να δείξουν ενδιαφέρον για τους online «φίλους» τους, να τα ρωτήσουν για τα δωμάτια συζητήσεων (chatrooms) και για τους ιστότοπους που επισκέπτονται.

Οι γονείς σωστό είναι να ενημερώσουν τα παιδιά τους με απλά λόγια από μικρή ηλικία για τα φαινόμενα του «εθισμού» και της παρενόχλησης. Η ενημέρωση σχετικά με τον εθισμό στο διαδίκτυο, τα διαδικτυακά παιχνίδια και όχι μόνο, τον ρατσισμό, τον κυβερνοεκφοβισμό, την μη υγιή σεξουαλικότητα, την παιδική πορνογραφία και το πάσης φύσεως οικονομικό έγκλημα στο διαδίκτυο κρίνεται αναγκαία.

Επιπλέον, οι γονείς δεν πρέπει να εφησυχάζονται. Πρέπει να παρατηρούν αν τα παιδιά τους ασχολούνται υπερβολικά με το διαδίκτυο αν έχουν συμπεριφορές «εθισμού» και να απευθυνθούν σε ειδικό. Η Leslie Haddon στο βιβλίο της «*Parental mediation of internet use: evaluating family relationships*» προβάλλει ένα ακόμη ανησυχητικό φαινόμενο της εποχής, το οποίο δυσκολεύει την εφαρμογή πρακτικών διαμεσολάβησης. Το φαινόμενο αυτό είναι η αύξηση της λεγόμενης «*κουλτούρας στο υπνοδωμάτιο*», όπου τα παιδιά περνούν περισσότερο χρόνο στο υπνοδωμάτιο τους όντας αποκομμένοι από τους οικείους τους (Bovill and Livingstone, 2001). Για παράδειγμα, το 2010 το 49% των παιδιών στην ευρωπαϊκή έρευνα Kids Online II της E.E. έχει πρόσβαση στο διαδίκτυο από το δικό τους δωμάτιο (Livingstone et al., 2011). Αυτό μπορεί να επηρεάσει την ικανότητα των γονέων να εποπτεύουν τι κάνουν τα παιδιά τους στο διαδίκτυο. Εν τω μεταξύ, η χρήση κινητών συσκευών για πρόσβαση στο διαδίκτυο, όπως τα smart phones, μπορεί για άλλη μια φορά να καταστήσει προβληματική την παρακολούθηση της χρήσης του διαδικτύου από τους γονείς τους.

Εάν υπάρχει συνεχώς διαφωνία με κάθε επιλογή του παιδιού θα δημιουργηθεί ένας φαύλος κύκλος και το πιθανότερο είναι το παιδί από αντίδραση και μόνο να κάνει όλο και χειρότερες επιλογές. Είναι σημαντικό να νιώθει το παιδί ότι είναι ελεύθερο. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει πως πρέπει να είναι ανεξέλεγκτο. Ένας διαρκής και προσωπικός έλεγχος των παιδιών από εξωτερικό παράγοντα είναι απαραίτητος για να αναπτυχθεί ένας σταθερός αυτοέλεγχος (Νικολάου, 2006: 128).

Εν κατακλείδι, είναι σημαντικό, οι γονείς να κατανοήσουν ότι δεν θα φέρει κάποιο αποτέλεσμα η «δαιμονοποίηση» του διαδικτύου, και ακόμα περισσότερο η απαγόρευση της χρήσης του από τα παιδιά, εφόσον αποτελεί ένα εργαλείο που στη σημερινή και συνεχώς αναδιαμορφούμενη πραγματικότητα είναι εκ των πραγμάτων αναγκαίο στις καθημερινές τους δραστηριότητες. Οφείλουν να είναι κοντά στα παιδιά, να τα βοηθήσουν να συνειδητοποιήσουν τους κινδύνους της χρήσης του διαδικτύου, να τα ενθαρρύνουν και να τα υποστηρίζουν τονίζοντας όλες τις επιτυχίες τους στην πραγματική ζωή και προωθώντας την κοινωνικότητα και τον αθλητισμό, θέτοντας παράλληλα προκαθορισμένα όρια και κανόνες στη σχέση τους με το Internet (Μάτσα, 2009).

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω και το ότι υπάρχουν 3 τύποι γονικής διαμεσολάβησης που μπορούν να εφαρμόσουν οι γονείς, μεμονωμένα ή και συνδυαστικά, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η γονική διαμεσολάβηση δεν είναι εύκολη υπόθεση. Δεν υπάρχει μια συνταγή που μπορούν να ακολουθήσουν ώστε να εξαιρεθούν οι ενδεχόμενοι κίνδυνοι και τα παιδιά να αποκομίσουν μόνο οφέλη. Συμβουλευοντας τα αποτελέσματα ερευνών ανά την Ευρώπη, αλλά και τον κόσμο, οι ειδικοί μπορούν να καταλήξουν στα υπέρ και τα κατά κάθε τύπου γονικής διαμεσολάβησης και να παρουσιάσουν αυτά τα αποτελέσματα στους γονείς ώστε να τους καθοδηγήσουν στην εφαρμογή εκείνου του τύπου που ταιριάζει κατά περίπτωση (ηλικία παιδιού, φύλο, διαδικτυακές συμπεριφορές, οικογενειακή κατάσταση) και να πετύχει το στόχο της η διαμεσολάβηση.

Κεφάλαιο 3ο: Έρευνες για τη γονική διαμεσολάβηση σχετικά με τη χρήση του διαδικτύου

Οι νέες διαδικτυακές υπηρεσίες με την πρωτοφανή ταχύτητα και καινοτομία τους φέρνουν την ανάγκη, διεθνώς, για διαρκή παρακολούθηση και μελέτη του ταχέως μεταβαλλόμενου τοπίου και των σχετικών αναδυόμενων κινδύνων που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο τις ζωές των παιδιών.

Το Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου (Daskalaki et al., 2018) διεξήγαγε δύο μεγάλης κλίμακας έρευνες για την κατανόηση της εμπλοκής των παιδιών στο διαδίκτυο, με στόχο να συμβάλει στη βελτίωση των πολιτικών για την παιδική προστασία, οι οποίες θα μπορούσαν να καθοδηγήσουν τις προσπάθειες των βασικών ενδιαφερομένων προς έναν ασφαλέστερο κυβερνοχώρο. Από όσο γνωρίζουμε, η συγκεκριμένη έρευνα είναι η πρώτη που διεξάχθηκε πανελλαδικά σε τέτοια μεγάλη κλίμακα με την έγκριση του Υπουργείου Παιδείας. Πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά σε 14.000 μαθητές ηλικίας 10-18 ετών από 400 σχολεία σε πέντε διαφορετικές αστικές περιοχές της Ελλάδας και με παρακολούθηση το επόμενο έτος σε 13.000 μαθητές.

Γονική διαμεσολάβηση και οικογενειακή κατάσταση (μορφή οικογένειας, μόρφωση, κοινωνικοοικονομική κατάσταση)

Έρευνες έχουν διαπιστώσει ότι η μορφή της οικογένειας σχετίζεται με τη γονική διαμεσολάβηση. Οι οικογένειες με δύο γονείς έχουν περισσότερες πιθανότητες να ασκήσουν ενεργή διαμεσολάβηση από ότι οι μονογονεϊκές οικογένειες (Barkin et al., 2006). Διαπιστώθηκε επίσης ότι η σχέση μεταξύ της οικογενειακής κατάστασης και της διαμεσολάβησης εξαρτάται από τον αριθμό των παιδιών στο σπίτι.

Η έρευνα υποδηλώνει επίσης, ότι οι οικογένειες με ανώτερη εκπαίδευση και εισόδημα είναι πιθανότερο να χρησιμοποιούν πιο ενεργό και εμπλεκόμενο τρόπο επικοινωνίας (ενεργή διαμεσολάβηση), ενώ οι οικογένειες με χαμηλότερη κοινωνικοοικονομική κατάσταση συνήθως βασίζονται στον καθορισμό κανόνων (περιοριστική διαμεσολάβηση) και στις προσπάθειες για συμμόρφωση και υπακοή (Fujioka & Austin, 2002). Μερικά στοιχεία δείχνουν ότι η γονική διαμεσολάβηση

ασκείται περισσότερο από εκπαιδευμένους και / ή ψηφιακά εξειδικευμένους γονείς και από γονείς νεότερων παιδιών (Clark, 2011, Nikken & Schols, 2015). Όσον αφορά τις στρατηγικές διαμεσολάβησης, οι λιγότερο εκπαιδευμένοι και λιγότερο ψηφιακά ειδικευμένοι γονείς παιδιών ηλικίας 9 έως 16 ετών αναλαμβάνουν πιο περιοριστική και λιγότερο ενεργή διαμεσολάβηση και θέτουν πιο ασυνεχείς κανόνες και τεχνικούς περιορισμούς (Nikken & Schols, 2015). Όλα τα παραπάνω συνάδουν με τη θεωρία του Bourdieu για το πολιτισμικό κεφάλαιο και τις συνεπακόλουθες ανισότητες όσον αφορά τη διαπαιδαγώγηση των παιδιών (εδώ ψηφιακή διαπαιδαγώγηση).

Γονική διαμεσολάβηση και λογισμικά προστασίας

Στη Γαλλία το 39% των παιδιών λέει ότι οι γονείς τους χρησιμοποιούν λογισμικό για να μπλοκάρουν ή να φιλτράρουν κάποιο είδος περιεχομένου και το 37% λέει ότι οι γονείς παρακολουθούν τις εφαρμογές ή τις δραστηριότητές τους. Στη Μάλτα, και οι δύο τύποι γονικού ελέγχου εφαρμόζονται στο 33% των παιδιών. Σε συνδυασμό με το 26% των παιδιών που ανέφεραν ότι οι γονείς τους παρακολουθούν την τοποθεσία τους, οι γονείς της Μάλτας φαίνεται να είναι εκείνοι που χρησιμοποιούν περισσότερο τεχνολογικές επιλογές για να παρακολουθούν την παρουσία των παιδιών τους στο διαδίκτυο. Από την άλλη πλευρά, στη Λιθουανία, το ποσοστό των παιδιών που αναφέρουν ότι οι γονείς τους χρησιμοποιούν τεχνολογικά μέσα προστασίας είναι μάλλον χαμηλό.

Γονική διαμεσολάβηση ηλικία και φύλο παιδιού

Όσον αφορά στην παιδική ηλικία, οι γονείς ανησυχούν περισσότερο για την έκθεση των μικρότερων παιδιών τους σε ακατάλληλο περιεχόμενο

. Επιπλέον, ενδέχεται να αισθάνονται πιο ικανοί να παρακολουθούν τη χρήση των μέσων ενημέρωσης των μικρότερων παιδιών τους σε σχέση με τη χρήση των μεγαλύτερων παιδιών τους. Πιο συγκεκριμένα, τα νεαρά παιδιά είναι πιο πιθανό να δεχτούν τόσο ενεργή διαμεσολάβηση (Barkin et al., 2006) και περιοριστική διαμεσολάβηση (Valkenburgetal., 1999).

Διερευνήθηκε επίσης η σχέση μεταξύ παιδικής ηλικίας και γονικής μέριμνας. Στη μέση παιδική ηλικία (προεφηβεία), τα παιδιά αρχίζουν να βιώνουν κάποια ανεξαρτησία από τους γονείς. Συνεπακόλουθα, οι γονείς μπορούν να γίνουν λιγότερο περιοριστικοί και πιο ανοιχτοί στο στυλ επικοινωνίας τους, επιτρέποντας στα παιδιά να εκφράσουν ανεξάρτητες ιδέες καθώς ωριμάζουν. Ως αποτέλεσμα, φαίνεται πιθανό

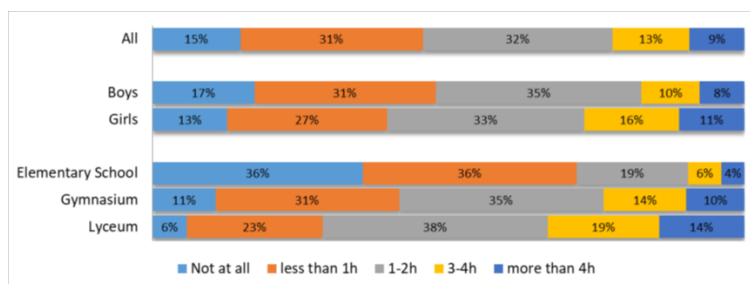
ότι θα παρατηρήσουμε μια τάση για μείωση της παρακολούθησης των μέσων καθώς τα παιδιά προχωρούν προς την εφηβεία (Peters et al., 1991).

Γονική διαμεσολάβηση και χρήση του διαδικτύου

Σύμφωνα με την εν λόγω έρευνα, όσον αφορά το βασικό ζήτημα της υπερβολικής χρήσης του διαδικτύου, σχεδόν τα μισά παιδιά παραδέχονται ότι παραμελούν τις δραστηριότητές τους για το διαδίκτυο, ενώ περίπου ένα στα τρία πιστεύει ότι κάνει υπερβολική χρήση του διαδικτύου (Daskalaki et al., 2018).

Έρευνα σε 19 ευρωπαϊκές χώρες που διεξήχθη από το EU Kids Online το 2020 (δεν συμπεριλαμβάνεται η Ελλάδα) ανέδειξε το ανησυχητικό αποτέλεσμα της αύξησης του χρόνου που τα παιδιά βρίσκονται online (σε σχέση με έρευνα του EU Kids Online το 2010). Έτσι, όσον αφορά τις γενικές τάσεις, γνωρίζουμε ότι πλέον τα παιδιά περνούν όλο και περισσότερο χρόνο στο διαδίκτυο.

Επιπλέον, όπως δείχνουν τα ευρήματα, τα μεγαλύτερα παιδιά αναφέρουν ότι είναι στο διαδίκτυο περίπου δύο φορές περισσότερο από τα μικρότερα παιδιά. Οι διαφορές μεταξύ των ηλικιακών ομάδων διαφέρουν μεταξύ των χωρών. Η ουσία της χρήσης του διαδικτύου έχει αλλάξει με τη χρήση smartphones και εγείρεται το ερώτημα αν τα παιδιά ενσωματώνουν τη χρήση του διαδικτύου στις καθημερινές τους δραστηριότητες, στις οποίες εξακολουθούν να συμμετέχουν ενεργά ή αναλώνονται μόνο σε αυτό. Τέτοια ερωτήματα θα μπορούσαν να απαντηθούν σε μελλοντική έρευνα.

Σχ.4 Πόσες ώρες περνούν στο διαδίκτυο καθημερινά ανά ηλικία

Ενδεικτικά, αναφέρουμε τους πιο δημοφιλείς τομείς που χρησιμοποιούν τα παιδιά ενώ είναι στο διαδίκτυο. Η χρήση του διαδικτύου για επικοινωνία με φίλους και οικογένεια κυμαίνεται μεταξύ 14% (Γερμανία) και 77% (Ρουμανία), ενώ η επίσκεψη σε ιστότοπο κοινωνικής δικτύωσης κυμαίνεται μεταξύ 38% (Ισπανία) και 73% (Σερβία). Ορισμένα παιδιά παίζουν διαδικτυακά παιχνίδια καθημερινά, από 27% (Σλοβακία) έως 71% (Λιθουανία). Η χρήση του διαδικτύου για σχολικές εργασίες

κυμαίνεται μεταξύ 16% (Πολωνία) και 46% (Λιθουανία). Αρκετά παιδιά 9 έως 11 ετών (από 11% στη Γερμανία έως 45% στη Σερβία), αναφέρουν ότι επισκέπτονται έναν ιστότοπο κοινωνικής δικτύωσης κάθε μέρα. Τα online παιχνίδια είναι από τις πιο δημοφιλείς δραστηριότητες, με διπλάσιο αριθμό αγοριών να παίζουν καθημερινά στις περισσότερες χώρες.

Γονική διαμεσολάβηση και εκπαίδευση στη χρήση του διαδικτύου

Τα αποτελέσματά αποκαλύπτουν ότι η πλειοψηφία των παιδιών (58%) δηλώνει ότι δεν έλαβε καμία καθοδήγηση στη διαδικασία εκμάθησης πώς να σερφάρει στο διαδίκτυο. Ένα ποσοστό 22% δηλώνει ότι είχε τη βοήθεια των γονιών του, το 16% από έναν μεγαλύτερο αδερφό και μόνο το 4% έλαβε βοήθεια από το σχολείο ή έναν εκπαιδευτικό. Πρωτίστως οι γονείς και δευτερευόντως τα μεγαλύτερα αδέρφια αναλαμβάνουν την καθοδήγηση των παιδιών σε αυτή την προσπάθεια. Στην ερώτηση «Από ποιον/πού έχετε ενημερωθεί για την ασφαλή χρήση του διαδικτύου» οι μαθητές απαντούν κυρίως από τους γονείς τους (59%) και σε μικρότερο ποσοστό από το σχολείο τους (25%). Το 5% των παιδιών δηλώνει ότι δεν έχει ενημερωθεί καθόλου, ένα 8% δηλώνει ότι ενημερώνεται από τον μεγαλύτερο αδερφό του και ένα 2% από τους φίλους του. Από μια πιο ενδελεχή ανάλυση των αποτελεσμάτων, γίνεται φανερό ότι, με την πάροδο του χρόνου, τα παιδιά συνεχίζουν σε μεγάλο βαθμό να μαθαίνουν να χρησιμοποιούν το διαδίκτυο μόνα τους.

Οι πληροφορίες που παίρνουν τα παιδιά από το σχολείο φαίνεται να είναι σε χαμηλότερο ποσοστό για τα παιδιά Δημοτικού (16%), περισσότερο στο Γυμνάσιο (26%) και ακόμη περισσότερο στο Λύκειο (36%), κάτι που μπορεί να ερμηνευθεί από το γεγονός ότι η διαδικτυακή εκπαίδευση έρχεται σε μεταγενέστερα στάδια, δίνοντας έμφαση στα παιδιά στην εφηβική τους ηλικία και όχι στην πρώιμη ηλικία. Στο άρθρο τους «*FamilyDigitalLiteracyPracticesandChildren'sMobilePhoneUse*» οι TerraskaiRamsay αναφέρουν ότι το σπίτι είναι το σημαντικότερο πλαίσιο ανάπτυξης διαδικτυακής συμπεριφοράς και πρόσφατη έρευνα έχει τονίσει τη σημασία του οικιακού περιβάλλοντος στην προώθηση και υποστήριξη αυτής της ανάπτυξης και της ασφαλούς ή μη ασφαλούς μορφής που λαμβάνει.

Οι Nikken&Haan(2015) διαπιστώνουν ότι η γονική δέσμευση και διαμεσολάβηση φαίνεται να είναι ανεπαρκής, καθώς η συμμετοχή των γονέων, ιδιαίτερα εκείνων των μεγαλύτερων παιδιών είναι ελάχιστη και οι κανόνες και τα όρια εφαρμόζονται σπάνια, υπογραμμίζοντας την ανάγκη για βελτιωμένη γονική

επίβλεψη. Ωστόσο, τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι γονείς μικρότερων παιδιών, η νέα γενιά γονέων που επίσης μεγάλωσε με την τεχνολογία, συμμετέχει ενεργά στα πρώτα βήματα του παιδιού τους στον ψηφιακό κόσμο. Αντίθετα, οι γονείς μεγαλύτερων παιδιών δεν ασχολούνται επαρκώς για να προστατεύσουν την ασφάλειά τους, αγνοούν τη σημασία της και αποτυγχάνουν να επιβάλουν επαρκείς κανόνες και να θέτουν όρια καθώς δεν έχουν την απαιτούμενη επαγρύπνηση για το θέμα.

Αυτό φαίνεται και από ανάλογη έρευνα στον ελληνικό χώρο, των Daskalaki et al., (2018) όπου πρωτίστως οι γονείς και δευτερευόντως, τα μεγαλύτερα αδέρφια αναλαμβάνουν το καθήκον να καθοδηγήσουν τα παιδιά στα πρώτα τους βήματα στο διαδίκτυο. Πολύ λίγη βοήθεια προέρχεται από τους εκπαιδευτικούς, καταδεικνύοντας την ανάγκη για ενισχυμένη συμμετοχή των σχολείων στην εκπαίδευση για την ασφάλεια στο διαδίκτυο από πολύ μικρή ηλικία. Αυτές οι παρατηρήσεις, σε συνδυασμό με την παλαιότερη ενασχόληση των παιδιών με τον διαδικτυακό κόσμο, υπαγορεύουν την ανάγκη για μια πιο οργανωμένη αντιμετώπιση του θέματος από το εκπαιδευτικό σύστημα, ξεκινώντας την εκπαίδευση στα σχολεία με οργανωμένο τρόπο, ενσωματώνοντας ανάλογα μαθήματα στα Παιδαγωγικά Πανεπιστήμια και στα σχολικά προγράμματα από μικρές ηλικίες. Μια ανησυχητική παρατήρηση είναι το γεγονός ότι το σχολείο φαίνεται να είναι ανύπαρκτο για την αντιμετώπιση δυσκολιών που σχετίζονται με την λανθασμένη χρήση του διαδικτύου, που εξηγείται από το γεγονός ότι τα σχολεία στην Ελλάδα στερούνται της απαιτούμενης υποδομής για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.

Γονική διαμεσολάβηση και όρια στη χρήση του διαδικτύου

Στο άρθρο «*Maximizing Opportunities and Minimizing Risks for Children Online: The Role of Digital Skills in Emerging Strategies of Parental Mediation*» (Livingstone et al., 2011), γίνεται αναφορά στους γονείς που εφαρμόζουν ένα ευρύ φάσμα στρατηγικών γονικής διαμεσολάβησης προκειμένου να αυξήσουν τις ευκαιρίες και να μειώσουν τους κινδύνους που κρύβει το διαδίκτυο, αλλά είναι γεγονός ότι πέρα από τις προσωπικές προτιμήσεις και αξίες και άλλοι παράγοντες διαμορφώνουν τις στρατηγικές τους.

Έρευνα σε 19 ευρωπαϊκές χώρες που διεξήχθη από το EU Kids Online το 2020 έδειξε ότι σε 12 από τις χώρες αυτές (Γερμανία, Εσθονία, Γαλλία, Κροατία, Ιταλία, Λιθουανία, Μάλτα, Νορβηγία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σερβία, Σλοβακία), περισσότερα από τα μισά παιδιά λένε ότι οι γονείς τους, τους μιλάνε τουλάχιστον

μερικές φορές για το διαδίκτυο. Σε τρεις χώρες (Γερμανία, Γαλλία και Κροατία), πάνω από το 80% των παιδιών μιλάει με τους γονείς τους. Από την άλλη πλευρά, σε τέσσερις χώρες (Ελβετία, Τσεχία, Ισπανία και Πολωνία), πάνω από τα μισά παιδιά λένε ότι οι γονείς τους δεν τους μιλούν ποτέ ή σχεδόν ποτέ για το τι κάνουν στο διαδίκτυο. Καθώς το παιδί μεγαλώνει, μπορεί να είναι πιο δύσκολο για το γονέα να συζητήσουν τις διαδικτυακές τους δραστηριότητες. Σε Πορτογαλία και Νορβηγία, ωστόσο, παιδιά 12 έως 14 ετών μιλούν στους γονείς τους περισσότερο.

Ένα άλλο βασικό αποτέλεσμα της έρευνας των Daskalaki et al., (2018) ήταν ότι οι περισσότεροι γονείς φαίνεται να αγνοούν τη σημασία του καθορισμού ορίων και κανόνων σχετικά με τη χρήση του διαδικτύου στα παιδιά τους από πολύ μικρή ηλικία και δεν έχουν την απαιτούμενη επαγρύπνηση για το θέμα. Από τα παιδιά, το 83% δηλώνουν ότι συνδέονται στο διαδίκτυο χωρίς καμία επίβλεψη και μια βαθύτερη ανάλυση των αποτελεσμάτων αποκαλύπτει ότι ακόμη και για τα παιδιά του Δημοτικού δεν υπάρχει επαρκής γονική επίβλεψη όταν είναι διαδικτυακά. Πιο συγκεκριμένα, από τους ερωτηθέντες, το 65% του Δημοτικού, το 87% του Γυμνασίου και το 95% των μαθητών του Λυκείου, δεν έχουν καμία απολύτως επίβλεψη σχετικά με τη χρήση του διαδικτύου. Ως αποτέλεσμα όλων των απαντήσεων των παιδιών, σχεδόν οι μισοί γονείς (43%) δεν θέτουν όρια στα παιδιά τους (48% για τα κορίτσια - 52% για τα αγόρια) όσον αφορά τη χρήση του διαδικτύου.

Συμπληρωματικά προς αυτό, η έκθεση της Ofcom (2018) δείχνει ότι οι γονείς, διεθνώς, συχνά αισθάνονται ανίκανοι να παρακολουθήσουν τις διαδικτυακές δραστηριότητες των παιδιών τους. Παραθέτουμε ένα παράδειγμα από την έρευνα: *«η μαμά της Σάρα γενικά έλεγχε τι έκαναν τα μικρότερα αδέρφια της Σάρα στο διαδίκτυο, αλλά ένιωθε ότι δεν χρειαζόταν να ελέγξει τι έκανε η Σάρα (15 ετών), καθώς ήταν αρκετά μεγάλη για να πάρει τις δικές της αποφάσεις. Σε κάθε περίπτωση, ένιωθε ότι δεν υπήρχε τρόπος να σταματήσει η Sarah να έχει λογαριασμούς στα social media. Εξήγησε ότι πρέπει απλώς να την εμπιστευτεί».*

Η μελέτη δείχνει ότι οι γονείς που ασχολούνται με την ενεργή διαμεσολάβηση, συνήθως παρακολουθούν τη διαδικτυακή δραστηριότητα των παιδιών τους. Επιπλέον, η χρήση της τεχνολογίας από τους γονείς σχετίζεται στενά με αυτή του παιδιού τους. Παρά το γεγονός ότι οι γονείς εξέφραζαν συχνά ανησυχίες για τη φύση και την έκταση της χρήσης της τεχνολογίας από το παιδί τους, οι ίδιοι συχνά εμπλέκονται σε μια σειρά από μη ασφαλείς συμπεριφορές στο διαδίκτυο και υπερβολική χρήση του κινητού τηλεφώνου στο σπίτι.

Κεφάλαιο 4ο: Η έρευνα μας

4.1 Σκοπός της έρευνας

Η έντονη και αλόγιστη χρήση του διαδικτύου, φέρνει στο προσκήνιο νέα ηθικά ζητήματα και ανησυχίες που αφορούν τόσο στα άτομα αλλά και στην κοινωνία, καθώς δημιουργούν νέες κοινωνικές αλλαγές που απειλούν τις υπάρχουσες. Αναλυτικότερα, το διαδίκτυο μπορεί τόσο να ωφελήσει αλλά και να βλάψει κάποιον χρήστη, ανάλογα με το πώς ή και το πόσο το χρησιμοποιεί. Σήμερα, περισσότερο από ποτέ, τα παιδιά αποκτούν διαδικτυακή πρόσβαση ήδη από πολύ μικρή ηλικία (Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας, 2019) ενώ οι γονείς ανήσυχτοι προσπαθούν να αντιμετωπίσουν τους αναδυόμενους κινδύνους.

Ο στόχος της παρούσας έρευνας είναι να αποτυπώσει τις απόψεις 12 γονέων παιδιών προεφηβικής ηλικίας για τη χρήση του διαδικτύου και των Μ.Κ.Δ. που κάνουν τα παιδιά τους. Επιπλέον θα προσπαθήσουμε να μελετήσουμε τις γνώσεις τους σχετικά με την ασφάλεια και τους κινδύνους που έχει το διαδίκτυο καθώς και τον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζονται την κατάσταση.

Τα ερευνητικά ερωτήματα τα οποία η παρούσα διπλωματική εργασία προσπαθεί να διερευνήσει είναι:

1. Αν και σε ποιο βαθμό οι απόψεις των γονέων για τη χρήση του διαδικτύου από τα παιδιά τους σχετίζονται με τα δημογραφικά/πολιτισμικά στοιχεία (φύλο, μορφωτικό επίπεδο, μορφή οικογένειας).
2. Εάν οι διαδικτυακές συνήθειες των ίδιων αλλά και των παιδιών τους (χρόνος, διάρκεια, εφαρμογές, συσκευή) επηρεάζουν το οικογενειακό κλίμα.
3. Με ποιον τρόπο πιστεύουν ότι το διαδίκτυο ωφελεί ή βλάπτει τα παιδιά τους.
4. Ποιους κινδύνους του διαδικτύου γνωρίζουν οι γονείς του δείγματος μας.
5. Πώς προστατεύουν τα παιδιά τους από τους κινδύνους του διαδικτύου και τι είδους γονική διαμεσολάβηση χρησιμοποιούν.
6. Εάν και πώς πιστεύουν ότι το σχολείο έχει ενημερώσει τα παιδιά τους για το θέμα.

4.2 Μεθοδολογία της ερευνητικής διαδικασίας

Κατά τον σχεδιασμό της συγκεκριμένης ποιοτικής έρευνας επιλέχθηκε ως εργαλείο η ημιδομημένη συνέντευξη σε προσωπικό επίπεδο με τον κάθε συνεντευξιαζόμενο. Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω 17 ερωτήσεων ανοικτού κυρίως τύπου.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στο Ηράκλειο της Κρήτης και το πλήθος των συνεντεύξεων που θα παρουσιαστούν είναι δώδεκα. Η ερευνήτρια πήρε συνέντευξη από 11 γονείς παιδιών ΣΤ΄τάξης και 1 γονέα παιδιού Ε΄τάξης Δημοτικού σχολείου. Όσον αφορά το φύλο των συνεντευξιαζόμενων οι 9 ήταν γυναίκες και οι 3 άνδρες. Η έρευνα που διενεργήθηκε έγινε από επιλογή ενός δείγματος ατόμων που πληρούσαν κάποια χαρακτηριστικά και ήταν πρόθυμοι και διαθέσιμοι να συμμετέχουν στην έρευνα, συνεπώς η παρούσα έρευνα θεωρείται δειγματοληπτική (Creswell, 2016: 141-150).

Η μέση χρονική διάρκεια που έλαβε χώρα η κάθε συνέντευξη ήταν τα 10 λεπτά και ο χώρος στον οποίο πραγματοποιήθηκε η έρευνα ήταν σε σχετικά ήσυχο σημείο. Πριν από τη διεξαγωγή της συνέντευξης η ερευνήτρια εξηγούσε με σαφήνεια πως τα προσωπικά δεδομένα διαφυλάσσονται και στη συνέχεια ξεκινούσε η καταγραφή των δεδομένων μέσω της εφαρμογής ηχογραφήσεων του κινητού τηλεφώνου της.

Σε πρώτο επίπεδο καταγράφηκαν οι ερωτήσεις οι οποίες διαχωρίστηκαν σε τέσσερις ενότητες πέρα από τα δημογραφικά στοιχεία. Η πρώτη ενότητα αφορά τη χρήση που κάνουν ίδιοι οι γονείς στο διαδίκτυο, καθώς και τη χρήση που κάνουν τα παιδιά τους. Η δεύτερη ενότητα διερευνά τις απόψεις τους για το διαδίκτυο. Η τρίτη ενότητα αναφέρεται στον τομέα της εκπαίδευσης και στο κατά πόσο θεωρούν ότι το σχολείο έχει συμβάλει στην ενημέρωση και προστασία από τους κινδύνους του διαδικτύου. Η τέταρτη ενότητα μελετά τον τύπο γονικής διαμεσολάβησης που εφαρμόζουν καθώς και τις γνώσεις τους για την ασφάλεια του διαδικτύου.

Σε δεύτερο επίπεδο έγινε μία πιλοτική δοκιμή σε γονέα, ώστε να διαπιστωθεί εάν οι ερωτήσεις είναι κατανοητές και στοχευμένες. Αφού ολοκληρώθηκε η πιλοτική δοκιμή και έγιναν οι διορθώσεις η έρευνα ξεκίνησε να λαμβάνει χώρα και τα στοιχεία να καταγράφονται. Οι ερωτήσεις είχαν κυρίως χαρακτήρα ανοικτού τύπου, ώστε ο συνεντευξιαζόμενος να μπορεί να εκφράσει ελεύθερα τις προσωπικές του απόψεις και

εμπειρίες και να αναπτύξει και τυχόν προτάσεις ή προβληματισμούς επί του θέματος (Βάμβουκας, 2010).

Αφού απομαγνητοφωνήθηκαν οι συνεντεύξεις, διενεργήθηκε η κωδικοποίηση των στοιχείων με βάση τις θεματικές ενότητες και τις μεταβλητές που ερευνώνται. Η έρευνα ολοκληρώνεται με την ερμηνεία των αποτελεσμάτων και την παρουσίαση ενδεχόμενων προτάσεων ανάπτυξης της παρούσας ερευνητικής διαδικασίας.

Τηρώντας τους κανόνες ηθικής και δεοντολογίας οι συμμετέχοντες της συνέντευξης έλαβαν μια ενημερωτική επιστολή στην οποία έγινε παρουσίαση του πλαισίου και του σκοπού της έρευνας. Επιπλέον τους διαβεβαίωσαμε ότι η συνέντευξη είναι ανώνυμη και οι απαντήσεις τους θα αξιοποιηθούν μόνο για τις ανάγκες της παρούσας ακαδημαϊκής έρευνας. Τέλος, δόθηκαν μέσω της επιστολής στοιχεία του ερευνητή (π.χ. λογαριασμόςemail), για περιπτώσεις που οι συμμετέχοντες επιθυμούσαν να εκφράσουν απορίες ή διευκρινήσεις, καθώς και για περιπτώσεις που οι συμμετέχοντες επιθυμούσαν να λάβουν τα αποτελέσματα της έρευνας.

Κεφάλαιο 5ο: Τα ευρήματα της έρευνας μας

Η ερμηνεία της χρήσης του διαδικτύου από τα παιδιά σε συσχέτιση με το πολιτισμικό τους κεφάλαιο

Στην πρώτη θεματική ενότητα θα αναλυθούν οι κατηγορίες που προέκυψαν από την ομαδοποίηση των λέξεων κλειδιών, που είναι οι εξής: μορφή οικογένειας, μόρφωση γονέων και κοινωνικοοικονομική κατάσταση. Σύμφωνα με τις απαντήσεις των συμμετεχόντων οι 3 από τους 12 ήταν άνδρες, οι 3 από τους 12 ήταν διαζευγμένοι, οι 7 ήταν απόφοιτοι ανώτερης εκπαίδευσης (Α.Ε.Ι, Τ.Ε.Ι., Ε.Μ.Π., Κολέγιο) οι 4 ήταν απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Τ.Ε.Ε., Ι.Ε.Κ.) και μία μητέρα απόφοιτος δημοτικού. Η μέση ηλικία των συνεντευξιζόμενων του δείγματός μας ήταν τα 40 έτη.

Οι γονείς του δείγματος μας, ανεξαρτήτου μόρφωσης χρησιμοποιούν τόσση συζήτηση όσο και τους περιορισμούς, ανάλογα την περίπτωση. Η έρευνα υποδηλώνει ότι οι οικογένειες με ανώτερη εκπαίδευση και εισόδημα είναι πιθανότερο να χρησιμοποιούν πιο ενεργό και εμπλεκόμενο τρόπο επικοινωνίας:

Σ10: (.) Να του αναλύσω, ας πούμε να του δώσω να καταλάβει ότι πραγματικά υπάρχουν κίνδυνοι, γιατί ίσως κάποια παιδιά το έχουν πάρει στην πλάκα ότι δεν υπάρχει κανένα ζήτημα πουθενά ας πούμε, ότι όλα είναι εικονικά, ή ότι όλοι θέλουν το καλό ή δεν ξέρω τι άλλο...Με τη συζήτηση κυρίως ναι...

Σ6: Με συζήτηση πολύ. Μετά από τόσους καυγάδες είδα ότι περισσότερο βοηθάει να μιλάω μαζί τους για τους φόβους μου και τις ανησυχίες μου. Και προσπαθώ να τους περιγράψω την εικόνα που έχω όταν παίζουν πολύ ώρα.

Οι μητέρες που ήταν διαζευγμένες αναφέρθηκαν τόσο στην έλλειψη χρόνου όσο και στην πολύωρη ενασχόληση τους με το διαδίκτυο εις βάρος θα λέγαμε της διαπαιδαγώγησης του παιδιού τους:

Σ3: (...) τις ώρες που είμαι συνήθως στο διαδίκτυο είναι την ώρα που θα έχω βάλει τα παιδιά για ύπνο. Δηλαδή εκείνη την ώρα. Δεν προλαβαίνω, δεν έχω κι άλλο χρόνο γιατί όπως σας είπα είμαι μόνη μου και δεν έχω πολύ χρόνο. Δηλαδή θα κάτσω εκείνη την ώρα που θα είναι ο χρόνος για μένα.

Σ8: Δεν ασχολούμαι μαζί του. Ασχολούμαι με το διαδίκτυο.

Οι οικογένειες με χαμηλότερη κοινωνικοοικονομική κατάσταση συνήθως βασίζονται στον καθορισμό κανόνων (περιοριστική διαμεσολάβηση) και στις προσπάθειες για συμμόρφωση και υπακοή (Fujioka & Austin, 2002):

Σ5: είναι πολλές φορές που του το έχω κόψει, είτε με καλό τρόπο είτε με κακό, και να σας πω την αλήθεια του έπαιρνα μοχλούς, του το ξεσύνδεα. Η αντίδρασή του ήταν να μου χτυπάει τα χέρια του, να μου επιτίθεται πολύ έντονα, μέχρι που του το κοψα ένα μήνα και ηρέμησα!

Όσον αφορά τις στρατηγικές διαμεσολάβησης, ολιγότερο ψηφιακά ειδικευμένοι γονείς αναλαμβάνουν πιο περιοριστική και λιγότερο ενεργή διαμεσολάβηση και θέτουν πιο ασυνεχείς κανόνες και τεχνικούς περιορισμούς:

Σ2: Ε βέβαια και με αφήνει γιατί αλλιώς δεν θα το ξαναδεί...Δηλαδή αν δεν δω με τι ασχολείται κι όλα αυτά όποτε του το ζητήσω, δεν υπάρχει κάθε μέρα, αλλά μια στιγμή θα μποω για να δω τι συμβαίνει. Αν μου το απαγορέψει δεν θα ξαναδεί κι αυτός.

Όλα τα παραπάνω συνάδουν με τη θεωρία του Bourdieu για το πολιτισμικό κεφάλαιο και τις συνεπακόλουθες ανισότητες όσον αφορά τη διαπαιδαγώγηση των παιδιών (εδώ ψηφιακή διαπαιδαγώγηση).

Η ερμηνεία της χρήσης του διαδικτύου από τα παιδιά σε συσχέτιση με τα χαρακτηριστικά της χρήσης

Όσον αφορά τον σκοπό χρήσης του διαδικτύου από τους ίδιους τους γονείς, οι περισσότεροι το χρησιμοποιούν για την εργασία τους, για ενημέρωση και λιγότερο για επικοινωνία:

Σ1: (...) όταν είναι χειμώνας οπότε πρέπει να προετοιμαστώ για το σχολείο ((δασκάλα)) χρησιμοποιώ το διαδίκτυο κάμποσο, όσο χρειάζομαι. Το καλοκαίρι η μισή ώρα μπορεί να γίνει και δυο ώρες.

Σ6: Έχω λογαριασμό στο Facebook, Instagram, Viber, tic-toc...αλλά περισσότερο χαζεύω. Δεν κάνω αναρτήσεις συνήθως. Τα χρησιμοποιώ για επικοινωνία και ενημέρωση. Κυρίως το messenger και viberχρησιμοποιώ.

Όσον αφορά τα παιδιά τους, οι περισσότεροι γονείς απάντησαν ότι χρησιμοποιούν το ίντερνετ για παιχνίδια, για επικοινωνία και λιγότερο για λόγους που σχετίζονται με το σχολείο και την εκπαίδευση γενικότερα:

Σ4: Υπάρχει μέρα που μπορεί να μην το χρησιμοποιήσει καθόλου και μέρα που μπορεί να είναι κολλημένος δυο ώρες στο κινητό και να παίζει παιχνίδια.

Σ4: (...) πιο πολύ στα παιχνίδια ή στο να συνομιλεί με φίλους του στο viber.

Σ12: Παίζει παιχνίδια, βλέπει βίντεο στο YouTube.

Σ5: Στο Playstation παίζει Fortnite....Among-Us... FIFA και ένα άλλο τώρα παίζουν με κάτι αυτοκίνητα, δεν ξέρω.....Ε: Μέσα κοινωνικής δικτύωσης δεν έχει;Σ5: Όχι, όχι όχι.

Ένα βασικό χαρακτηριστικό της χρήσης του διαδικτύου είναι η διάρκεια που αφιερώνουν μέσα στην ημέρα σε αυτό τόσο οι γονείς όσο και τα παιδιά και σε συνάρτηση αυτού κατά πόσο επηρεάζονται οι οικογενειακές σχέσεις. Έτσι βλέπουμε τους γονείς να αφιερώνουν αρκετό από το χρόνο τους στο διαδίκτυο για την εργασία τους και έπειτα για ενημέρωση και επικοινωνία:

Σ4: Λόγω δουλειάς πολλές. Δηλαδή 6-7 ώρες σίγουρα είμαι στη δουλειά που κάποιες από αυτές είμαι στο διαδίκτυο και άλλες αναλόγως τη μέρα 2 με 3 ώρες το βράδυ... Στον ελεύθερο μου χρόνο στο σύνολο της μέρας θα πρέπει να είναι ένα μισάωρο. Να χαζέψω δηλαδή για κάτι άλλο άσχετο.

Σ11: Το χρησιμοποιώ 12 ώρες τη μέρα για επαγγελματικούς λόγους...Ε εντάζει και το βράδυ λίγο για διασκέδαση...Μέσα κοινωνικής Δικτύωσης...το Facebook, αυτά... Μαθαίνω νέα. Διαβάζω νέα, ειδήσεις.

Οι απαντήσεις που έδωσαν οι γονείς όσον αφορά το χρόνο που αφιερώνουν τα παιδιά τους στο διαδίκτυο είχαν μεγάλες αποκλίσεις σε συσχέτιση με την εποχή και τις σχολικές τους υποχρεώσεις:

Σ7: Όχι. Δεν μπορώ να διαμαρτυρηθώ γιατί και λόγω δουλειάς αναγκαστικά το παιδί μένει κάποιες ώρες μόνο του ή θα πρέπει, δεν είμαστε σε ένα χωριό που και να βγει στο δρόμο δεν τρέχει τίποτα, εδώ στην πόλη είναι πιο δύσκολα και πιο επικίνδυνα τα πράγματα, οπότε προκειμένου να είναι μέσα στο σπίτι και να είναι απασχολημένο, προτιμώ να είναι στο διαδίκτυο ((10 ώρες)) και να βλέπει τις ταινίες του και να επικοινωνεί με τις φίλες του παρά να είναι ανεξέλεγκτο στο δρόμο.

Σ6: Το χειμώνα δεν προλαβαίνει τις καθημερινές να παίζει πολύ. Το πολύ 1 ώρα, πολλές φορές και καθόλου. Δεν προλαβαίνει το χειμώνα. Συνήθως καθόλου. Με το διάβασμα και τις δραστηριότητες. Τα σαββατοκύριακα όμως και τώρα στις διακοπές χαμός....Είναι μέρες που δεν υπάρχει μέτρο. Αν την αφήσω μπορεί να είναι όλη μέρα στην οθόνη.

Η συσκευή που χρησιμοποιούν τα περισσότερα παιδιά σε αυτήν την ηλικία είναι το smartphone(7/12) και σε δεύτερη θέση το tablet και το PlayStation, ενώ οι εφαρμογές που επιλέγουν είναι το tiktok, youtube, viber και λιγότερο το Instagram και το Facebook. Τα τρία από τα 12 παιδιά του δείγματος δεν διαθέτουν Μ.Κ.Δ.

Η ερμηνεία της χρήσης του διαδικτύου από τα παιδιά σε συσχέτιση με την ωφελιμότητα τους και το άσχημο οικογενειακό κλίμα

Οι περισσότεροι γονείς ήταν αρνητικά προκατειλημμένοι απέναντι στο διαδίκτυο. Στην πλειοψηφία τους θεωρούν ότι η χρήση του διαδικτύου από τα παιδιά μόνο προβλήματα επιφέρει και είναι ιδιαίτερα βλαβερή σε πολλούς τομείς της ζωής τους. Η μόνη ωφελιμότητα του διαδικτύου σύμφωνα με το δείγμα μας είναι για κάποια εργασία που έχει ζητηθεί από το σχολείο:

Σ5: Βλάπτει; (γέλιο) ΤΟ ΣΚΟΤΩΝΕΙ. Εγώ αυτό πιστεύω.

Σ10: Ε νομίζω δεν την ωφελεί καθόλου (γέλιο), δηλαδή μόνο για διασκέδαση ας πούμε προσωπική. Δεν νομίζω ότι έχει κάποιο ιδιαίτερο όφελος μέσα από αυτό. Δεν το χρησιμοποιεί δηλαδή για παιδαγωγικούς σκοπούς σε καμία περίπτωση. Σε

καμία...εκτός κι αν έχουν κάποια εργασία ας πούμε μπορεί να κάτσει κάποια στιγμή να ασχοληθεί αλλά θεωρώ ότι ο χρόνος που αφιερώνει σε αυτό είναι απειροελάχιστος σε σχέση με το χρόνο που αφιερώνει στα παιχνίδια(...) θεωρώ ότι βλάπτει σίγουρα τα μάτια της, καθώς ασχολείται ας πούμε με αυτές τις συσκευές, (.) μετά (.) πώς βλάπτει (.) καμιά φορά ας πούμε να πω ότι αφήνει τα διαβάσματά της για να θέλει να (.) για το παιχνίδι; Να αντιδράσει κάποιες στιγμές εξαιτίας του παιχνιδιού που θέλει να κάνει και όχι να διαβάσει.

Σ5: Όχι, όχι σε κανένα τομέα. Το μόνο πράγμα που μπορεί να χρησιμοποιηθεί το διαδίκτυο, είναι για τα παιδιά που είναι Λύκειο, Γυμνάσιο, για εργασίες (...) εγώ αυτό πιστεύω, σαν μάνα (.) (γέλιο)...Τα ΜΑΤΙΑ του, καταρχήν τα μάτια του από την ώρα που κάθεται, μικραίνουν εγώ αυτό έχω δει.

Σ1: Το ωφελεί όταν ψάχνει χρήσιμες πληροφορίες είτε για το σχολείο του, είτε για πράγματα που ακούει, πράγματα, έννοιες, επιστημονικούς όρους, λέξεις που δεν καταλαβαίνει, πράγματα που θέλει να μάθει, όταν τα αναζητεί και μαθαίνει για αυτά, θεωρώ ότι είναι προς όφελός του.

Οι προστριβές στη σχέση γονέων και παιδιών έχουν ενταθεί με την αύξηση της χρήσης των smartphones στη ζωή των παιδιών. Ο προφανής λόγος είναι ότι τα παιδιά είναι online μέσω του smartphone τους διαρκώς. Επιπλέον, λόγω του μικρού μεγέθους και της μόνιμης παρουσίας τους, τα smartphones είναι ιδιαίτερα δύσκολο να παρακολουθούνται:

Σ4: Τσακωνόμαστε...Μπαίνουν κάποιες τιμωρίες, της παίρνω το κινητό για ένα διάστημα, τέτοια πράγματα...

Σ6: Ναι φυσικά διαμαρτύρομαι. Συνεχώς. Τους λέω ότι και εγώ το κάνω και δεν πρέπει και ψάχνω να βρω πράγματα να κάνουμε όλοι μαζί για να αφήσουμε όλοι τις οθόνες. Δύσκολο βέβαια στην ηλικία που είναι, δεν ικανοποιούνται με τίποτα. Αλλά ναι διαμαρτύρομαι διαρκώς μπας και αλλάξει κάτι!

Η ερμηνεία της χρήσης του διαδικτύου από τα παιδιά σε συσχέτιση με τους κινδύνους και τα μέτρα προστασίας

Η ανεξέλεγκτη αύξηση της χρήσης του διαδικτύου και των Μ.Κ.Δ. και της εύκολης πρόσβασης σε αυτά, έχει συνεπακόλουθα αυξήσει και τη συζήτηση για τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά τους και κυρίως για τις επιπτώσεις τους στην κοινωνικοποίηση, στην τάση για εθιστική συμπεριφορά και στην επιθετικότητα. Η κατάσταση έχει ξεφύγει από τον έλεγχο των γονέων κάτι που τους προκαλεί ανησυχία και συνεπακόλουθα τεταμένο οικογενειακό κλίμα. Στην ενότητα αυτή θα αναλύσουμε τις κατηγορίες που προέκυψαν από την ομαδοποίηση των λέξεων κλειδιών, που είναι οι εξής: *κίνδυνοι και φόβοι διαδικτύου, ενημέρωση, μέτρα προστασίας και γονικός έλεγχος:*

Σ5: (...) Σας είπα είναι επιθετικός. Και όταν θα του μιλήσω θα του πω «Μανώλη σε παρακαλώ κλείστο λίγο να πας κάτω να παίζεις», «Δεν θέλω να παίζω με τους φίλους μου. Παίζω εδώ. Με αυτούς τους φίλους». Εγώ όταν το 'πε αυτό (.) είναι πολλές φορές που του το έχω κόψει, είτε με καλό τρόπο είτε με κακό, και να σας πω την αλήθεια του έπαιρνα μοχλούς, του το ξεσύνδεα. Η αντίδρασή του ήταν να μου χτυπάει τα χέρια του, να μου επιτίθεται πολύ έντονα, μέχρι που του το κοψα ένα μήνα και ηρέμησα!

Σ6: Μπα όχι, το αντίθετο (...) από τη μια μεγαλώνοντας ωριμάζουν και ενημερώνονται, αλλά από την άλλη όλο αυτό γίνεται ανεξέλεγκτο. Τώρα δηλαδή ακόμα μοιράζονται μαζί μας ότι τα προβληματίζει. Είναι κάπως ελεγχόμενο. Καθώς μεγαλώνουν όμως, είναι ΤΡΟΜΑΚΤΙΚΟ το τι μπορεί να προκύψει και να μην το πουν στο γονιό.

Σ10: Όχι με την έννοια ότι το παιδί θα αρχίσει να έχει σιγά-σιγά τις δικές του αναζητήσεις, οπότε...ακόμα κι αν...ίσως αρχίσει κι αυτό το ίδιο από μόνο του να ψάχνει πιο περίεργα, ή πιο πονηρά ας πούμε αντικείμενα στο διαδίκτυο...από μόνο του.

Οι φόβοι των γονέων όσων αφορά την χρήση του διαδικτύου από τα παιδιά τους, όπως φάνηκε από την ανάλυση των αποτελεσμάτων είναι πολλοί, όπως η αποκάλυψη προσωπικών πληροφοριών και φωτογραφιών, ο εθισμός, η διάσπαση

προσοχής, η επιθετικότητα, η απομόνωση και η αντικοινωνικότητα, η πρόωρη σεξουαλικότητα κ.λπ.:

Σ12: Απόσπαση στοιχείων, να σου πάρουν τα προσωπικά δεδομένα, είπαμε και εθισμό...διάσπαση προσοχής...Ναι έχει σημάδια εξάρτησης και ζεσπάσματα...

Σ11: Αφιερώνει πολλές ώρες πάνω από μια ηλεκτρονική συσκευή, ενώ θα μπορούσε να κάνει άλλα πράγματα, αθλητικές δραστηριότητες...Τον εθισμό στο διαδίκτυο, cyber-bulling...Ναι ορισμένες φορές είναι σε μεγάλη ένταση. Έχει θυμό...αυτά...

Σ1: (.) το να μπουν σε πλατφόρμες σε σελίδες επικίνδυνες που περιέχουν υλικό βλαβερό για τα ίδια, που παρακινούν τα παιδιά να κάνουν επικίνδυνες ενέργειες.

Σ2: Απομονώθηκε. Ούτε δραστηριότητες, ενώ ήξερα ότι του αρέσει να παίζει μαντολίνο και δεν ήθελε ούτε καν στο μαντολίνο να πηγαίνει και λέω αυτό έχει κάτι, κάπου οφείλεται.....ήταν καλοκαίρι τον πρόσεχε η μητέρα μου με αποτέλεσμα να μην έχει τον έλεγχο όπως πρέπει. Κι όταν ξεκίνησαν οι δραστηριότητες ήθελε να συνεχίσει στον ίδιο ρυθμό. Αλλά εντάζει. Τώρα το τακτοποιήσαμε.

Σ4: (.) Έχω ακούσει διάφορα. Φοβάμαι πάρα πολύ μην τυχόν τα πλησιάσει κάποιος με κάποιο προφίλ υποτίθεται παιδικό και τελικά να κρύβεται κάποιος ενήλικας από πίσω. Έχω ακούσει για αυτά τα παιχνίδια με challenge που βάζουν κατά διαστήματα και αυτά επηρεάζουν πολύ τα παιδιά. Εεε...αυτό φοβάμαι δηλαδή τις πλατφόρμες που έχει επικοινωνία με άλλους γιατί φοβάμαι ποιος θα είναι πίσω ο άλλος, και τι θα ακούσει και αν θα στρεσαριστεί, κι αν θα το επηρεάσουν να κάνει πράγματα που δεν θα ήθελε. Αυτά είναι που με τρομάζουν περισσότερο.

Σ4: Ναι μεγαλώνει νωρίτερα αλλά.....όχι αν εξαιρέσεις ότι ώρες-ώρες δεν μας ακούει επειδή μπορεί να παίζει στο κινητό και να του λέω ΚΛΕΙΣΤΟ επιτέλους...

Οι απόψεις δίστανται στο κατά πόσο αισθάνονται ενημερωμένοι για τους κινδύνους του διαδικτύου και πώς μπορούν να προστατέψουν τα παιδιά τους:

Σ5: Εγώ είμαι κατάλληλα ενημερωμένη. Έχω ενημερωθεί από σεμινάρια που παρακολουθώ συνέχεια για το διαδίκτυο, για τη συμπεριφορά του παιδιού μου, πώς μπορώ να το βοηθήσω, να το ενημερώσω, με όμορφο τρόπο να το φέρω σε μια θέση να

μην το θέλει τόσο πολύ, ασχολούμαι συνέχεια με το παιδί μου και είμαι μια μάνα εργαζόμενη.

Σ11: Αρκετά αλλά μόνος μου έχω ενημερωθεί.

Σ7: Όχι δεν έχω παρακολουθήσει κάποιο σεμινάριο, αλλά θεωρώ ότι είμαι αρκετά...ενημερωμένη(...) δεν θα το έλεγα. Νομίζω πως όχι. Δεν έχω λάβει δηλαδή ιδιαίτερη επιμόρφωση σχετικά, ούτε έχω ασχοληθεί και εγώ προσωπικά ιδιαίτερα... σαν γονιός, δεν έχω ασχοληθεί ιδιαίτερα όχι...

Σ9: Θα μπορούσα και εγώ να έχω μια καλύτερη ενημέρωση...

Σ3: (...) πιστεύω ότι προσπαθώ, ότι προσπαθώ ακόμα και τώρα εγώ σαν μαμά να μαθαίνω πράγματα γιατί ούτε εγώ τα ξέρω καλά ακόμα... να δω τι κίνδυνοι υπάρχουν, τι μπορώ να μάθω εγώ, που να τα ενημερώσω κι αυτά.

Οι περισσότεροι γονείς του δείγματος μας έχουν ενημερώσει τα παιδιά τους για τους κινδύνους του διαδικτύου με τη συζήτηση και βλέποντας μαζί τους κάποια βίντεο, ενώ κάποιοι θεωρούν (ίσως η συζήτηση μας να ήταν το έναυσμα) ότι δεν έχουν ασχοληθεί όσο θα έπρεπε με το θέμα:

Σ3: ENNOEITAI. Και με βίντεο που έχω στείλει του έχω δείξει, θα μιλήσω, θα του δείξω σε βίντεο που θα δω τι γίνεται, άτομα ή παιδιά που έχουν μπλεχτεί στο διαδίκτυο θα του πω δεξ αυτή την ιστορία, διάβασε, ή μπορεί να του τη στείλω, να τον ενημερώσω να του πω «έλα να το δεις μαζί μου αυτό. Δες τι έπαθε αυτό το παιδάκι, δεξ τι έγινε για αυτό το λόγο, δεξ ποιος κρύβεται από πίσω γιατί μπορεί να είναι άλλος...ότι είναι θα του πω. Αυτό είναι αυτό. Δηλαδή δεν θα πω είναι μικρός για να το μάθει...E: Από ποια ηλικία περίπου έχετε ξεκινήσει αυτήν την συζήτηση;Σ3: Στα 8 μπορώ να πω....8, 9.....σιγά σιγά.....

Σ8: Του έχω εξηγήσει ότι σε αυτά τα σημεία δεν μπορεί να μπαίνει και ότι απαγορεύεται να κοιτά άλλες σελίδες εκτός των παιχνιδιών του.

Σ9: Τον έχω ενημερώσει, αλλά (...) θεωρώ ότι ίσως θα έπρεπε να τον είχα φοβίσει περισσότερο (.) κάπως έτσι. Με αυτή την έννοια...

Σ10: Το έχω ενημερώσει αλλά θεωρώ ότι δεν έχω κάνει ολοκληρωμένη ενημέρωση. Λόγω ηλικίας νομίζω. E: Από ποια ηλικία; ξεκινήσατε να μιλάτε έτσι για αυτά τα θέματα; Σ10: πριν κάνα δυο χρόνια(...)εκεί περίπου 10-11 χρονών ας πούμε, ξεκινήσαμε να συζητάμε για αυτά.

Στην ερώτηση μας για το ποια μέτρα προστασίας λαμβάνουν, περίπου οι μισοί απάντησαν ότι χρησιμοποιούν λογισμικό γονικού ελέγχου (familylink), έλεγχο στο ιστορικό και ακολουθία στα Μ.Κ.Δ.:

Σ11: Έχω την εφαρμογή Familylink και ελέγχω. Ούτως ή άλλως έχει περιορισμένη πρόσβαση. Δεν έχει ελεύθερη πρόσβαση στο διαδίκτυο, ούτε σε όλες τις εφαρμογές. Για να εγκαταστήσει μια εφαρμογή στο κινητό του πρέπει να πάρει την έγκρισή μου. E: Τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσής του δεν τα ελέγχετε, τα ελέγχετε; Σ11: Τα ελέγχω ναι, προφανώς και τα ελέγχω. Δεν ελέγχω τον ίδιο το λογαριασμό, αλλά βλέπω τι δραστηριότητες κάνει, αν ανεβάζει κάτι, αυτό(.) γιατί είμαστε(...)είμαι και εγώ στους φίλους του στα Κοινωνικά Δίκτυα, οπότε μπορώ να δω αν έχει ανεβάσει κάτι...

Σ10: Όχι, όχι τίποτα. Τίποτα από αυτά. E: Πιστεύετε ότι αργότερα ίσως βάλετε; Σ10: Θεωρώ ότι στα επόμενα χρόνια θα βάλω κάτι σχετικό...

Η ερμηνεία της χρήσης του διαδικτύου από τα παιδιά σε συσχέτιση με το εκπαιδευτικό σύστημα

Οι περισσότεροι γονείς απάντησαν ότι το σχολείο έκανε κάποιες δράσεις στα πλαίσια της ενημέρωσης για το διαδίκτυο, ωστόσο πιστεύουν ότι το σχολείο και η εκπαίδευση γενικότερα είναι αναγκαίο να λάβει πιο δραστικά μέτρα για την ενημέρωση και αντιμετώπιση φαινομένων που σχετίζονται με την λανθασμένη ή βλαβερή χρήση του διαδικτύου. Οι πληροφορίες που παίρνουν τα παιδιά από το σχολείο φαίνεται να είναι σε επίπεδο διαλέξεων, ημερίδων και στην αρμοδιότητα του εκάστοτε δασκάλου. Οι περισσότεροι θα ήθελαν να συμπεριληφθεί σαν αυτόνομο μάθημα στο Α.Π. του Δημοτικού σχολείου καθώς και να έχουν πιο ενεργό ρόλο οι δάσκαλοι της Πληροφορικής:

Σ5: Ναι έχουν φέρει νομίζω ψυχολόγο και έχει μιλήσει στα παιδιά για το διαδίκτυο και είχαν κάνει μια δράση (.) Αλλά δεν τα αγγίζει τα παιδιά αυτό.

Σ5: Εννοείται και οι δασκάλες και οι δάσκαλοι να ενημερώνουν τα παιδιά κάθε μέρα, είναι όμως και παιδιά που δεν το καταλαβαίνουν αυτό. Δηλαδή και απ' το σπίτι κι απ' το σχολείο....
E: Θα θέλατε το σχολείο να κάνει σεμινάρια και στους γονείς;
Σ5: Ναι βεβαίως! Κάνει όμως (.) το δικό μας το σχολείο ειδικά έκανε και με ψυχολόγους.

Σ7: Πολύ επιφανειακά (...) θα έπρεπε από την πρώτη τάξη να γίνονται όχι σεμινάρια και διαλέξεις. Απλά μέσα στο πλαίσιο του μαθήματος να γίνεται συνεχής ενημέρωση... Ένα μάθημα, που θα αφορά το διαδίκτυο και άλλα πράγματα όπως...πολλά άλλα πράγματα, όχι μόνο το διαδίκτυο...και τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση και γενικώς. Πολλά πράγματα θα μπορούσαν να (.) να υπάρχει ένα μάθημα πιο ελεύθερο....ούτε εγώ ξέρω(.) να υπάρχει ένα συγκεκριμένο μάθημα πιο ελεύθερο που θα είχε για τα πράγματα που γίνονται στην εποχή μας (.) αυτό. Και όχι στα πλαίσια σεμιναρίου, ή σε πλαίσια διάλεξης γιατί τα παιδιά αυτό το λαμβάνουν πιο αποθητικά....

Σ10: Σίγουρα θα έπρεπε να κάνει το σχολείο, ιδιαίτερα οι δάσκαλοι της Πληροφορικής ας πούμε, στις μεγάλες τάξεις, θεωρώ ότι θα έπρεπε να ενημερώνουν τα παιδιά για τους διάφορους κινδύνους που ίσως αντιμετωπίσουν, αν όχι στη συγκεκριμένη ηλικία και αργότερα που ίσως προκύψουν διάφορα τέτοια προβλήματα. Και οι δάσκαλοι οι ίδιοι...

Η ερμηνεία της χρήσης του διαδικτύου από τα παιδιά σε συσχέτιση με τη γονική διαμεσολάβηση

Σε αυτήν την θεματική ενότητα θα αναλυθεί γονική διαμεσολάβηση ως προς την επικοινωνία και τους περιορισμούς που θέτουν οι γονείς. Θα λέγαμε ότι οι γονείς του δείγματός μας εφαρμόζουν ένα ευρύ φάσμα στρατηγικών γονικής διαμεσολάβησης το οποίο εξαρτάται από τις προσωπικές προτιμήσεις και αξίες τους καθώς και από την χρήση/κατάχρηση που κάνουν τα παιδιά τους.

Σ7: Μόνο να είμαι κοντά του. Δεν μπορώ να κάνω πολλά πράγματα. Αυτό. Να είμαι κοντά του να προλάβω το χειρότερο.
E: Κοντά φυσική παρουσία εννοείτε ή....
Σ7:

...φυσική παρουσία και συζήτηση πολύ, να υπάρχει εμπιστοσύνη μεταξύ εμένα και του παιδιού που πιστεύω ότι υπάρχει.

Σ6: Με συζήτηση πολύ. Μετά από τόσους καυγάδες είδα ότι περισσότερο βοηθάει να μιλάω μαζί τους για τους φόβους μου και τις ανησυχίες μου. Και προσπαθώ να τους περιγράψω την εικόνα που έχω όταν παίζουν πολύ ώρα....έχει τύχει να πω στο γιο μου «κοίτα πόσα νεύρα έχεις που έπαιζες τόση ώρα κινητό. Κοίτα πώς σε επηρεάζει. Σε κάνει να έχεις θυμό».

Σ12: Με κουβέντα, ενημέρωση, παρακολουθώντας τα λογισμικά να δούμε τι γίνεται...

Κάποιες φορές φάνηκε ότι η γονική διαμεσολάβηση φαίνεται να είναι ανεπαρκής, καθώς η συμμετοχή των γονέων είναι ελάχιστη και οι κανόνες και τα όρια εφαρμόζονται σπάνια:

E: Θέτετε όριο στην παραμονή του παιδιού στο διαδίκτυο; Σ8: Όχι. E: Το αφήνετε ανεξέλεγκτο; Σ8: Ναι.

E: Πόσο συχνά διαμαρτύρεστε για το χρόνο που περνά στο διαδίκτυο; Σ12: Συνέχεια.

E: Υπάρχουν συγκρούσεις μέσα στο σπίτι; Σ12: Ναι

Σ6: Υπάρχουν ναι. Κυρίως με το γιο που είναι πιο οξύθυμος. Αλλά και η μικρή τσατίζεται. Όταν θα αρχίσω τις φωνές γιατί κάθεται υπερβολική ώρα στην οθόνη, δεν της αρέσει. Μουτρώνει και μου μιλάει απότομα ή δεν μου μιλάει καθόλου. Δεν είναι στο χαρακτήρα της να φωνάζει (.) δημιουργείται όμως απόσταση μεταξύ μας όταν ερχόμαστε σε αντιπαράθεση για αυτό το θέμα.

Παρατηρείται επιπλέον μια προτίμηση στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, παρότι βάσει κανονισμών απαγορεύεται ρητά η δημιουργία προσωπικών λογαριασμών των παιδιών κάτω των δεκατριών ετών:

Σ2: ... θα ασχοληθεί με ένα αγαπημένο του youtuber που βλέπει τις εκπομπές που κάνει, tic-toc το κλασικό και συνομιλίες μαζί με τους φίλους, instagram, viber τέτοια.....

Σ5: (...) το instagram μπορεί ο καθένας να σου κάνει αίτημα φιλίας, το έχω δει με την κόρη μου το έχω βιώσει αυτό και σε απειλεί, σε κοροϊδεύει, εντωμεταξύ δεν ξέρεις αν

είναι αυτός ή κάποιος άλλος γιατί είναι, υποτίθεται ότι είναι επαγγελματικής χρήσης-βγήκε για επαγγελματική χρήση και το έχουν κάνει πολύ(...) είναι πολύ ΑΠΕΙΛΗΤΙΚΟ. Της έστειλε μήνυμα, όποιος θέλει να βρει ((κοπέλα)), να κάνει αίτημα αυτό το κοριτσάκι, αυτήν την κοπέλα, και έγραφε το όνομα της κόρης μου. Μέχρι που πήρα τηλέφωνο στη δίωξη ηλεκτρονικού εγκλήματος.

Κεφάλαιο 6ο: Συζήτηση – ερμηνεία αποτελεσμάτων

Ανακεφαλαιώνοντας τα ευρήματα μας για το εάν και σε ποιο βαθμό οι απόψεις των γονέων για τη χρήση του διαδικτύου από τα παιδιά τους σχετίζονται με τα δημογραφικά/πολιτισμικά τους στοιχεία (φύλο, μορφωτικό επίπεδο, μορφή οικογένειας), παρατηρούμε ότι η έρευνα μας δεν συνάδει με άλλες έρευνες οι οποίες έχουν δείξει ότι η οικογενειακή κατάσταση (π.χ. μονογονεϊκή οικογένεια) και η μόρφωση των γονέων σχετίζεται με την *ψηφιακή ανατροφή* που παρέχουν στα παιδιά τους. Πιο συγκεκριμένα, σε άλλες έρευνες παρατηρήσαμε ότι οι οικογένειες με δύο γονείς ή γονείς με ανώτερη μόρφωση έχουν περισσότερες πιθανότητες να ασκήσουν ενεργή διαμεσολάβηση από ότι οι μονογονεϊκές οικογένειες (Barkin et al., 2006). Από τις δικές μας συνεντεύξεις φάνηκε ότι τόσο οι μεν όσο και οι δε εφάρμοζαν και τους δύο τύπους διαμεσολάβησης κατά περίπτωση.

Η έρευνα υποδηλώνει ότι οι οικογένειες με ανώτερη εκπαίδευση και εισόδημα είναι πιθανότερο να χρησιμοποιούν πιο ενεργό και εμπλεκόμενο τρόπο επικοινωνίας (ενεργή διαμεσολάβηση) (Fujioka & Austin, 2002). Οι οικογένειες με χαμηλότερη κοινωνικοοικονομική κατάσταση συνήθως βασίζονται στον καθορισμό κανόνων (περιοριστική διαμεσολάβηση) και στις προσπάθειες για συμμόρφωση και υπακοή (Fujioka & Austin, 2002). Στο δείγμα μας οι γονείς χρησιμοποιούσαν τόσο την ενεργή όσο και την περιοριστική διαμεσολάβηση ασχέτως τη μορφή της οικογένειας, το φύλο και την μόρφωση τους παρόλα αυτά μπορούμε να πούμε με επιφύλαξη ότι γονείς με κατώτερη μόρφωση ήταν πιο αυστηροί όσον αφορά στη μέθοδο της περιοριστικής διαμεσολάβησης ή στον καθορισμό ορίων.

Όσον αφορά τις στρατηγικές διαμεσολάβησης, οι λιγότερο ψηφιακά ειδικευμένοι γονείς παιδιών ηλικίας 9 έως 16 ετών αναλαμβάνουν πιο περιοριστική και λιγότερο ενεργή διαμεσολάβηση και θέτουν πιο ασυνεχείς κανόνες και τεχνικούς περιορισμούς (Nikken & Schols, 2015), κάτι που συναντήσαμε και στο δείγμα μας.

Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημά μας για το εάν οι διαδικτυακές συνήθειες των ίδιων αλλά και των παιδιών τους επηρεάζουν το οικογενειακό κλίμα βλέπουμε αρκετά κοινά σημεία με έρευνες του εξωτερικού και πιο συγκεκριμένα με ευρωπαϊκή έρευνα του 2020 (EUKidsOnline, 2020). Όσον αφορά το λόγο χρήσης θα λέγαμε ότι τα παιδιά χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για επικοινωνία (Μ.Κ.Δ.), για διαδικτυακά παιχνίδια και για σχολικές εργασίες. Η χρήση του διαδικτύου από τα παιδιά για επικοινωνία με φίλους και οικογένεια κυμαίνεται μεταξύ 14% (Γερμανία) και 77%

(Ρουμανία), ενώ η επίσκεψη σε ιστότοπο κοινωνικής δικτύωσης κυμαίνεται μεταξύ 38% (Ισπανία) και 73% (Σερβία). Ορισμένα παιδιά παίζουν διαδικτυακά παιχνίδια καθημερινά, από 27% (Σλοβακία) έως 71% (Λιθουανία). Η χρήση του διαδικτύου για σχολικές εργασίες κυμαίνεται μεταξύ 16% (Πολωνία) και 46% (Λιθουανία). Αρκετά παιδιά 9 έως 11 ετών (από 11% στη Γερμανία έως 45% στη Σερβία), αναφέρουν ότι επισκέπτονται έναν ιστότοπο κοινωνικής δικτύωσης κάθε μέρα. Τα online παιχνίδια είναι από τις πιο δημοφιλείς δραστηριότητες, με διπλάσιο αριθμό αγοριών να παίζουν καθημερινά στις περισσότερες χώρες (EUKidsOnline, 2020). Στο δείγμα μας τα παιδιά χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για επικοινωνία, για διασκέδαση, για ενημέρωση και λιγότερο για σχολικές εργασίες.

Όσον αφορά το ζήτημα της υπερβολικής χρήσης του διαδικτύου έρευνα στον ελληνικό χώρο έδειξε ότι σχεδόν τα μισά παιδιά παραμελούν τις δραστηριότητές τους για το διαδίκτυο, ενώ περίπου ένα στα τρία πιστεύει ότι κάνει υπερβολική χρήση του διαδικτύου (Daskalaki et al., 2018). Το ίδιο φάνηκε και από τις απαντήσεις των συνεντευξιαζόμενων μας, όπου πολλές φορές τα παιδιά παραμελούσαν τις σχολικές τους υποχρεώσεις ή ακόμα και δραστηριότητες που τα ενδιαφέρουν (π.χ. ποδόσφαιρο, μουσικό όργανο) για να είναι online. Συνεπακόλουθα το γεγονός αυτό ήταν αιτία για εντάσεις και άσχημο οικογενειακό κλίμα.

Οι προστριβές στη σχέση γονέων και παιδιών έχουν ενταθεί με την αύξηση της χρήσης των smartphones στη ζωή των παιδιών και αυτό φάνηκε και στη δική μας έρευνα. Ο προφανής λόγος είναι ότι τα παιδιά είναι online μέσω του smartphone τους διαρκώς (Anderson & Jiang, 2018). Επιπλέον, λόγω του μικρού μεγέθους και της μόνιμης παρουσίας τους, τα smartphones είναι ιδιαίτερα δύσκολο να παρακολουθούνται. Επομένως, οι πρακτικές γονικής μέριμνας που λειτούργησαν για άλλα μέσα τεχνολογίας ενδέχεται να μην λειτουργούν για τα κινητά τηλέφωνα. Σύμφωνα με αυτό, οι μελετητές παρατήρησαν ότι η υπερβολική χρήση smartphone από τα παιδιά σχετίζεται με τις συγκρούσεις με τους γονείς (Kildare & Middlemiss, 2017). Επιπλέον, οι γονείς δεν πρέπει να εφησυχάζονται. Πρέπει να παρατηρούν αν τα παιδιά τους ασχολούνται υπερβολικά με το διαδίκτυο ή αν έχουν συμπεριφορές «εθισμού» και να απευθυνθούν σε ειδικό. Η Leslie Haddon στο βιβλίο της «Parental mediation of internet use: evaluating family relationships» προβάλλει ένα ακόμη ανησυχητικό φαινόμενο της εποχής, το οποίο δυσκολεύει την εφαρμογή πρακτικών διαμεσολάβησης. Το φαινόμενο αυτό είναι η αύξηση της λεγόμενης «κουλτούρας στο υπνοδωμάτιο», όπου τα παιδιά περνούν περισσότερο χρόνο στο υπνοδωμάτιο τους

όντας αποκομμένοι από τους οικείους τους (Bovill and Livingstone, 2001). Για παράδειγμα, το 2010 το 49% των παιδιών στην ευρωπαϊκή έρευνα Kids Online II της E.E. έχει πρόσβαση στο διαδίκτυο από το δικό τους δωμάτιο (Livingstone et al., 2011). Αυτό μπορεί να επηρεάσει την ικανότητα των γονέων να εποπτεύουν τι κάνουν τα παιδιά τους στο διαδίκτυο.

Από την έρευνα μας φάνηκε ότι οι γονείς πιστεύουν ότι τα μειονεκτήματα του διαδικτύου στη ζωή των παιδιών τους είναι πολύ περισσότερα από ότι τα πλεονεκτήματα. Ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα του διαδικτύου σύμφωνα με τους γονείς του δείγματος μας είναι η αύξηση του χρόνου που τα παιδιά βρίσκονται online και ο εθισμός. Όσον αφορά τις γενικές τάσεις, γνωρίζουμε ότι πλέον τα παιδιά περνούν όλο και περισσότερο χρόνο στο διαδίκτυο, αφού η ουσία της χρήσης του διαδικτύου έχει αλλάξει με τη χρήση των smartphones. Η ανεξέλεγκτη αύξηση της χρήσης των ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας και της εύκολης πρόσβασης σε αυτά, έχει συνεπακόλουθα αυξήσει και τη συζήτηση για τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά τους και κυρίως για τις επιπτώσεις τους στην κοινωνικοποίηση και ανάπτυξη των νέων (Πουρκός & Ρουφογάλη, 2019). Στοιχεία από έρευνα του 2007 δείχνει πως υπήρξαν περιπτώσεις παιδιών που νοσηλεύτηκαν σε μονάδα εφηβικής ιατρικής λόγω του εθισμού (Σιώμος κ.ά, 2009). Ενώ οι νέοι είναι ιδιαίτερα ενθουσιασμένοι με τις νέες ψηφιακές τεχνολογίες, οι γονείς ανησυχούν για τη γρήγορη υιοθέτηση και την έντονη χρήση τους από τα παιδιά τους (Matthes et al., 2021).

Ένα άλλο μειονέκτημα που ανέφεραν είναι η πρόσβαση και η έκθεση σε ακατάλληλο περιεχόμενο. Οι έρευνες δείχνουν ότι αυτό που φοβούνται πιο πολύ στο διαδίκτυο είναι η πιθανή έκθεση και πρόσβαση των παιδιών σε ανεπιθύμητο υλικό (Αλεξόπουλος κ.α, 2004). Όσον αφορά τις αντιλήψεις των γονέων του δείγματος μας για τους κινδύνους που εγκυμονεί το διαδίκτυο, επικρατεί ανησυχία για το περιεχόμενο και τα ανασφαλή περιβάλλοντα, στα όποια μπορεί να βρεθούν εκτεθειμένα τα παιδιά

Σοβαρό μειονέκτημα είναι η παραπλάνηση και η αποπλάνηση κάτι που μας περιέγραψε μητέρα του δείγματος μας. Τα παιδιά είναι εύκολα θύματα γιατί δεν μπορούν ακόμα να ξεχωρίσουν το φανταστικό από το πραγματικό (Crtcher, 2008) και δείχνουν εμπιστοσύνη σε πρόσωπα που παρουσιάζονται με ψεύτικο προφίλ. Οι κίνδυνοι όπως η χειραγώγηση, η έκθεση σε ανάρμοστο περιεχόμενο, ο εκφοβισμός, η παρενόχληση, η έκθεση σε σκληρές βίας, η επαφή με ρατσιστικό υλικό ή με κάποιο

προσβλητικό και επιβλαβή περιεχόμενο, ή η απόσπαση προσωπικών ιδιωτικών δεδομένων είναι κάποιοι από τους κινδύνους που μπορούν τα παιδιά να αντιμετωπίσουν κατά την περιήγησή τους στο διαδίκτυο (Livingstone, 2011).

Οι περισσότεροι γονείς ήταν αρνητικά προκατειλημμένοι απέναντι στο διαδίκτυο. Στην πλειοψηφία τους θεωρούν ότι η χρήση του διαδικτύου από τα παιδιά μόνο προβλήματα επιφέρει και είναι ιδιαίτερα βλαβερή σε πολλούς τομείς της ζωής τους (σωματικό, ψυχολογικό, κοινωνικό). Η μόνη ωφελιμότητα του διαδικτύου σύμφωνα με το δείγμα μας είναι για κάποια εργασία που έχει ζητηθεί από το σχολείο.

Όσον αφορά το τέταρτο ερώτημα μας, δηλαδή ποιους κινδύνους του διαδικτύου γνωρίζουν φάνηκε από την ανάλυση των αποτελεσμάτων ότι οι κίνδυνοι είναι πολλοί όπως: ο εθισμός, η έκθεση σε ανάρμοστο περιεχόμενο, η αποκάλυψη προσωπικών πληροφοριών και φωτογραφιών, η επιθετικότητα, η απομόνωση και η αντικοινωνικότητα, η πρόωρη σεξουαλικότητα, η χειραγώγηση, ο εκφοβισμός, η παρενόχληση, η έκθεση σε σκηνές βίας, η απόσπαση προσωπικών ιδιωτικών δεδομένων.

Ανακεφαλαιώνοντας τα ευρήματα μας για το πώς προστατεύουν τα παιδιά τους από τους κινδύνους του διαδικτύου και τι είδους γονική διαμεσολάβηση χρησιμοποιούν, οι περισσότεροι απάντησαν ότι χρησιμοποιούν τόσο το διάλογο όσο και τον περιορισμό με τη μορφή τιμωρίας (αφαίρεση συσκευής ή μείωση χρόνου), ενώ κάποιοι χρησιμοποιούσαν λογισμικό γονικού ελέγχου συνδυαστικά.

Βλέπουμε σε έρευνες του εξωτερικού ότι στη μέση παιδική ηλικία (προεφηβεία), τα παιδιά αρχίζουν να βιώνουν κάποια ανεξαρτησία από τους γονείς και συνεπακόλουθα οι δεύτεροι να γίνονται λιγότερο περιοριστικοί και πιο ανοιχτοί στο στυλ επικοινωνίας τους με αποτέλεσμα τη μείωση της παρακολούθησης των μέσων καθώς τα παιδιά προχωρούν προς την εφηβεία (Peters et al., 1991) κάτι που συναντήσαμε και στα αποτελέσματα της δικής μας έρευνας.

Σύμφωνα με τους Nikken & Haan (2015) η γονική δέσμευση και διαμεσολάβηση φαίνεται να είναι ανεπαρκής, καθώς η συμμετοχή των γονέων, ιδιαίτερα εκείνων των μεγαλύτερων παιδιών είναι ελάχιστη και οι κανόνες και τα όρια εφαρμόζονται σπάνια. Οι γονείς μεγαλύτερων παιδιών δεν ασχολούνται επαρκώς με την ασφάλειά τους, αγνοούν τη σημασία της και αποτυγχάνουν να επιβάλουν επαρκείς κανόνες και να θέτουν όρια καθώς ίσως δεν έχουν την απαιτούμενη επαγρύπνηση για το θέμα. Αυτό φαίνεται και από την έρευνα των Daskalaki et al., (2018) όπου οι περισσότεροι γονείς φαίνεται να αγνοούν τη σημασία

του καθορισμού ορίων και κανόνων σχετικά με τη χρήση του διαδικτύου στα παιδιά τους από πολύ μικρή ηλικία και δεν έχουν την απαιτούμενη επαγρύπνηση για το θέμα. Από τα παιδιά, το 83% δηλώνουν ότι συνδέονται στο διαδίκτυο χωρίς καμία επίβλεψη και μια βαθύτερη ανάλυση των αποτελεσμάτων αποκαλύπτει ότι ακόμη και για τα παιδιά του Δημοτικού δεν υπάρχει επαρκής γονική επίβλεψη όταν είναι διαδικτυακά. Αυτό δεν φάνηκε στη δική μας έρευνα καθώς οι περισσότεροι είναι σε επιφυλακή και γνωρίζουν περίπου πόσο χρόνο αφιερώνουν τα παιδιά τους. Παρόλα αυτά δυσκολεύονται να θέσουν όρια στα παιδιά τους.

Συμπληρωματικά προς αυτό, η έκθεση της Ofcom (2018) δείχνει ότι οι γονείς, διεθνώς συχνά αισθάνονται ανίκανοι να παρακολουθήσουν τις διαδικτυακές δραστηριότητες των παιδιών τους το οποίο φαίνεται να ενισχύει και τα δικά μας αποτελέσματα. Πολλοί γονείς του δείγματος μας απάντησαν ότι η κατάσταση έχει ξεφύγει από τον έλεγχό τους και ανησυχούν για το πού οδεύει.

Πιο συγκεκριμένα για τον παιδικό πληθυσμό της Ελλάδος το Ελληνικό κέντρο ασφαλούς Διαδικτύου, μέσω διαδικτυακής έρευνας σε γονείς μελέτησε την χρήση του διαδικτύου από τα παιδιά για το έτος 2021. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε το διάστημα από το Νοέμβριο του 2020 έως τον Ιανουάριο του 2021 και πήραν μέρος 1750 γονείς. Οι γονείς στην πλειοψηφία τους εκφράζουν την ανησυχία τους για το αν θα αποκατασταθεί η ισορροπία μεταξύ της offline και online ζωής των παιδιών τους. Μετά την επιβολή σχεδόν της καθολικής χρήσης του διαδικτύου λόγω των εκτάκτων συνθηκών που επέβαλε η πανδημία covid19 η ανησυχία τους επικεντρώνεται αν θα υιοθετηθούν μελλοντικά οι συμπεριφορές υπερβολικής χρήσης του διαδικτύου από τα παιδιά τους.

Οι γονείς είναι η βασική πηγή επιρροής στις αρχές κοινωνικοποίησης των παιδιών και της στάσης τους έναντι των μέσων επικοινωνίας, ενημέρωσης και διαδικτύου (Liu et al., 2016). Διάφοροι μελετητές αναφέρουν, ότι το 91.2% των παιδιών από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση χρησιμοποιούν στο σπίτι τους το διαδίκτυο, γι' αυτό ο ρόλος των γονέων είναι ο σημαντικότερος για την εξασφάλιση των απαραίτητων μέτρων προφύλαξης τους και για την δημιουργία προϋποθέσεων για την διαμόρφωση τους σε υπεύθυνους χρήστες του διαδικτύου (Lee & Chae, 2007).

Στο ερώτημα μας εάν και πώς πιστεύουν ότι το σχολείο έχει ενημερώσει τα παιδιά τους για το θέμα οι περισσότεροι απάντησαν ότι το σχολείο έχει κάνει λίγες δράσεις στα πλαίσια της ενημέρωσης. Οι περισσότεροι απάντησαν ότι είναι ανάγκη

της εποχής να ενταχθεί σαν υποχρεωτικό μάθημα η σωστή χρήση του διαδικτύου, να είναι πιο ενεργός ο ρόλος του εκπαιδευτικού της πληροφορικής και να γίνονται περισσότερες ημερίδες από ειδικούς επιστήμονες,όπως π.χ. ψυχολόγους.

Όσον αφορά τον ρόλο της εκπαίδευσης στην ενημέρωση για το διαδίκτυο, οι πληροφορίες που παίρνουν τα παιδιά από το σχολείο φαίνεται να είναι σε χαμηλότερο ποσοστό για τα παιδιά Δημοτικού (16%), περισσότερο στο Γυμνάσιο (26%) και ακόμη περισσότερο στο Λύκειο (36%), κάτι που μπορεί να ερμηνευθεί από το γεγονός ότι η διαδικτυακή εκπαίδευση έρχεται σε μεταγενέστερα στάδια, δίνοντας έμφαση στα παιδιά στην εφηβική τους ηλικία και όχι στην πρώιμη ηλικία. Οι Terras και Ramsay (2019) αναφέρουν ότι το σπίτι είναι το σημαντικότερο πλαίσιο ανάπτυξης διαδικτυακής συμπεριφοράς και πρόσφατη έρευνα έχει τονίσει τη σημασία του οικιακού περιβάλλοντος στην προώθηση και υποστήριξη αυτής της ανάπτυξης και της ασφαλούς ή μη ασφαλούς μορφής που λαμβάνει.

Κεφάλαιο 7ο: Συμπεράσματα

Τα αποτελέσματα της έρευνας μας μας έδωσαν κάποιες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις απόψεις των γονέων παιδιών προεφηβικής ηλικίας του δείγματος μας για το διαδίκτυο και κατά πόσο σχετίζεται η γονική τους διαμεσολάβηση με το πολιτισμικό τους κεφάλαιο.

Σε πρώτο επίπεδο θα λέγαμε ότι οι περισσότεροι γονείς φαίνεται ότι χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για την εργασία τους και λιγότερο για άλλους σκοπούς. Για το λόγο αυτό οι περισσότεροι απάντησαν ότι η χρήση που κάνουν είναι περιορισμένη και δεν επηρεάζει τη σχέση με τα παιδιά τους. Στο σημείο αυτό πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι οι γονείς τείνουν να απαντούν ότι εφαρμόζουν αυτό που θεωρητικά είναι το πιο σωστό ή το πιο αποτελεσματικό και όχι αυτό που όντως μπορεί να εφαρμόζουν στην πράξη. Κανένας γονιός δεν θέλει να φανεί αναποτελεσματικός μέσα από τις απαντήσεις που θα δώσει.

Σε δεύτερο επίπεδο αξίζει να αναφερθεί ότι οι ανησυχίες και οι φοβίες όλων των γονέων ήταν έκδηλες και κοινές και συνοψίζονταν στους εξής τομείς: αποκάλυψη προσωπικών πληροφοριών και φωτογραφιών, εθισμός στο διαδίκτυο, διάσπαση προσοχής, επιθετικότητα, απομόνωση και αντικοινωνικότητα κ.λπ. Επίσης από την ανεξέλεγκτη είσοδο του διαδικτύου σε όλες τις οικογένειες του δείγματος διαφαίνεται μια αλλαγή της συμπεριφοράς των παιδιών και συνεπακόλουθα διαπληκτισμοί και άσχημο οικογενειακό κλίμα. Αυτό βέβαια συνάδει και με την ιδιαιτερότητα της ηλικίας (προεφηβεία) των συγκεκριμένων παιδιών. Η συντριπτική πλειοψηφία του δείγματος αναφέρεται στα μειονεκτήματα της αλόγιστης χρήσης του διαδικτύου από τα παιδιά και τα συγγέει θα λέγαμε με τις φοβίες που έχει. Οι απαντήσεις για την ωφελιμότητα της χρήσης του διαδικτύου έγκειτο μόνο για λίγες σχολικές υποχρεώσεις.

Όσον αφορά τα είδη διαμεσολάβησης δεν διαφαίνονται μεγάλες διαφορές. Η ενεργή διαμεσολάβηση στην ασφάλεια του διαδικτύου καθώς και οι κανόνες για πρόσβαση σε συγκεκριμένες ώρες εφαρμόζεται εξίσου σε όλους τους γονείς ανεξαρτήτου κοινωνικοοικονομικού status. Επομένως θα λέγαμε ότι το μορφωτικό και κοινωνικοοικονομικό επίπεδο δεν επηρεάζει αυτού του είδους τη διαμεσολάβηση μιας και όλοι συζητάνε ή έχουν συζητήσει για το θέμα με τα παιδιά τους. Όσον αφορά

το είδος της διαμεσολάβησης στη χρήση του διαδικτύου, οι γονείς των παιδιών του δείγματος μας επέλεγον κυρίως τη συζήτηση με τα παιδιά τους σχετικά με τις διαδικτυακές τους δραστηριότητες.

Το περιοριστικό είδος διαμεσολάβησης σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας είναι εξίσου δημοφιλές. Η συντριπτική πλειοψηφία των γονέων εφαρμόζουν κανόνες σχετικά με την πρόσβαση των παιδιών τους στο διαδίκτυο και είτε δεν επιτρέπουν κάποιες δραστηριότητες στα παιδιά τους είτε τις επιτρέπουν μόνο με άδεια ή επίβλεψη, ενώ σύνηθες είναι να τους επιβάλουν τη συνέπεια της αφαίρεσης της συσκευής. Δημοφιλέστερος κανόνας για όλους τους γονείς ανεξαρτήτου πολιτισμικού κεφαλαίου είναι αυτός του περιορισμού στη διάρκεια της πρόσβασης του παιδιού στο διαδίκτυο. Οι γονείς έδωσαν παρόμοιες απαντήσεις στο ποιες δραστηριότητες επιτρέπουν πάντα, με επίβλεψη ή άδεια ή δεν επιτρέπουν ποτέ στα παιδιά τους. Οπότε ούτε εδώ οι απαντήσεις εξαρτώνται από το μορφωτικό ή κοινωνικοοικονομικό τους επίπεδο.

Στο είδος γονικής διαμεσολάβησης και πιο συγκεκριμένα στην παρακολούθηση, τα ερευνητικά δεδομένα δεν έδειξαν μεγάλες διαφορές ανάμεσα στις απαντήσεις των γονέων. Λίγο μεγαλύτερο είναι το ποσοστό των γονέων που είναι απόφοιτοι πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που δεν χρησιμοποιούν κανένα είδος τεχνικής διαμεσολάβησης. Το πιο δημοφιλές τεχνικό μέσο και στις δύο κατηγορίες είναι το λογισμικό προστασίας από ανεπιθύμητες ιστοσελίδες.

Παρατηρήθηκε επίσης, μια αυξημένη χρήση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, παρότι βάσει κανονισμών απαγορεύεται ρητά η δημιουργία προσωπικών λογαριασμών των παιδιών (π.χ. Instagram) κάτω των δεκατριών ετών.

Όσον αφορά το εάν τα παιδιά τους έχουν ενημερωθεί από το σχολείο για την ορθή χρήση του διαδικτύου ή τους κινδύνους που ελλοχεύει αρκετοί απάντησαν ότι τα παιδιά τους είχαν ενημέρωση από το σχολείο με τη μορφή κάποιας συνάντησης. Όσον αφορά τι μορφή θα ήθελαν να έχει η παρέμβαση του σχολείου στο φλέγον ζήτημα της ταχείας εισόδου του διαδικτύου στη ζωή των παιδιών οι περισσότεροι απάντησαν με τη μορφή υποχρεωτικού μαθήματος στο Α.Π. ή και με συναντήσεις με ειδικούς π.χ. ψυχολόγους.

7.1 Περιορισμοί έρευνας

Η έρευνα μας αφορούσε 12 γονείς που τα παιδιά τους φοιτούν στις τελευταίες τάξεις του Δημοτικού σχολείου, καθώς έπρεπε να περιοριστεί η έκταση της έρευνας και να εξεταστεί μια συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα παιδιών. Κατά τη γνώμη μας θα πρέπει να μελετηθεί ο παράγοντας ηλικία του παιδιού ο οποίος επηρεάζει κατά τη γνώμη μας σε μεγαλύτερο βαθμό το είδος γονικής διαμεσολάβησης που ασκείται από ότι το μορφωτικό επίπεδο των γονέων.

Επιπλέον το δείγμα μας αφορούσε γονείς μόνο από το νομό Ηρακλείου, καθώς πρόκειται για διπλωματική διατριβή ενώ εάν ήταν σε επίπεδο διδακτορικής διατριβής θα μπορούσε να αφορά γονείς από όλη την Περιφέρεια Κρήτης και σαφώς θα αναφέρονταν σε μεγαλύτερο αριθμό δείγματος.

Στα πλαίσια μιας μελλοντικής έρευνας καλό θα ήταν να εξεταστούν και άλλοι παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν το είδος γονικής διαμεσολάβησης που επιλέγει να ασκήσει κάποιος γονιός ή καλύτερα για ποιους λόγους επιλέγει κάποιο είδος γονικής διαμεσολάβησης έναντι κάποιου άλλου. Στην παρούσα έρευνα μόνο με υποθέσεις μπορούσαμε να εξηγήσουμε τις επιλογές των γονέων.

Τέλος, ως πρόταση για μελλοντική έρευνα θα μπορούσε να αποτελέσει η γνώμη των παιδιών για τη γονική διαμεσολάβηση που χρησιμοποιούν οι γονείς τους, σε αντιπαράθεση με αυτή των γονέων. Οι γονείς έχουν την τάση να απαντούν με τρόπο ώστε να μην κινδυνεύσουν να χαρακτηριστούν ως ακατάλληλοι ή ανεπαρκείς. Η αντιπαράβολή με τις απαντήσεις των παιδιών τους θα δώσουν πιο ασφαλή συμπεράσματα.

7.2 Μελλοντικές προτάσεις

Η αυξανόμενη χρήση του διαδικτύου από τα παιδιά προκαλεί το ενδιαφέρον πολλών ερευνητών, οικογενειών, εκπαιδευτικών και της ευρύτερης κοινωνίας, εγείροντας πολλά ερωτήματα σχετικά με τους πιθανούς κινδύνους και τις βλαβερές συνέπειες σε πολλούς τομείς της ζωής των παιδιών.

Καθήκον όσων ασχολούνται με την έρευνα του παραπάνω φαινομένου είναι τόσο να εξετάσουν τους κινδύνους της επίδρασης του διαδικτύου στην λειτουργικότητα των παιδιών και συνάμα να οπλίσουν τους γονείς με την απαραίτητη γνώση για την ορθή χρήση του. *Το διαδίκτυο αυτό κάθε αυτό δεν απειλεί τα παιδιά με κινδύνους αλλά γίνεται ο μεσολαβητής των ενδεχόμενων κινδύνων* (Jackson & Scott, 1999). Απαιτείται η προσεκτική καθοδήγηση ώστε να κατανοηθούν και να αντιμετωπιστούν οι κίνδυνοι τόσο από την επιστημονική κοινότητα αλλά πολύ περισσότερο από τον πυρήνα της κοινωνίας, δηλαδή την οικογένεια.

Χρειάζεται να εφαρμόζονται νέες μορφές διάγνωσης των προβλημάτων και παρέμβασης γονέων, δασκάλων και κοινωνικών λειτουργών όσον αφορά τα προβλήματα που προκαλεί η χρήση του διαδικτύου στους ανήλικους. Μέσω των ερευνών πρέπει να ευαισθητοποιηθούν και να ενημερωθούν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς και τα φυσικά πρόσωπα όπως η Πολιτεία, οι σύλλογοι, οι γονείς, οι εκπαιδευτικοί και πάνω από όλα, τα ίδια τα παιδιά.

Πρέπει να αναπτυχθούν εξειδικευμένα προγράμματα παρεμβάσεων για την ενημέρωση, πρόληψη και αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκύπτουν από την ανεξέλεγκτη χρήση του διαδικτύου και την άγνοια του κινδύνου των επιδράσεων του στην λειτουργικότητα των παιδιών και εφήβων. Η ενημέρωση των γονέων μέσα από σεμινάρια/διαλέξεις σε τοπικό ή σχολικό επίπεδο, η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και η εισαγωγή υποχρεωτικού μαθήματος στο Α.Π. του Δημοτικού σχολείου θα ήταν κατά τη γνώμη μας καθοριστικής σημασίας τόσο για την ενημέρωση όσο και για την πρόληψη του προβλήματος.

Μέσα από τα συμπεράσματα της έρευνας που πραγματοποιήσαμε είναι σημαντικό να αναφέρουμε ρεαλιστικές προτάσεις για μελλοντικές έρευνες και τρόπους αντιμετώπισης του φαινομένου. Το να αποκλείσουμε πλήρως το διαδίκτυο είναι σίγουρα μια μη ρεαλιστική προσδοκία δεδομένου ότι πλέον αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της κοινωνικής, της εκπαιδευτικής και της επαγγελματικής ζωής της εποχής μας.

Είναι απαραίτητο στο μέλλον να πραγματοποιηθούν έρευνες που θα κληθούν να αναλύσουν το φαινόμενο της ανεξέλεγκτης χρήσης και των κινδύνων του διαδικτύου και κυρίως στις μικρές ηλικίες έτσι ώστε να υπάρξει περαιτέρω ενημέρωση και πρόληψη. Οι μελέτες που θα πραγματοποιηθούν θα πρέπει επίσης να εστιάζουν και στο ρολό των γονέων και των εκπαιδευτικών και να μελετήσουν τη συμβολή αυτών στον περιορισμό του φαινομένου και στον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να βοηθήσουν τα παιδιά. Η πρόληψη σε αυτή την περίπτωση αποτελεί σημαντικό παράγοντα αντιμετώπισης του προβλήματος. Είναι σημαντικό να τίθενται όρια μέσα στην οικογένεια στα παιδιά, από μικρή ηλικία και αυτά να τηρούνται μέσα σε λογικά πλαίσια.

Η παρουσία παιδοψυχολόγων και κοινωνικών λειτουργών στα σχολεία καθίσταται πλέον αναγκαία και βοηθητική ώστε να υπάρχει ενημέρωση των παιδιών και της οικογένειας για αυτό το σύγχρονο κοινωνικό φαινόμενο. Ο ρόλος των γονέων αποτελεί ουσιαστικό κομμάτι στην προσπάθεια αυτή. Οι γονείς μέσω της ενημέρωσης και μέσα από βοηθητικά σεμινάρια που θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν από τους συλλόγους που λειτουργούν στα σχολεία μπορούν να γίνουν διαδικτυακά ενήμεροι ώστε να βοηθήσουν και να προστατεύσουν τα παιδιά τους.

Είναι σημαντικό να αναφέρουμε και τον ρολό των Μ.Μ.Ε. στην ενημέρωση για τη σημαντικότητα του φαινομένου της μη ορθής χρήσης του διαδικτύου και των κινδύνων που ελλοχεύει. Η ορθή ενημέρωση από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης θα μπορούσε να βοηθήσει προβάλλοντας τις αρνητικές συνέπειες της λανθασμένης χρήσης του διαδικτύου και παρουσιάζοντας τρόπους πρόληψης και προφύλαξης των παιδιών. Ειδικευμένοι επιστήμονες με τρόπο ελκυστικό που να προσεγγίζει τις εκάστοτε ηλικίες, θα μπορούσαν να ενημερώσουν και να αφυπνίσουν γονείς και παιδιά για τους κινδύνους που μπορεί να κρύβει η χρήση του διαδικτύου.

Μια επίσης αξιοσημείωτη ενέργεια που πρέπει να αναφέρουμε είναι και οι δράσεις που γίνονται από κέντρα, μονάδες, υπηρεσίες και γραμμές στήριξης στις οποίες μπορούν να απευθυνθούν γονείς που παρατηρούν προβληματική συμπεριφορά στα παιδιά τους καθώς και νέοι με σκοπό να βοηθηθούν.

Βιβλιογραφία

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

Annetta, L. A. (2008). *Video games in education: Why they should be used and how they are being used. Theory into practice*. 47(3), 229-239.

Anderson M. & Jlang J. (2018): *Teens, Social Media and Technology*

Aslanidou, S. & Menexes, G. (2008). *Youth and the Internet: Uses and practices in the home* (Μετ. ΚΕΕ). (Αθήνα, Gutenberg).

Barkin et.al. (2006): *Parental Media Mediation Styles for Children Aged 2 to 11 Years*

Benrazavi R., Teimouri M., Griffiths M. (2015): *Utility of Parental Mediation Model on Youth's Problematic Online Gaming*.

Busman, B.J., & Huesmann, L.R. (2006). *Short-term and long-term effects of violent media on aggression in children and adults*. *Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine*, 160(4), 348-352.

Castells M., (2005): *Ογαλαξίας του Διαδικτύου. Στοχασμοί για το Διαδίκτυο, τις επιχειρήσεις και την κοινωνία*, (μτφρ) Ελένη Αστερίου, εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα 2005, σ. 30.

Chou T., Chen T. (2004). *The Role of Flow Experience in Cyber-Game Addiction*. *CyberPsychology & Behavior*.

Cole, J. M., & Hilliard, V. R. (2006). *The effects of web-based reading curriculum on children's reading performance and motivation*. *Journal of educational computing research*, 34(4). 353-380.

Cole, M. & Cole, S.R. (2002). *Η ανάπτυξη των παιδιών: Εφηβεία*. Π. Βορριά & Ζ. Παπαληγούρα (Επιμ.). Αθήνα: Εκδόσεις Τυπωθήτω.

Collier K. (2015): *Does Parental Mediation of Media Influence Child Outcomes? A*

Meta-Analysis on Media Time, Content, Aggression, Substance Use, Sexual Behavior, and Health Outcomes.

Collin P., Richardson I., Third A.(2011): *The benefits of Social Networking Services.*
Council on Communications and Media (2016). *Media Use in School-Aged Children and Adolescents* published by American Academy of Pediatrics. Ανακτήθηκε 13 Ιουνίου, 2022, <http://pediatrics.aappublications.org/content/138/5/e20162592.info>

Creswell, J. (2016). *Η Έρευνα στην Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, Διεξαγωγή, και Αξιολόγηση Ποσοτικής Έρευνας.* (Επιμ.: Τσορμπατζούδης, Χ. & Μετ.: Κουβαράκου, Ν.). Αθήνα: Ίων.

Critcher, C. (2008). *Making waves: Historical aspects of public debates about children and mass media. The international handbook of children, media and culture,* 91-104.

Daskalaki E., et. al.: *Understanding the online behavior and risks of children: results of a large-scale national survey on 10 - 18 years old.*

Diomidous, et al.. (2016). *Social and Psychological Effects of the Internet Use.* Acta Inform Med.

Dürager A., Sonck N.(2014): *Testing the reliability of scales on parental internet mediation*

EU Kids online III research (2014). *EU Kids online Findings. Methods. Recommendations.* Ανακτήθηκε 13 Ιουνίου, 2022, από <https://eprints.lse.ac.uk/60512/1/EU%20Kids%20online%20III%20.pdf>

European Commission (2017): *Benchmarking of parental control tools for the online protection of children.* Ανακτήθηκε 13 Ιουνίου, 2022, από <https://sipbench.eu/transfer/FullStudyonparentalcontroltoolsfortheonlineprotectionofchildren.pdf>

Eurostat, *Η χρήση του διαδικτύου από τους Έλληνες. Ανακτήθηκε 13 Ιουνίου, 2022*, techblog.gr/internet/observatory-erostat-greece-internet 3997

Fairlie, R. W., & Kalil, A. (2017). *The effects of computers on children's social development and school participation: Evidence from a randomized control experiment*. *Economics of Education Review*, 57, 10-19.

Fleming, M. J., Greentree, S., Cocotti-Muller, D., Elias, K. A., & Morrison, S. (2006). *Safety in cyberspace: Adolescents' safety and exposure online*. *Youth & Society*, 38(2), 135-154

Floros, G. & Siomos, K. (2013). *The relationship between optimal parenting, internet addiction and motives for social networking in adolescence*. *Psychiatry Research*, 209, 529-534.

Fujioka, Y. & Austin, E. W., (1999). *How and why parents taking on the tubes*. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 43, 175-192

Gentile D., et al.(2012): *Do You See What I See? Parent and Child Reports of Parental Monitoring of Media*.

Goodman, A., & Gregg. P. (Eds). (2010). *Poorest Children's educational attainment: How important are attitudes and behavior?* (p.6). York: Joseph Rowntree foundation.

Griffiths, M.D., Parke, J. (2010). *Adolescent gambling on the internet: a review*. *Int J Adolesc Med Health*.

Guha S. (2003): *Are We All Technically Prepared? Teachers' Perspective on the Causes of Comfort or Discomfort in Using Computers at Elementary Grade Teaching*. *Information Technology in Childhood Education Annual*. Temple University: USA.

Haddon L. (2012): *Parental mediation of internet use: evaluating family relationships*.

Helsper E., et al.(2013): *Country classification: opportunities, risks, harm and*

parental mediation.

I-SafeAmerica. Ανακτήθηκε 13 Ιουνίου, 2022, από <https://www.guidestar.org/profile/33-0821845>

Jackson, S., & Scott, S. (1999). *Risk anxiety and the social construction of childhood. Risk and sociocultural theory: New directions and perspectives*, 86-107.

Kildare & Middlemiss, (2017): Impact of parents mobile device use on parent-child interaction: A literature review

Kim (2011): *Migration-Facilitating Capital: A Bourdieusian Theory of International Migration*

Lee & Chae (2007). *Children's Internet use in a family context: influence on family relationships and parental mediation*

Liu, Q. X., Fang, X. Y., Deng, L. Y. & Zhang, J. T. (2012). *Parent- adolescent communication, parental internet use and internet- specific norms and pathological internet use among Chinese adolescents. Computers in Human Behavior*, 28, 1269-1275.

Livingstone S. (2007): *Strategies of parental regulation in the media-rich home.*

Livingstone S., Duerager A., (2012): *How can parents support children's internet safety?*

Livingstone S., et al. (2011): *Risks and safety on the internet: the perspective of European children: full findings and policy implications from the EU Kids Online survey of 9- 16 years old and their parents in 25 countries.*

Livingstone S., et al. (2014): *Children's online risks and opportunities: Comparative findings from EU Kids Online and Net Children Go Mobile.*

Livingstone S., et al. (2017): *Children's online activities, risks and safety: A literature review by the UKCCIS Evidence Group.*

Livingstone S., et al. (2017): *Maximizing Opportunities and Minimizing Risks for Children Online: The Role of Digital Skills in Emerging Strategies of Parental Mediation.*

Livingstone S., et al. (n.d.): *Using Mixed Methods to Research Children's Online Opportunities and Risks in a Global Context: The Approach of Global Kids Online.*

Livingstone S., Haddon L. (2008): *Risky experiences for children online: charting European research on children and the Internet.*

Livingstone S., Haddon L. (2009): *EU Kids Online: Final Report.* Ανακτήθηκε 13 Ιουνίου, 2022, από <file:///C:/Users/irini/Downloads/EUKidsOnline-finalreport2009.pdf>

Livingstone S., Haddon L. (2009): *Introduction- Kids online: opportunities and risks for children.*

Livingstone S., Helsper E. (2007): *Gradations in digital inclusion: children, young people and the digital divide.*

Livingstone S., Helsper E. (2008): *Parental mediation and children's Internet use.*

Livingstone S., Mascheroni G., Staksrud E. (2017): *European research on children's internet use: assessing the past and anticipating the future.*

Magkos, E., Kleisari, E., Chantias, P., & Giannakouris – Salakidis, V. (2014). *Parental Control and Children's internet safety: the good, the bad and the ugly.* Proc. ICIL 2014,18.

Martínez J., et al. (2013): *Internet use and parental mediation: A cross-cultural study.*

Mascheroni G., Ponte C. & Jorge A.(eds.) (2018): *Digital parenting. The Challenges for Families in the digital age*. Nordicom. University of Gothenb .

Matthes J., et al. (2021): *Fighting over smartphones? Parents' excessive smartphone use, lack of control over children's use and conflict*.

Mitchell K., Finkelhor D., Wolak J. (2005): *Online Victimization of Youth*.

Nathanson(1999): *Identifying and Explaining the Relationship Between Parental Mediation and Children's Aggression*.

Nikken P.& Haan J. (2015): *Guiding young children's Internet use at home*.

Nikken P., Jansz J., (n.d.): *Parental Mediation of Young Children's Internet use*.

O'Neill B., Dinh T. (2018): *The Better Internet for Kids Policy Map: Implementing the European Strategy for a Better Internet for Children in European Member States*.

Ofcom (2012): *Children and parents: media use and attitudes*.

Ofcom (2014): *Children's Media Use and Attitudes Report*.

Ofcom (2014): *Children's online behavior issues of risks and trust*.

Ofcom (2016): *Children and parents: Media use and attitudes report*. Ανακτήθηκε 13 Ιουνίου, 2022, από [UK.https://www.ofcom.org.uk/ data/assets/pdf file/0034/93976/Children-Parents-Media-Use-Attitudes-Report-2016.pdf](https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0034/93976/Children-Parents-Media-Use-Attitudes-Report-2016.pdf)

Ofcom (2018). *Children and parents: Media use and attitudes report*. London.

Omar S., et al. (2014): *Children Internet Usage: Opportunities for Self-Development*.

Paus-Hasebrink et al., (2012): *Children's online experiences in socially disadvantaged*

families: European evidence and policy recommendations

Peter H. & Markus Ap. (2010): *Use and Video Gaming Predict Problem Behavior in Early Adolescence*. Johannes Kepler University Linz, Department of Education and Psychology

Polanco-Roman, L. & Miranda, R. (2013). *Culturally related stress, hopelessness, and vulnerability to depressive symptoms and suicidal ideation in emerging adulthood*. *Behavior Therapy*, 44, 75-87.

Rideout V., Katz V., (2016): *Opportunity for all? Technology and learning in lower-income families*.

Siomos, K., et al. (2012): *Evolution of Internet addiction in Greek adolescent students over a two-year period time: the impact of parental bonding*. *European Child and Adolescent Psychiatry*.

Smahel, D., Machackova, H., Mascheroni, G., Dedkova, L., Staksrud, E., Ólafsson, K., Livingstone, S., and Hasebrink, U. (2020). EU Kids Online 2020: Survey results from 19 countries. EU Kids Online. Ανακτήθηκε 13 Ιουνίου, 2022, από <https://doi.org/10.21953/lse.47fdeqj01of0>

Smahelova M., et al. (2014): *Mediation of young children's digital technology use: The parents' perspective*.

Sonck et al. (2013): *Determinants of Internet Mediation: A comparison of the reports by Dutch parents and children*.

Transforming Communications – Studies in Cross-Media Research Series Editors Uwe Hasebrink Hans Bredow *From Media Trusteeship to Parental Mediation The Parental Development of Parental Mediation*. Institute for Media Research University of Hamburg Germany. Ανακτήθηκε 13 Ιουνίου, 2022, από <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>),

Tsaliki L., Segers K., Lobe B. (n.d.): *The role of parental mediation in explaining cross-national variation in the experience of children's online risk.*

Valcke, M., De Wever, B., Van Keer, H., & Schellens, T. (2011). *Long-term study of safe internet use of young children. Computer & Education 57 (1).*

Valcke, M., Schellens, T., Van Keer, H. & Gerarts, M. (2007). *Primary school children's safe and unsafe use of internet at home and at school: an exploratory study. Computers in Human Behavior, 23, 2838-2850.*

Watzlavick, P.et.al. (2005): *Ανθρώπινη επικοινωνία και οι επιδράσεις της στη συμπεριφορά*, επιστ. επιμ. Κ. Χαραλαμπίκη, μτφ. Α. Γολέμη, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Yen&Chen, Chung&Chen, (2008). *Psychiatric symptoms in adolescents with Internet addiction: comparison with substance use. Psychiatry and Clinical Neurosciences, 62, 9-16.*

Young, K. S. (1998). *Internet addiction: The emergence of a new clinical disorder. Cyber psychol. Behavior and Social Networking*

Young, K. S. (2009). *Understanding online gaming addiction and treatment issues for adolescents. The American journal of family therapy.*

Yusuf S., et al.. (2014): *Parents' Influence on Children's Online Usage.*

Zaman B., Nouwen M. (2016): *Parental controls: advice for parents, researchers and industry.*

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Αλεξόπουλος, Χ. κ.ά. 2004). *Διερεύνηση των στάσεων και των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών και των μαθητών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές*

Ανακτήθηκε στις 6-1-2022 από <http://users.sch.gr/hgoutsos/files/ergasies/anap.pdf>

Βάμβουκας, Μ. (2002). Εισαγωγή στην ψυχοπαιδαγωγική έρευνα και μεθοδολογία (7η έκδ.). Αθήνα: Γρηγόρης

Γιαβρίμης Π., κ.ά.. (2010). *Οι ΤΠΕ στην Εκπαίδευση. Απόψεις εκπαιδευτικών για την εφαρμογή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση.* (επιμ.), Πρακτικά Εργασιών 7ου Πανελλήνιου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή τόμος ΙΙ, σ. 633-640 Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Κόρινθος, 23-26

Γιαννακοπούλου Ε., Μπάτζιου Σ.(2012): *Ψηφιακός Γραμματισμός ενηλίκων Διερεύνηση ψηφιακής επάρκειας ενηλίκων.*

Δασκαλάκης Δ. (2009). *Εισαγωγή στη σύγχρονη Κοινωνιολογία.* Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση

Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική (BIK+) για ένα καλύτερο διαδίκτυο για τα παιδιά (φιλική για τα παιδιά έκδοση). Ανακτήθηκε 13 Ιουνίου, 2022, από https://saferinternet4kids.gr/fylladia/bik_european_strategy/

ΙΕΠ. (2020). *Εργαστήρια δεξιοτήτων 21+.* Ανακτήθηκε 13 Ιουνίου, 2022, από <http://iep.edu.gr/el/psifiako-apothesis/skill-labs>

Κάβουρα, (2021): *Επικοινωνία και διαφήμιση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης*, σ. 348.

Καλτσούνη –Νόβα Χ.(2010). *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης.* Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg

Λιόβας Δ. κ.ά.(2011). *Οι αντιλήψεις των καθηγητών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης αναφορικά με τους κινδύνους το Διαδικτύου για τους μαθητές.* Ανακτήθηκε στις 6-1-2022 από <http://www.etpe.eu/new/custom/pdf/etpe1727.pdf>

Μάτσα, Κ. (2009). *Εξάρτηση από το διαδίκτυο: η πιο σύγχρονη μορφή τοξικομανίας. Τετράδια ψυχιατρικής.*

Μαυρίκη Π., Κουργιάλα Μ.(2016): *Παιδιά στο Διαδίκτυο: Ανάλυση Κινδύνων & Μέτρα Προστασίας*.

Παπαδάκη-Μιχαηλίδη, Ε. (1998). *Η σιωπηλή γλώσσα των συναισθημάτων. Η μη λεκτική επικοινωνία στις διαπροσωπικές σχέσεις*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Παπά Β. (2017). *Έφηβοι και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης : Η επίδραση του Διαδικτύου και ο ρόλος των γονέων*. Ανακτήθηκε 13 Ιουνίου, 2022, από <https://www.psychologynow.gr/psychology>

Σιδηροπούλου Ανθή. (2014). *Η διερεύνηση της σχέσης των εφήβων με το διαδίκτυο και το ζήτημα του εθισμού*.

Σιώμος Κ. & Αγγελόπουλος Δ. (2008). *Η διαταραχή του εθισμού στο διαδίκτυο*. *Ψυχιατρική* 19.

Σιώμος Κ. (2008).*Εθισμός των εφήβων στους Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές και το Διαδίκτυο: Ψυχιατρικά συμπτώματα και διαταραχές ύπνου*.(Διδακτορική Διατριβή)
Ανακτήθηκε στις 5/1/2022 από <http://thesis.ekt.gr/thesisBookReader/id/26207#page/1/mode/1up>

Σιώμος Κ., Φλώρος Γ., Μουζιάς Δ., Αγγελόπουλος Β., (2009): *Στάθμιση κλίμακας μέτρησης του εθισμού των εφήβων στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές*. *Ψυχιατρική*

Σιώμος Κωνσταντίνος, (2018). Άρθρο, *Αντιμετωπίζοντας την υπερβολική χρήση του διαδικτύου*. *Ψυχίατρος παιδιών και εφήβων*. Πρόεδρος Ελληνικής Εταιρείας Μελέτης της Διαταραχής Εθισμού στο διαδίκτυο.

Τρέσσου, Ευ. (1996): *Το Παιδί και ο Έφηβος στην Κοινωνία των Πληροφοριών: Η Πρόκληση των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας*. (Πρακτικά Συνεδρίου). Ελληνική Εταιρία Κοινωνικής Παιδιατρικής και Προαγωγής Υγείας. Θεσσαλονίκη, Μάιος, 1996.

Τσαλίκη Λ., EU KIDS ONLINE II: *Ασφάλεια και κίνδυνοι στο Διαδίκτυο –Η Ευρωπαϊκή εμπειρία*

Τσαλίκη Λ., Χρονάκη Δ., Κοντογιάννη Σ.(2012): *Παιδιά και Διαδίκτυο στην Ελλάδα.*

Φάουλερ, Τ., Χριστάκης Ν. (2010): *Συνδεδεμένοι: Η εκπληκτική δύναμη των κοινωνικών δικτύων και πώς αυτά διαμορφώνουν τη ζωή μας.* Αθήνα: Κάτοπτρο, Μετάφραση Ξυγαλατάς, Δ. – Ρουμπέκας

Παράρτημα

Πίνακας 1. Ερευνητικές ενότητες των αποτελεσμάτων της έρευνας

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ ΚΛΕΙΔΙΑ
1. Χρήση διαδικτύουγονέων/ μαθητών	1.1 χαρακτηριστικά χρήσης	1.1.1. συχνότητα	καθημερινά σαββατοκύριακα αφού τελειώσει τα μαθήματα καλοκαίρι/χειμώνας
		1.1.2. διάρκεια	≤2 ώρες ≤9 ώρες ανεξέλεγκτα
		1.1.3. λόγος χρήσης	λόγω εργασίας ενημέρωση διασκέδαση σχολικές υποχρεώσεις επικοινωνία
		1.1.4. συσκευή	smartphone tablet play station
		1.1.5. εφαρμογές	παιχνίδια play station viber you tube Instagram messenger google
2. Απόψεις για το διαδίκτυο	2.1 ωφελιμότητα	2.1.1. πλεονεκτήματα	κοινωνικοποίηση απόκτηση γνώσεων
		2.1.2. μειονεκτήματα	Άσχημο οικογενειακό κλίμα Πολύωρη ενασχόληση εθισμός Μοναδικό ενδιαφέρον Ελλιπής κοινωνικοποίηση Ανάγκη να βρίσκονται

			<p>μπροστά σε μία οθόνη Εκνευρισμός- υπερένταση Θυμός Ελλιπής συγκέντρωση προβλήματα στην όραση πρόωρη ενηλικίωση ακατάλληλο περιεχόμενο</p>
		2.1.3. κίνδυνοι του διαδικτύου	<p>εθισμός ακατάλληλο περιεχόμενο παραπλάνηση fakenews επικίνδυνα παιχνίδια απομόνωση</p>
3. Εκπαίδευση και διαδίκτυο	3.1. ο ρόλος του διαδικτύου	3.1.1. τι ενημέρωση έχει λάβει το παιδί από το σχολείο του	<p>ημερίδες επίσκεψη ψυχολόγων ενημέρωση από τον εκπαιδευτικό της τάξης</p>
		3.1.2. τι μορφή θα ήθελαν οι γονείς να έχει η ενημέρωση για το διαδίκτυο στα παιδιά τους	<p>μάθημα στο Α.Π. μέσω εργαστηρίων δεξιοτήτων πιο ενεργό ρόλο ο εκπαιδευτικός της Πληροφορικής συμβουλευτική σε παιδιά και γονείς</p>
4. Γονική διαμεσολάβηση και μέτρα προστασίας	4.1. ενημέρωση		<p>από τα 7 χρόνια από 10ετών</p>
	4.2. Μέτρα προστασίας	4.2.1. ενεργή διαμεσολάβηση	<p>συζήτηση παραδείγματα και βίντεο περιπτώσεων λογισμικά προστασίας εξερεύνηση του ιστορικού μαζί με το παιδί ακολουθούν τα Μ.Κ.Δ. τους</p>
		4.2.2. περιοριστική διαμεσολάβηση	<p>περιορισμός του χρόνου περιορισμός σε ιστοσελίδες και Μ.Κ.Δ. αφαίρεση της συσκευής</p>
		4.2.3. συναπακολούθηση	<p>έλεγχος από κοινού του ιστορικού παρακολούθηση βίντεο περιπτώσεων</p>

Πίνακας 2. Δημογραφικά στοιχεία συνεντευξιζόμενων

A/A	Φύλο	Ηλικία	Επίπεδο μόρφωσης	Οικογενειακή κατάσταση	Φύλο παιδιού	Ηλικία παιδιού
Σ1	γυναίκα	39	Π.Τ.Δ.Ε. Κάτοχος Μεταπτυχιακού	Έγγαμη 4 παιδιά	αγόρι	12
Σ2	γυναίκα	42	Ι.Ε.Κ. Λογιστικής	Έγγαμη 1 παιδί	αγόρι	12
Σ3	γυναίκα	39	ΤΕΕ Νοσηλευτικής	Διαζευγμένη 2 παιδιά	αγόρι	12
Σ4	γυναίκα	45	Κολέγιο	Έγγαμη 2 παιδιά	αγόρι	12
Σ5	γυναίκα	34	Απόφοιτος Δημοτικού	Έγγαμη 2 παιδιά	αγόρι	12
Σ6	γυναίκα	38	Π.Τ.Π.Ε. Κάτοχος Μεταπτυχιακού	Έγγαμη 2 παιδιά	κορίτσι	12
Σ7	γυναίκα	47 ετών	ΤΕΙ	Διαζευγμένη 2 παιδιά	κορίτσι	12

Σ8	γυναίκα	41 ετών	Δημόσιο ΙΕΚ	Διαζευγμένη 3 παιδιά	αγόρι	12
Σ9	γυναίκα	39	ΤΕΙ	Έγγαμη 2 παιδιά	αγόρι	12
Σ10	άνδρας	39	Π.Τ.Δ.Ε.	Έγγαμος 2 παιδιά	κορίτσι	12
Σ11	άνδρας	42	Ε.Μ.Π.	Έγγαμος 2 παιδιά	αγόρι	12
Σ12	άνδρας	40	Ι.Ε.Κ.	Έγγαμος 2 παιδιά	αγόρι	10

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

ΕΝΤΥΠΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ Νο 1

Όνομα Ερευνήτριας:Μαζαράκη Ειρήνη

1	Συνεντευξιαζόμενος	Σ1
2	Χρόνος	20/7/2022
3	Τόπος	Ηράκλειο Κρήτης
4	Διάρκεια	00:11:34
5	Συσκευή ηχογράφησης	Κινητό τηλέφωνο
6	Όνομα ψηφιακού αρχείου	Συνεντεύξεις Διπλωματικής
7	Διπλωματική Εργασία	<i>«Απόψεις γονέων μαθητών Δημοτικού σχολείου για τη χρήση του διαδικτύου και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης από τα παιδιά τους»</i>
8	Μεταφόρτωση αρχείων	4/8/2022

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ

φύλο: Γυναίκα

ηλικία: 39 ετών

μόρφωση: Π.Τ.Π.Ε.

οικογενειακή κατάσταση: Έγγαμη 4 παιδιά

φύλο παιδιού: Αγόρι

ηλικία παιδιού: 12 ετών

E: Καλημέρα σας και ευχαριστώ για τη συμμετοχή σας στην έρευνά μου. Θέλω να ενημερώσω πως τα προσωπικά σας δεδομένα καταγράφονται και διαφυλάσσονται και δε θα δημοσιευθούν.

Σ1: Καλημέρα σας

E: Λοιπόν Ξεκινάμε. (.) Μπορείτε να μου πείτε την ηλικία σας;

Σ1: 39 χρονών

E: Και τι έχετε τελειώσει;

Σ1: Έχω σπουδάσει Παιδαγωγικά.

E: Ωραία

Σ1: [Δασκάλα]

E: Οικογενειακή κατάσταση;

Σ1: Παντρεμένη με 4 παιδιά

E: Ωραία. και θα μιλήσουμε σήμερα για... το παιδί σας που...

Σ1: Ναι για το μεγαλύτερο μου γιο, ο οποίος έχει τελειώσει την έκτη Δημοτικού. είναι 12 χρονών.

E: Ωραία. Λοιπόν τώρα θα σας κάνω κάποιες ερωτήσεις που αφορούν τη δική σας χρήση στο διαδίκτυο.

Σ1: Ναι.

E: Πόσες ώρες την ημέρα χρησιμοποιείτε εσείς το διαδίκτυο;

Σ1: (...) όταν είναι χειμώνας οπότε πρέπει να προετοιμαστώ για το σχολείο, (.) χρησιμοποιώ το διαδίκτυο κάμποσο, όσο χρειάζομαι. Εεε... τώρα το καλοκαίρι για παράδειγμα δεν το χρησιμοποιώ πάνω από μισή ώρα. Το καλοκαίρι η μισή ώρα μπορεί να γίνει και δυο ώρες.

E: Οπότε μου είπατε και το λόγο. Για τη δουλειά σας μου είπατε;

Σ1: Ναι για τη δουλειά μου. Χρειάζεται να βρίσκω υλικό.

E: Ωραία. Μέσα κοινωνικής δικτύωσης χρησιμοποιείτε;

Σ1: Ε.. ναι έχω λογαριασμό στο Facebook και κάνω χρήση, κάνω χρήση.

E:Πόση ώρα περίπου τη μέρα σας παίρνει αυτό;

Σ1:Στην ουσία δεν αφιερώνω χρόνο σε αυτό. Αφιερώνω, χρησιμοποιώ τον χρόνο τον κενό χρόνο, ώρες αναμονής για παράδειγμα στο σουπερ μάρκετ, ώρες αναμονής για κάποιο άλλο λόγο. Δεν αφιερώνω χρόνο σε αυτό καθεαυτό.

E:Οπότε....

Σ1:Οπότε πάνω από ένα εικοσάλεπτο τη μέρα αποκλείεται. Πάνω από ένα τέταρτο αποκλείεται.

E:Ωραία. Ενώ το Χειμώνα μου είπατε περίπου δυο ώρες για να προετοιμάσετε τη διδασκαλία σας.

Σ1:Για τα Μέσα Κοινωνικής δικτύωσης δεν αφιερώνω χρόνο. Για το ιντερνέτ γενικά αφιερώνω χρόνο το χειμώνα και είναι στο δίωρο.

E:Ωραία. Θεωρείτε ότι η χρήση που κάνετε εσείς στο διαδίκτυο επηρεάζει τη σχέση με το παιδί σας;

Σ1...το παιδί βλέπει ότι για τη δουλειά μου χρησιμοποιώ το διαδίκτυο, οπότε δεν επηρεάζει μεν τη σχέση μου με το παιδί μου, αλλά βλέπει ότι το διαδίκτυο μας είναι χρήσιμο για τη δουλειά μας, για το σχολείο μας, για να αναζητήσουμε πληροφορίες. Δεν θεωρώ ότι επηρεάζει τη σχέση μου με το παιδί δεδομένου ότι δεν μπαίνει ανάμεσά μας.

E:Στον ελεύθερο χρόνο σας πώς περνάτε με το παιδί σας;

Σ1:Η αλήθεια είναι ότι το παιδί μου τώρα, στο στάδιο που είναι προτιμάει στον ελεύθερο του χρόνο να είναι με τους φίλους του. Κάτι που είναι πρωτόγνωρο για μένα, δεδομένου ότι τώρα που είναι στην προεφηβεία υπάρχουν έτσι διάφορες τέτοιες αλλαγές στη συμπεριφορά του. ...όταν όμως έχουμε κοινό χρόνο μαζί, όταν επιλέγει που συνήθως δεν συμβαίνει αυτό. Επιλέγει να μείνει στον ελεύθερο του χρόνο με τους φίλους του-περνάμε το χρόνο μαζί συζητώντας ή πηγαίνοντας κάποια βόλτα, κάποια εκδρομή

E:Πολύ ωραία. Ο μικρός χρησιμοποιεί το διαδίκτυο;

Σ1:... χρησιμοποιεί το διαδίκτυο και επικοινωνεί με τους φίλους του. Έχουν πλατφόρμες επικοινωνίας και χρησιμοποιούν το διαδίκτυο...

E: Καθημερινά;

Σ1:Καθημερινά.

E:Περίπου πόση ώρα;

Σ1:...περίπου 45 λεπτά, ίσως και μια ώρα, γιατί στέλνουν το ένα στο άλλο τραγούδια, στέλνουν διάφορο υλικό το οποίο το ανοίγουν και το βλέπουν.

E:Τι συσκευή χρησιμοποιεί;

Σ1:Έχει κινητό. Έχει αγοράσει κινητό πρόσφατα.

E:Πρόσφατα ε;

Σ1:(Νεύμα επιβεβαίωσης). Ναι τελειώνοντας την έκτη τάξη αγόρασε κινητό.

E: Πολύ ωραία. Πώς πιστεύετε ότι ωφελεί η χρήση του διαδικτύου το παιδί σας;

Σ1:Το ωφελεί όταν ψάχνει χρήσιμες πληροφορίες είτε για το σχολείο του, είτε για πράγματα που ακούει, πράγματα, έννοιες, επιστημονικούς όρους, λέξεις που δεν καταλαβαίνει, πράγματα που θέλει να μάθει, όταν τα αναζητεί και μαθαίνει για αυτά, θεωρώ ότι είναι προς όφελός του.

E: ((Το κάνει αυτό....;))

Σ1:Το κάνει.

E:Πως πιστεύετε ότι βλάπτει η χρήση του διαδικτύου το παιδί σας.

Σ1:Θεωρώ ότι βλάπτει η χρήση του διαδικτύου το παιδί μου μέσω της διακίνησης υλικού που κάνουν τα παιδιά μεταξύ τους, τα συνομήλικα, που το ένα με το άλλο διακινεί οπτικοακουστικό υλικό το οποίο δεν είναι ελεγμένο κι ούτε ως μαμά έχω πάντα πρόσβαση σε αυτό και έχει να κάνει εεε και με αυτό το είδος μουσικής που μας ενοχλεί όλους με την τραπ που ανταλλάσσουν τέτοια τραγούδια που περιέχουν μηνύματα πολύ βλαβερά για τα παιδιά. Γνωρίζω ότι ανταλλάσσουν τέτοιο υλικό μεταξύ τους.

E: Ποιους κινδύνους του διαδικτύου γνωρίζετε;

Σ1:Ο σημαντικότερος κίνδυνος του διαδικτύου είναι το να έρθουν τα παιδιά σε επαφή με αγνώστους, να επηρεαστούν τα παιδιά από αυτά που θα ακούσουν από αγνώστους, αλλά και από γνωστούς ακόμη

E:(νεύμα επιβεβαίωσης)

Σ1:(.) το να μπουν σε πλατφόρμες σε σελίδες επικίνδυνες που περιέχουν υλικό βλαβερό για τα ίδια, που παρακινούν τα παιδιά να κάνουν επικίνδυνες ενέργειες. Αυτό θεωρώ.

E:Πολύ ωραία. ...Έχετε παρατηρήσει κάποια αλλαγή στη συμπεριφορά του παιδιού σας την οποία αποδίδετε στην υπερβολική χρήση του διαδικτύου;

Σ1:Ε όταν δω ότι είναι πολύ ώρα στο διαδίκτυο, εμ μετά όταν σταματάει τη χρήση του διαδικτύου τότε βλέπω το παιδί ότι είναι.,...μπορεί να έχει εκνευρισμό, μπορεί να (.) έχει κούραση, ζάλη, εκνευρισμός, επηρεάζεται η συμπεριφορά λόγω του ότι ακριβώς ανταλλάσσουν υλικό το οποίο δεν είναι κατάλληλο για την ηλικία τους και δεν είναι εύκολο πάντα για το γονέα να πείσει το παιδί να σταματήσει να ασχολείται

E:Υπάρχει σύγκρουση μεταξύ σας πούμε όταν θα του πείτε να σταματήσει ή να μειώσει τις ώρες;

Σ1:(...)υπάρχει σύγκρουση. Δεν αφιερώνει πάρα πολύ χρόνο, αλλά μπορεί να ακούω το κινητό του για παράδειγμα να χτυπάει τη νύχτα, να χτυπάει 12 η ώρα, να ανταλλάσσουν μηνύματα, οπότε ναι υπάρχει σύγκρουση γιατί φυσικά δεν θέλω τέτοια ώρα να ασχολείται με το διαδίκτυο.

E:Ωραία

Σ1:Και ούτε φυσικά είμαι σύμφωνη στο να αφιερώνει χρόνο πάνω από μια ώρα. Ναι. Υπάρχει σύγκρουση.

E:Καταλαβαίνω. Θεωρείτε ότι το σχολείο έχει ενημερώσει το παιδί σας για την ασφαλή χρήση στο διαδίκτυο.

Σ1:Ξέρω ότι στο σχολείο του παιδιού μου έχουν γίνει ημερίδες που αφορούν τη χρήση του διαδικτύου. E...

E:Ημερίδες για τους εκπαιδευτικούς;

Σ1:Ημερίδες- Εκδηλώσεις- που απευθύνονταν και στα παιδιά.

E:Ωραία

Σ1:(...) και μάλιστα (...)είχαν έρθει στο σχολείο τους από την Αστυνομία, από την ομάδα δίωξης ηλεκτρονικού εγκλήματος και είχαν μιλήσει στα παιδιά. Είχαν καταλάβει τα παιδιά αρκετά πράγματα πιστεύω.

E:((Οπότε έκανε το σχολείο κάποιες δράσεις...))

Σ1:Ναι έκανε το σχολείο δράσεις....

E: ((Είσαστε ευχαριστημένη...Ωραία))

Σ1:Είμαι.

E:Ποιος πιστεύετε ότι θα έπρεπε να είναι ρόλος του σχολείου όσον αφορά τη σωστή χρήση του διαδικτύου; Όσο αφορά την ενημέρωση...

Σ1:Ναι...

E:Και τη σωστή χρήση...

Σ1:(...)θα μπορούσε πιστεύω το σχολείο, καθώς τώρα με τα εργαστήρια δεξιοτήτων τα παιδιά ασχολούνται και με άλλα θέματα πέρα από τα μαθήματά τους (...) θα μπορούσε στα πλαίσια του εργαστηρίου δεξιοτήτων να αφιερώνεται χρόνος γύρω από αυτά τα θέματα τα οποία είναι πολύ σοβαρά και αφορούν και την κάθε οικογένεια και την κοινωνία ως σύνολο.

E:Εσείς έχετε ενημερώσει το παιδί σας για τους κινδύνους του διαδικτύου;

Σ1:Ναι. Έχω μιλήσει για αυτά τα θέματα, όταν ήταν μικρότερης ηλικίας είχαμε πάρει και βιβλία που αφορούν αυτά τα θέματα με ιστορίες, έτσι εικονογραφημένες που λένε για τους κινδύνους του διαδικτύου και αφορούν μικρότερες ηλικίες, δηλαδή από την ηλικία των 5-6 χρονών, 7... έχουμε μιλήσει για αυτά τα θέματα.

E:Πολύ ωραία

E:Θεωρείτε ότι μεγαλώνοντας το παιδί σας είναι πιο ασφαλές κατά την πλοήγηση του στο διαδίκτυο;

Σ1:(...)θεωρώ ότι μεγαλώνοντας είναι πιο ασφαλές γιατί ακούει περισσότερα πράγματα. Συζητάμε περισσότερα πράγματα, ακούει και από το σχολείο πιο πολλά, ωριμάζει και το ίδιο. Θεωρώ ναι ότι μεγαλώνοντας είναι πιο ασφαλές.

E:Οπότε ας πούμε εσείς δεν το ελέγχετε όπως παλιότερα, όταν ήταν πιο μικρό;

Σ1:Η αλήθεια είναι ότι παλιότερα το ήλεγχα πιο πολύ σε σχέση με τώρα. (...)τώρα κάθε έλεγχος σημαίνει πιθανότητα και σύγκρουση με το παιδί. Γνωρίζει την άποψή μου, γνωρίζει τι θεωρώ σωστό και τι όχι, προφανώς αν ξεπεράσει κάποιο όριο υπάρχει στοπ. Δεν το αφήνω ούτε χρονικά, όσο για το περιεχόμενο των συνομιλιών, γνωρίζω ότι μιλάει με γνωστούς του, αυτό το έχω ελέγξει, τώρα τον ελέγχω λιγότερο γιατί μου είναι σίγουρο, είναι σαφές ότι μιλάει με γνωστά άτομα.

E:Ελέγχετε τις ιστοσελίδες που επισκέφθηκε το παιδί σας;

Σ1:Τις ελέγχω, αλλά δεν επισκέπτεται συχνά ιστοσελίδες. Ιστοσελίδες επισκέπτεται όταν θέλει να μάθει κάτι, να διαβάσει για κάτι. Συνήθως χρησιμοποιεί την επικοινωνία, την ανταλλαγή μηνυμάτων

E:((Τα μέσα Κοινωνικής δικτύωσης, τα ελέγχετε αυτά))

Σ1: (...)όσο μπορώ, αλλά θα έπρεπε ίσως να ελέγχω περισσότερο..

E:Εν γνώσει του;

Σ1:Εν γνώσει του ναι. Εν γνώσει του κοιτάμε μαζί. Οπότε ο έλεγχός μου δεν είναι ούτε πλήρης ούτε ολοκληρωμένος γιατί πιθανότατα το παιδί να κρύβει πράγματα

E:Αυτό νομίζω ότι μου το έχετε απαντήσει, αν θέτετε όρια στην παραμονή του παιδιού στο διαδίκτυο....

Σ1:Ναι ναι ναι

E:Μου είπατε ότι έχετε όριο...

Σ1:Ναι υπάρχει όριο. Αν και προτιμάει ούτως η άλλως τα μηνύματα και δεν αφιερώνει χρόνο στο να ψάχνει πράγματα.

E:Εσείς πώς μπορείτε να προστατέψετε το παιδί σας από τους κινδύνους που εγκυμονεί το διαδίκτυο ή η υπέρμετρη χρήση του διαδικτύου;

Σ1:Θεωρώ η συζήτηση, η ενημέρωση με το παιδί, το να περνάμε ποιοτικό χρόνο με τα παιδιά, το να δίνουμε παράδειγμα το ότι η ζωή είναι εκτός της οθόνης, το να βλέπει εμάς το παιδί να μην ασχολούμαστε υπέρμετρα με αυτό, να βλέπει ότι υπάρχει επικοινωνία μεταξύ μας στο σπίτι και...αυτό...όταν το έχει ως παράδειγμα θεωρώ ότι αυτό είναι η προστασία για τα παιδιά

E:Διαμαρτύρεστε για το χρόνο που περνά στο διαδίκτυο;

Σ1:Ε...όταν χρειαστεί να διαμαρτυρηθώ ναι. Διαμαρτύρομαι αν κρίνω ότι έχει παραγίνει.....

E: Και το παιδί σας υπακούει;

Σ1:Εεε υπακούει αλλά όχι με τη διάθεσή του, εκνευρισμένο.

E:Ωραία.

Σ1:Οπότε αυτό έχει, είναι θα λέγαμε μια σύγκρουση γιατί έχει...διαφωνεί...αναγκάζεται να το κάνει.

E:Οπότε θα λέγατε ότι η κυριότερη αιτία συγκρούσεων στο σπίτι σας είναι η χρήση του διαδικτύου ή όχι;

Σ1:μια από τις σπουδαιότερες αιτίες συγκρούσεων είναι και αυτό.

E:Ωραία. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ για το χρόνο σας.

Σ1:Και εγώ σας ευχαριστώ. Καλή συνέχεια.

E:Ευχαριστώ.

ΕΝΤΥΠΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ Νο 2

Όνομα Ερευνήτριας: Μαζαράκη Ειρήνη

1	Συνεντευξιαζόμενος	Σ2
2	Χρόνος	00:13:55
3	Τόπος	Ηράκλειο Κρήτης
4	Διάρκεια	21/7/2022
5	Συσκευή ηχογράφησης	Κινητό τηλέφωνο
6	Όνομα ψηφιακού αρχείου	Συνεντεύξεις Διπλωματικής
7	Διπλωματική Εργασία	<i>«Απόψεις γονέων μαθητών Δημοτικού σχολείου για τη χρήση του διαδικτύου και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης από τα παιδιά τους»</i>
8	Μεταφόρτωση αρχείων	5/8/2022

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ

φύλο: Γυναίκα

ηλικία: 42 ετών

μόρφωση: Ι.Ε.Κ. Λογιστικής

οικογενειακή κατάσταση: Έγγαμη. 1 παιδί

φύλο παιδιού: Αγόρι

ηλικία παιδιού: 12 ετών

E: Καλημέρα σας και ευχαριστώ για τη συμμετοχή σας στην έρευνά μου. Θέλω να ενημερώσω πως τα προσωπικά σας δεδομένα καταγράφονται και διαφυλάσσονται και δε θα δημοσιευθούν. Πόσων χρονών είστε;

Σ2:42

E:Τι έχετε σπουδάσει;

Σ2:Ι.Ε.Κ. Λογιστικής

E:Οικογενειακή κατάσταση;

Σ2:Παντρεμένη. Έχω ένα αγοράκι 12 χρονών

E:Πόσες ώρες τη μέρα χρησιμοποιείτε το διαδίκτυο;

Σ2:Όσο αφορά τη δουλειά ή αν θέλω να ενημερωθώ για κάτι;

E:(...) ας ξεκινήσουμε με τη δουλειά. Πόσες ώρες....

Σ2:(.)στη δουλειά αναγκαστικά είμαι σίγουρα 4 με 5 ώρες και στον ελεύθερο μου χρόνο αν ασχοληθώ θα ασχοληθώ το πολύ μια ώρα.

E:Μια ώρα τη μέρα;

Σ:Ναι το πολύ μια ώρα. Όχι παραπάνω

E:Και ποιες είναι οι δραστηριότητες σου εκείνη την ώρα;

Σ:Τι εννοείτε; Τι βλέπω ας πούμε;

E:Ναι. Τα Μέσα Κοινωνικής δικτύωσης, τι χρησιμοποιείτε πιο πολύ;

Σ2:Καμιά συνταγή αν ψάχνω, κανένα...αν θέλω να ψωνίζω κάτι....

E:Facebook;

Σ2:Και Facebook ελάχιστα γιατί με ζαλίζει.

E:Ωραία. Θεωρείτε ότι η χρήση που κάνετε εσείς στο διαδίκτυο επηρεάζει τη σχέση με το παιδί σας;

Σ2:Όχι γιατί στο σπίτι όταν πάω είναι πολύ περιορισμένη η ώρα μου. Δηλαδή άλλες είναι οι ασχολίες που θα έχω όσο αφορά το ίντερνετ, επειδή είμαι πολλές ώρες στη δουλειά και είμαι σε έναν υπολογιστή μπροστά συνέχεια, δεν θέλω καις το σπίτι όταν πάω να είμαι πάλι μπροστά σε έναν υπολογιστή.

E:Πολύ ωραία.(...) Πώς περνάτε τον ελεύθερο χρόνο με το παιδί σας;

Σ2:(.)αφού κάνω όλα όσα χρειάζεται καθώς επιστρέφω στο σπίτι, το πιο σύνηθες είναι να πάμε μια βόλτα είτε στην πλατεία ή να περπατήσουμε, τώρα ειδικά το καλοκαίρι που είναι και ο καιρός έτσι, που βοηθάει να κάνουμε μια βόλτα στην Αμμουδάρα που είναι παραλιακή, το προτιμώ από το να κάτσω στο σπίτι να βλέπω.....

E:Ενώ το χειμώνα ας πούμε;

Σ2:Το χειμώνα πιο πολύ ταινία. Δηλαδή πάλι θα πάμε θα βρεθούμε με γνωστούς, το προτιμώ, ή να πάμε σε κάποιο χώρο, για να παίξει, να βρεθούμε με άλλα παιδιά της ηλικίας του να παίζουν...

E:Το παιδί χρησιμοποιεί το διαδίκτυο;

Σ2:Το παιδί χρησιμοποιεί το διαδίκτυο αλλά πολύ περιορισμένα γιατί του έχω βάλει όριο όσο αφορά....

E:Τι συσκευή χρησιμοποιεί;

Σ2:Έχει κινητό, κι όταν θέλει να δει....

E:Smartphone;

Σ2:Ε βέβαια.....κι όταν θέλει να δει (...) κανένα youtuber,

E: ((tictoc και τέτοια))

Σ2:tictoc ναι, αν θέλει να δει κάτι χρησιμοποιεί το λαπτοπ του. Αλλά πιο πολύ το κινητό.

E:Ωραία. Πόσο χρόνο αφιερώνει μέσα στη μέρα;

Σ2:Το χειμώνα πάνω από μια ώρα δεν υπάρχει περίπτωση. Εκτός κι αν θέλει να δει κάποια εργασία όσο αναφορά τα μαθήματα.

E:Χρησιμοποιεί το διαδίκτυο για το σχολείο;

Σ2:Ναι, για το σχολείο ναι, ότι πληροφορίες θέλει να αντλήσει τις αντλεί. Αλλά παραπάνω από μια ώρα δεν ασχολείται όσο αφορά...

E:((Το χειμώνα...))

Σ2:Το χειμώνα ναι...

E:Τώρα το καλοκαίρι;

Σ2:Το καλοκαίρι(...)το καλοκαίρι ασχολείται περισσότερο(.)μπορεί να χρησιμοποιήσει και 4 και 5 ώρες.

E:(.) και πού αφιερώνει το...τί δραστηριότητες κάνει; Έχετε τον έλεγχο;

Σ2:Ναι. Ξέρω ότι θα ασχοληθεί με ένα αγαπημένο του youtuber που βλέπει τις εκπομπές που κάνει, tic-toc το κλασικό και συνομιλίες μαζί με τους φίλους, instagram, viber τέτοια.....

E:Πιστεύετε ότι η χρήση του διαδικτύου ωφελεί το παιδί σας; Ποια είναι η άποψή σας;

Σ2:Θεωρώ ότι η χρήση του διαδικτύου, βλάπτει τα παιδιά. Για μένα(.)για αυτό και είμαι κατά. Αλλά έτσι όπως έχει έρθει, αναγκαστικά τα παιδιά μέσα από αυτό το χρησιμοποιούν όλοι. Προσπαθώ (.) τις ώρες τελοσπάντων που θα μπει να είναι δημιουργικές, δηλαδή να μπορεί να δει κάτι που θα μπορεί να το χρησιμοποιήσει. Όχι ότι είναι το καλύτερο αλλά δεν μπορείς να τα περιορίσεις.

E: Ωραία. Πώς πιστεύετε ότι βλάπτει η χρήση του διαδικτύου το παιδί σας;

Σ2:Το παιδί πώς το βλάπτει;;Χμ....

E:Τι βλέπετε πάνω του που...

Σ2:Τα παιδιά ειδικά το δικό μου, του μιλάς και είναι σαν να είναι σ έναν άλλο κόσμο.

E:Απορροφάται....

Σ2:Απορροφάται ναι και δηλαδή εγώ αυτό που έχω δει, μπορεί να του πω κάποιο πράγμα και μπορεί να το πω και 2 και 3 φορές για να με ακούσει. Ενώ όταν δεν ασχολείται με την πρώτη ακούει, όλα εντάξει. Κι όλο δεν μπορεί γιατί κάτι έχει να κάνει, όλο «ΔΕΝ ΜΠΟΡΩ».....

E:Ποιους κινδύνους του διαδικτύου γνωρίζετε;

Σ2:(...)

E:Υπάρχουν...δεν ανησυχείτε πού μπορεί να μπει στο διαδίκτυο;

Σ2:Ε ναι...εντάξει.....υπάρχουν. Έχω εμπιστοσύνη όμως στο γιο μου γιατί ξέρω ότι δεν θα μπει σε τέτοιες σελίδες. Προς το παρόν δεν τον έχω δει να μπαίνει σε σελίδες τις οποίες δεν γνωρίζω. Για αυτό δεν ανησυχώ. Ότι υπάρχουν κίνδυνοι, υπάρχουν και όσο αφορά...και για την υγεία, πώς τα λένε αυτά που ασχολούνται και τα επηρεάζει (.)

E: ((Ο εθισμός))

Σ2:Ο εθισμός και (...) και τα κατευθύνουν να κάνουν αυτό

E: ((Αυτά τα παιχνίδια, η μπλε φάλαινα...))

Σ2:Ναι κι όλα αυτά...αυτούς τους κινδύνους ξέρω γιατί δεν έχω ασχοληθεί

E: ((Cyberbullying...))

Σ2:Ε βέβαια..

E:Εσείς έχετε παρατηρήσει κάποια αλλαγή στη συμπεριφορά του παιδιού σας την οποία αποδίδετε στην υπερβολική χρήση του διαδικτύου;

Σ2: (...)

Σ2:Μου αναφέρατε ότι είναι πολύ απορροφημένος σε αυτό....

Σ2:Ναι και ότι...ε...είχαμε μια σύγκρουση μεταξύ μας γιατί πέρσι το καλοκαίρι, ή πέρσι ή πρόπερσι ήταν δεν ήθελε να ασχοληθεί με τίποτα άλλο πέρα από το κινητό. Ήταν συνέχεια κουρασμένος, δεν ήθελε να πάει στις δραστηριότητές του. Μόνο ήταν κουρασμένος...και του λέω ωραία αφού είσαι κουρασμένος δεν θα κάνουμε τίποτα άλλο, θα ξεκουραστείς για να ξεκινήσουμε τις δραστηριότητες όπως πρέπει να γίνουν. Ε και ήρθε μεταξύ μας σύγκρουση. Είπαμε ότι δεν θα χρησιμοποιεί ούτε κινητό ούτε τίποτα και από εκεί μπήκαν τα όρια...

E:Αυτή ήταν η αφορμή....

Σ2:Ναι...για να μουν τα όρια όσο αφορά το κινητό και το ήλεγχα. Κάθε μια ώρα του έλεγα είναι μια ώρα με το ρολόι τέλος, μέχρι εκεί. Γιατί ούτε άκουγε, ούτε ήθελε να πάει τίποτα, ούτε να παίξει με τους φίλους του...

E:Απομονώθηκε...

Σ2:Απομονώθηκε. Ούτε δραστηριότητες, ενώ ήξερα ότι του αρέσει να παίζει μαντολίνο και δεν ήθελε ούτε καν στο μαντολίνο να πηγαίνει και λέω αυτό έχει κάτι, κάπου οφείλεται....ήταν καλοκαίρι τον πρόσεχε η μητέρα μου με αποτέλεσμα να μην έχει τον έλεγχο όπως πρέπει. Κι όταν ξεκίνησαν οι δραστηριότητες ήθελε να συνεχίσει στον ίδιο ρυθμό. Αλλά εντάξει. Τώρα το τακτοποιήσαμε.

E:Πολύ ωραία. Θεωρείτε ότι το σχολείο έχει ενημερώσει το παιδί σας για την ασφαλή χρήση στο διαδίκτυο;

Σ2:Εμ..ναι.....οι δάσκαλοι.....με την Πληροφορική... και είχαμε και ένα σωστό δάσκαλο ο οποίος τα ενημέρωνε και τους έλεγε τους κινδύνους, πιο πολύ δηλαδή έχει ασχοληθεί το σχολείο για τους κινδύνους και κατά διαστήματα μου τους λέει, από ότι εγώ προσωπικά.

E:Ναι. Ποιος πιστεύετε ότι θα έπρεπε να είναι ρόλος του σχολείου όσον αφορά την ενημέρωση για την σωστή χρήση του διαδικτύου και για τους κινδύνους...πώς πιστεύετε ότι το σχολείο θα μπορούσε να ενημερώσει τα παιδιά για αυτά τα πράγματα;

Σ2:Να υπήρχε ένα ειδικό μάθημα!

E: ((Ένα ειδικό μάθημα))

Σ2:Ένα ειδικό μάθημα να τα ενημερώνει, να τους λέει τους κινδύνους και να τα ενημερώνει για αυτά που μπορούν να βρουν...

E:Για τη σωστή χρήση...

Σ2:Ε βέβαια. Γιατί τα παιδιά σε μια ηλικία ακούν πιο πολύ το δάσκαλο ή τη δασκάλα από ότι ας πούμε εμάς (τους γονείς). Θεωρούν ότι οι γονείς δεν ξέρουν, ενώ ο δάσκαλος, τον ακούν πιο πολύ όσο αφορά αυτό το θέμα. Με ένα ειδικό μάθημα τουλάχιστον και μια και δυο φορές τη βδομάδα να ήταν θα ήταν πολύ καλύτερο.

E: Τώρα θα σας ρωτήσω πώς εσείς έχετε ενημερώσει το παιδί σας για τους κινδύνους του διαδικτύου; Τον έχετε ενημερώσει;

Σ2:Με συζητήσεις, πιο πολύ τον έχει ενημερώσει ο σύζυγος και τον ενημερώνει κατά διαστήματα για όλους τους κινδύνους που αφορούν(.) δηλαδή οπουδήποτε υπάρχει ότι βλέπει και δεν του αρέσει κατευθείαν βρίσκει την ευκαιρία και του λέει ότι «ξέρεις κάτι να, αυτό είναι η κακή χρήση του διαδικτύου», αλλά τον ενημερώνει όμως και προχτές που ήθελε να ενημερωθεί για μια έκθεση όσο αφορά την παιδεία και του λέει: «μπορείς να μεις και να ενημερωθείς για αυτό το θέμα στο ίντερνετ να γράψεις τη λέξη «παιδεία» να δεις τι γράφει η παιδεία...δηλαδή τον ενημερώνει και για τα κατά και για τα υπέρ.

E:Από ποια ηλικία περίπου αρχίσατε να του μιλάτε για αυτά;

Σ2:Από 6, 7 χρονών ξεκινήσαμε, μπορεί και πιο μικρός.

E: ((Είχε αρχίσει 6-7 χρονών να κάνει χρήση του διαδικτύου))

Σ2:Έβλεπε από μένα....Το διαδίκτυο πώς το έβλεπε; Έβλεπε παιδικά. Του λέγαμε ότι «ξέρεις κάτι; τα παιδικά αυτά θα τα βλέπουμε μια με δυο ώρες επειδή ήτανε μικρός, καθώς μεγάλωνε όμως και πήγε Τετάρτη, από την Τετάρτη και μετά είχε και κινητό από εκεί που μπορούσες να έχεις και μια γνώμη, να συζητάς τα προβλήματα.....από εκεί ήταν πιο εντατικό.....Σε πιο μικρή ηλικία το συζητάγαμε γιατί του λέγαμε ας πούμε, τα παιδικά που βλέπει κι όλα αυτά, ότι δεν είναι σωστό να βλέπει πολλές ώρες...αυτό. Αλλά πιο εντατικά από την Τετάρτη δημοτικού.

E:Θεωρείτε ότι μεγαλώνοντας το παιδί σας είναι πιο ασφαλές κατά την πλοήγηση του στο διαδίκτυο; Δηλαδή τώρα σε αυτήν την ηλικία στα 12.....

Σ2:Σε αυτήν την ηλικία που με ακούει ακόμα θεωρώ ότι είναι εντάξει. Καθώς μεγαλώνει όμως δεν μπορώ να γνωρίζω. Πώς θα είναι, πώς θα το βλέπει...γιατί από ένα σημείο και μετά δεν θα μπορώ να το ελέγξω κιόλας. Δηλαδή όταν πάει 18-19 χρόνων μπορώ να το ελέγγω;

E:Θα σας ρωτήσω παρακάτω πώς τον ελέγχετε. Τι μέτρα προστασίας χρησιμοποιείτε; Θεωρείτε ότι είσαστε κατάλληλα ενημερωμένη για την λανθασμένη χρήση του διαδικτύου και τους κινδύνους του;

Σ2: Εγώ προσωπικά ΔΕΝ ΕΙΜΑΙ. Γιατί δεν ασχολούμαι και πολλές ώρες. Πέρα από τη δουλειά μου δεν ασχολούμαι. Αυτά που θα ασχοληθώ είναι...σας είπα τα συγκεκριμένα πράγματα. Δεν μου αρέσει να κάθομαι. Θεωρώ ότι είναι λάθος χρόνος, πεταμένος, χάνω μετά το χρόνο μου.

E:Το να ενημερωθείτε για τους κινδύνους του διαδικτύου...

Σ2:Αα....

E:Θεωρείτε ότι είναι...

Σ2:Επειδή δεν ασχολούμαι, πιο πολύ ενημερωμένος στο συγκεκριμένο θέμα είναι ο άντρας μου. Εγώ δεν ασχολούμαι. Δεν μου αρέσει. Θεωρώ ότι επειδή είμαι πολλές ώρες στη δουλειά δεν θέλω άλλο να είμαι σε ένα κουτί.

E:Ωραία τώρα θα σας ρωτήσω με ποιους τρόπους ελέγχετε-προστατεύετε το παιδί. Θέτετε όρια στην παραμονή τους το διαδίκτυο;

Σ2:Ναι. Σας είπα και πιο μπροστά ότι παραπάνω από μια ώρα το χειμώνα δεν θα δει. Τώρα το καλοκαίρι ναι αλλά είμαι πιο ελαστική γιατί δεν έχει με τι να ασχοληθεί(.).E:-Εσείς ελέγχετε το ιστορικό του, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης...

Σ2:E βέβαια...

E:Σας αφήνει;

Σ2:E βέβαια και με αφήνει γιατί αλλιώς δεν θα το ξαναδεί... Δηλαδή αν δεν δω με τι ασχολείται κι όλα αυτά όποτε του το ζητήσω, δεν υπάρχει κάθε μέρα, αλλά μια στιγμή θα μπω για να δω τι συμβαίνει. Αν μου το απαγορέψει δεν θα ξαναδεί κι αυτός.

E:Ξέρετε πώς μπορείτε να προστατέψετε το παιδί σας από τους κινδύνους που έχει το διαδίκτυο ή από την υπέρμετρη χρήση; Γνωρίζεις λογισμικά προστασίας, γονικού ελέγχου.....

Σ2:Όχι δεν γνωρίζω...

E:Δεν του έχετε βάλει κάτι....

Σ2:Όχι δεν του έχουμε βάλει κάτι γιατί προς το παρόν τον ελέγχω τώρα στο μέλλον...

E: ((Γνωρίζετε ότι υπάρχουν τέτοια λογισμικά))

Σ2:Όχι δεν το ήξερα

Ε:Για να καταβάσεις κάποιο παιχνίδι σου στέλνει ο γονικός έλεγχος....

Σ2:Α ναι ναι ναι! Έρχεται με ενημέρωση στο δικό μου κινητό....

Ε:Οπότε έχετε βάλει....

Σ2:Ναι ναι...όταν φτιάξαμε τον υπολογιστή μας το έκανε κατευθείαν...και χτυπάει μήνυμα στο κινητό και αν του επιτρέπω να συνεχίσει.

Ε:Ωραία οπότε έχετε λογισμικά προστασίας. Διαμαρτύρεστε συχνά για το χρόνο που περνά στο διαδίκτυο ο μικρός; Είναι αιτία συγκρούσεων;

Σ2:Παλιά. Τώρα όχι γιατί ξέρει ότι μια ώρα θα κάτσει. Δεν θα κάτσει παραπάνω. Πιο παλιά που καθόταν παραπάνω ώρες ναι.

Ε:Ωραία. Ευχαριστώ πάρα πολύ!

ΕΝΤΥΠΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ Νο 3

Όνομα Ερευνήτριας: Μαζαράκη Ειρήνη

1	Συνεντευξιαζόμενος	Σ3
2	Χρόνος	21/7/2022
3	Τόπος	Ηράκλειο Κρήτης
4	Διάρκεια	00:09:47
5	Συσκευή ηχογράφησης	Κινητό τηλέφωνο
6	Όνομα ψηφιακού αρχείου	Συνεντεύξεις Διπλωματικής
7	Διπλωματική Εργασία	<i>«Απόψεις γονέων μαθητών Δημοτικού σχολείου για τη χρήση του διαδικτύου και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης από τα παιδιά τους»</i>
8	Μεταφόρτωση αρχείων	5/8/2022

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ

φύλο: Γυναίκα

ηλικία: 39 ετών

μόρφωση: ΤΕΕ Νοσηλευτικής

οικογενειακή κατάσταση: Διαζευγμένη. 2 παιδιά

φύλο παιδιού: Αγόρι

ηλικία παιδιού: 12 ετών

E: Καλημέρα σας και ευχαριστώ για τη συμμετοχή σας στην έρευνά μου. Θέλω να ενημερώσω πως τα προσωπικά σας δεδομένα καταγράφονται και διαφυλάσσονται και δε θα δημοσιευθούν.

Σ3: Καλησπέρα! Η ηλικία μου είναι 39. Έχω τελειώσει το δεύτερο ΤΕΕ Νοσηλευτικής, διαζευγμένη είμαι, έχω δυο παιδιά και θέλω να μιλήσω για το παιδί μου που είναι 12 χρονών.

E: Ωραία! Λοιπόν πόσες ώρες τη μέρα χρησιμοποιείτε εσείς το διαδίκτυο;

Σ3: (...) 2-3 ώρες σίγουρα

E: Και στη δουλειά και στον ελεύθερο χρόνο σου;

Σ3: (...) στη δουλειά έχω υπολογιστή αλλά όχι στο διαδίκτυο, θα ασχοληθούμε με ένα σύστημα, έχουμε να κάνουμε.

E: Οπότε δηλαδή στον ελεύθερο σας χρόνο χρησιμοποιείτε 2 με 3 ώρες καθημερινά το διαδίκτυο....

Σ3: Περίπου ναι...

E: Και ποιες είναι οι δραστηριότητές σου εκεί;

Σ3: (...) θα μπω στο Facebook ή στο tictoc, instagram πιο πολύ έτσι, ή αναλόγως τη διάθεσή μου. Αν θα ακούσω ξέρω εγώ ένα τραγούδι, κάποια ενημέρωση που μπορεί να πουν, ξέρω εγώ τώρα με τις φωτιές και αυτά...

E: Ειδήσεις ε; Πιο πολύ ενημέρωση....

Σ3: Ενημέρωση ναι, αυτό.

E: Ωραία. Θεωρείτε ότι η χρήση του διαδικτύου που κάνετε επηρεάζει τη σχέση με το παιδί σας;

Σ3: (...) τις ώρες που είμαι συνήθως στο διαδίκτυο είναι την ώρα που θα έχω βάλει τα παιδιά για ύπνο. Δηλαδή εκείνη την ώρα. Δεν προλαβαίνω, δεν έχω κι άλλο χρόνο γιατί όπως σας είπα είμαι μόνη μου και δεν έχω πολύ χρόνο. Δηλαδή θα κάτσω εκείνη την ώρα που θα είναι ο χρόνος για μένα.

E: Για την χαλάρωσή σας...

Σ3: Αυτό...

E: Περιγράψτε μου πώς περνάτε τον ελεύθερο χρόνο σας με το παιδί σας.

Σ3:(.)τόρα που είναι σε αυτήν την ηλικία;

E:(Νεύμα επιβεβαίωσης)

Σ3:E θα μιλήσουμε, θα τύχει αν έχω κάπου να πάω θα τον πάρω μαζί μου, θα μιλήσουμε, θα μου πει για τα δικά του, θα του πω εγώ τα δικά μου, εε...θα τον πειράξω, του αρέσει, θα τον γαργαλάω, μπορεί να δούμε και κάτι μαζί, αν βλέπουμε τίς-τος να δούμε κάτι μαζί να γελάσουμε. Τώρα που είναι πιο μεγάλος δεν έχουμε και πολλά να...πιο πολύ θα μιλήσουμε, δεν θέλει να παίξει μαζί μου είναι μεγάλος.....

E:Χρησιμοποιεί το παιδί σας το διαδίκτυο;

Σ3:Ναι

E:Τι συσκευή έχει;

Σ3:τηλέφωνο

E: ((Τηλέφωνο, κινητό. Smartphone))

Σ3:Ναι...

E:Και πόσο χρόνο τη μέρα.....

Σ3:Τώρα αρκετό.....Όταν είναι στο σχολείο είναι περιορισμένος, το πολύ μια ώρα.

Τώρα το καλοκαίρι είναι αρκετές ώρες.

E:Μπορείτε να μου ορίσετε περίπου;

Σ3:(...) 5-6 θα είναι σίγουρα.....

E:Πιστεύετε ότι η χρήση του διαδικτύου ωφελεί το παιδί σας;

Σ3:Εεε έχει κάποια συν και έχει και πολλά αρνητικά....

E:Μπορείτε να μου τα περιγράψετε;

Σ3:Τα αρνητικά;

E:Και τα δυο...

Σ3:Από βρισιές, από.... να μαθαίνει πράγματα και να βλέπει τα οποία δεν είναι στην ηλικία του....

E:Ακατάλληλα...

Σ3:Ακατάλληλο υλικό ακριβώς, (...) το θετικό είναι ότι μαθαίνει, μπορεί να μάθει και κάποια πράγματα από το διαδίκτυο, (...) να ενημερωθεί για κάποια πράγματα, κάτι που δεν ξέρει, κάτι που έχει απορίες από το σχολείο κι αυτά.....

E:Το χρησιμοποιεί δηλαδή για τις εργασίες του σχολείου;

Σ3:Θα το χρησιμοποιήσει για τις εργασίες του σχολείου, κάτι που θα θέλει να μάθει και δεν ξέρει επίσης, από εργασίες που θα χρειαστεί να κάνουν στο σχολείο, θα μπει μέσα να κοιτάξει. Και μαζί το έχουμε κάνει αυτό, σε θέμα στην ιστορία, σε κάποια εργασία να κάνουν και σε άλλα μαθήματα, θα μπούμε μέσω του ίντερνετ να βρούμε

να κατεβάσει να διαβάσει να αντιγράψει, να κάνουμε οτιδήποτε. Έχει θετικά οφέλη, αλλά έχει και πολλά αρνητικά.

E: (νεύμα επιβεβαίωσης). Έχετε παρατηρήσει κάποια αλλαγή στη συμπεριφορά του παιδιού σας την οποία αποδίδετε στην υπερβολική χρήση του διαδικτύου; Υπάρχουν συγκρούσεις μεταξύ σας;

Σ3: Συγκρούσεις... δεν θα έλεγα τόσο... στη φάση συγκρούσεων στο διαδίκτυο. Πιστεύω ότι έχει να κάνει και με την εφηβεία. Εεε όσο αφορά το διαδίκτυο είναι πιο πολύ αυτά που σας είπα με τις βρισιές και αυτά. Είναι πιο έντονες γιατί τα ακούει καθημερινά. Τα ακούει στα τραγούδια, τα οποία βρίζουν, θα μιλήσουν άσχημα...

E: Οπότε και αυτός μιμείται αυτήν την συμπεριφορά;

Σ3: Ε ναι. Πιστεύω πως ναι.

E: Όσο αφορά το σχολείο θεωρείτε ότι το σχολείο έχει ενημερώσει το παιδί σας κατάλληλα για την ασφαλή χρήση του διαδικτύου; Και πώς;

Σ3: Εεε... τους έχουν μιλήσει, δεν είναι όμως όλες οι χρονιές, δεν είναι όλοι οι δάσκαλοι το ίδιο, είναι πολλά.

E: Δεν υπάρχει συστηματική ενημέρωση...

Σ3: Αυτό. Δεν είναι από όλους. Είναι αναλόγως το δάσκαλο ή τη δασκάλα, δεν κάνουν την ίδια δουλειά όλοι.

E: Πιστεύετε ότι θα έπρεπε... ποιος πιστεύετε ότι θα έπρεπε να είναι ο ρόλος του σχολείου όσον αφορά την ενημέρωση για την σωστή χρήση και την ασφάλεια του διαδικτύου;

Σ3: Περισσότερο... από τη στιγμή που ζητάνε και λένε στα παιδιά ότι πρέπει να έχεις υπολογιστή και σου δίνουν αυτήν την ώθηση, πιστεύω ότι θα έπρεπε να έχουν περισσότερη ενημέρωση.

E: Πώς θα μπορούσαν να το κάνουν αυτό;

Σ3: Ας κάνουν ένα μάθημα μόνο για αυτό το λόγο, για την ενημέρωση στο διαδίκτυο, τους κινδύνους που μπορεί να έχει, να τους δίνει περισσότερα σε βιντεάκια, τι προκαλεί το διαδίκτυο...

E: Πολύ ωραία. Εεε... Εσείς έχετε ενημερώσει το παιδί σας για τους κινδύνους του διαδικτύου;

Σ3: ENNOEΙΤΑΙ. Και με βίντεο που έχω στείλει του έχω δείξει, θα μιλήσω, θα του δείξω σε βίντεο που θα δω τι γίνεται, άτομα ή παιδιά που έχουν μπλεχτεί στο διαδίκτυο θα του πω δεξ αυτή την ιστορία, διάβασε, ή μπορεί να του τη στείλω, να τον ενημερώσω να του πω «έλα να το δεις μαζί μου αυτό. Δες τι έπαθε αυτό το

παιδάκι, δεξ τι έγινε για αυτό το λόγο, δεξ ποιος κρύβεται από πίσω γιατί μπορεί να είναι άλλος...ότι είναι θα του πω. Αυτό είναι αυτό. Δηλαδή δεν θα πω είναι μικρός για να το μάθει...

E:Από ποια ηλικία περίπου έχετε ξεκινήσει αυτήν την συζήτηση;

Σ3:Στα 8 μπορώ να πω....8, 9.....σιγά σιγά.....

E:Θεωρείτε ότι μεγαλώνοντας το παιδί σας είναι πιο ασφαλές κατά την πλοήγηση του στο διαδίκτυο;

Σ3:Όσο μεγαλώνει;

E:Ναι όσο μεγαλώνει ότι είναι πιο ασφαλές;

Σ3:Ναι γιατί...μαθαίνει, βλέπει περισσότερα πράγματα. Δηλαδή τον βλέπω ότι είναι πιο προσεκτικός και προσέχει, φοβάται, ή θα πει μαμά αυτό....ή το άλλο....Πιστεύω ότι όσο μαθαίνει το παιδί και του λες περισσότερα πράγματα, του δείχνεις περισσότερα πράγματα, γιατί δεν μπορείς να το αποφύγεις αυτό, είναι στη ζωή μας πια. Αυτό που πρέπει να κάνεις είναι να τον ενημερώνεις, πρέπει να του λες όσα περισσότερα, να του δίνεις παραδείγματα και να του δείχνεις. Δεν μπορούμε να το αποφύγουμε. Αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι η ενημέρωση.

E:Ο μικρός όταν ας πούμε δει κάτι περίεργο θα σας ενημερώσει;

Σ3:Ναι. Κατευθείαν. Δηλαδή κάποιες φορές μου λέει «μαμά με παίρνουν τηλέφωνο» ή «μου κάνουν αυτό» και θα έρθει να μου το πει γιατί φοβάται. Τουλάχιστον θέλει να μου τα πει και αυτό μ'αρέσει. ...

E:Θεωρείτε ότι εσείς είσαστε κατάλληλα ενημερωμένη για την λανθασμένη χρήση του διαδικτύου ή τους κινδύνους του;

Σ3: (...) πιστεύω ότι προσπαθώ, ότι προσπαθώ ακόμα και τώρα εγώ σαν μαμά να μαθαίνω πράγματα γιατί ούτε εγώ τα ξέρω καλά ακόμα. Και εγώ θέλω να μάθω και για αυτό προσπαθώ να δω και εγώ τι γίνεται, να είμαι όσο πιο κοντά και στα παιδιά και στο ίντερνετ, που να δω τι κίνδυνοι υπάρχουν, τι μπορώ να μάθω εγώ, που να τα ενημερώσω κι αυτά.

E: (νεύμα επιβεβαίωσης). Εεε θέτετε όριο στην παραμονή του παιδιού στο διαδίκτυο;

Σ3:το χειμώνα 100%. Τώρα το καλοκαίρι είναι λίγο διαφορετικά τα πράγματα γιατί δουλεύω και εγώ, είμαι πολλές ώρες εκτός σπιτιού λόγω της δουλειάς και μένουν περισσότερο στο ίντερνετ είναι η αλήθεια. Αλλά το χειμώνα που θα έχουν σχολεία διαβάσματα και αυτά, είμαι πολύ κάθετη.

E:Εσείς ελέγχετε το ιστορικό του, τις ιστοσελίδες, τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης που επισκέφθηκε το παιδί σας;

Σ3: (...) δεν μ'αρέσει, δεν το θεωρώ ότι είναι ωραίο να μπαίνω να κάνω να δείξω στο ίντερνετ, θα κάτσω να συζητήσω μαζί του, έχουμε κάτσει, έχουμε συζητήσει, μου έχει πει ότι βλέπει βίντεο...

E: ((Με τραπ μουσική))

Σ3:Με μουσική, μπορεί να δει σεξουαλικού περιεχομένου, μου τα λέει. Δεν είμαι της άποψης να πιάσω το κινητό να ελέγξω. Δεν το θεωρώ.....

E:Εσείς έχετε βάλει κάποιο λογισμικό προστασίας στο τηλέφωνό του, γονικό έλεγχο...

Σ3:Όχι δεν έχω βάλει. (...) είχα κάποια στιγμή στην αρχή το είχα βάλει, αλλά μου χτυπούσε συνέχεια δεν μπορούσε να μπει στο παραμικρό, και έτσι το αφαίρεσα.

E:Διαμαρτύρεστε για το χρόνο που αφιερώνει στο ίντερνετ ο μικρός;

Σ3:Ναι αν είναι υπερβολικά κι αυτά, ναι και θα του πω «κλείστο» ή του το παίρνω. Και είμαι και κάθετη κιόλας, το έχω κάνει άμα δω ότι συνεχίζει ας πούμε του το παίρνω. Τέλος δεν.....

E: Αυτό είναι μια αιτία συγκρούσεων;

Σ3:Εεε είναι ΝΑΙ. Είναι. Αν δω ότι παραείναι πολλές ώρες και του πω «τέλος» δεν θα του έρθει, θα του το πάρω και θα είναι μια αιτία...αλλά του περνάει μετά...είναι για εκείνη την ώρα, για κάποια λεπτά. Μετά τελείωσε.

E:Σας ευχαριστώ πάρα πολύ

Σ3:Παρακαλώ. Και εγώ ευχαριστώ.

ΕΝΤΥΠΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ Νο 4

Όνομα Ερευνήτριας: Μαζαράκη Ειρήνη

1	Συνεντευξιαζόμενος	Σ4
2	Χρόνος	21/7/2022

3	Τόπος	Ηράκλειο Κρήτης
4	Διάρκεια	00:12:03
5	Συσκευή ηχογράφησης	Κινητό τηλέφωνο
6	Όνομα ψηφιακού αρχείου	Συνεντεύξεις Διπλωματικής
7	Διπλωματική Εργασία	<i>«Απόψεις γονέων μαθητών Δημοτικού σχολείου για τη χρήση του διαδικτύου και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης από τα παιδιά τους»</i>
8	Μεταφόρτωση αρχείων	5/8/2022

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ

φύλο: Γυναίκα

ηλικία: 45 ετών

μόρφωση: Κολέγιο

οικογενειακή κατάσταση: Παντρεμένη. 2 παιδιά

φύλο παιδιού: Αγόρι

ηλικία παιδιού: 12 ετών

E: Καλημέρα σας και ευχαριστώ για τη συμμετοχή σας στην έρευνά μου. Θέλω να ενημερώσω πως τα προσωπικά σας δεδομένα καταγράφονται και διαφυλάσσονται και δε θα δημοσιευθούν. ας ξεκινήσουμε

Σ4: Γεια σας. Είμαι 45 χρονών, έχω τελειώσει Κολέγιο, είμαι παντρεμένη, έχω δυο παιδιά, ο γιος μου είναι στα 12, για αυτόν θα μιλήσουμε σήμερα και η κόρη μου είναι στα 10.

E: Πολύ ωραία. Πόσες ώρες την ημέρα χρησιμοποιείτε εσείς το διαδίκτυο;

Σ4: Λόγω δουλειάς πολλές. Δηλαδή 6-7 ώρες σίγουρα είμαι στη δουλειά που κάποιες από αυτές είμαι στο διαδίκτυο και άλλες αναλόγως τη μέρα 2 με 3 ώρες το βράδυ.

E: Στον ελεύθερο χρόνο σας δηλαδή 2 -3 ώρες τη μέρα;

Σ4: Όχι πάλι δουλειά. Στον ελεύθερο μου χρόνο στο σύνολο της μέρας θα πρέπει να είναι ένα μισάωρο. Να χαζέψω δηλαδή για κάτι άλλο άσχετο.

E: Για ποιο λόγο χρησιμοποιείτε το διαδίκτυο πέρα από τη δουλειά σας, στον ελεύθερο σας χρόνο;

Σ4: Μπορεί να ψάχνω κάτι...

E: Πληροφορίες ας πούμε;

Σ4: Ναι κάποιες πληροφορίες, κάποια e-book, τέτοια πράγματα.

E: Μέσα Κοινωνικής δικτύωσης;

Σ4: Έχω instagram το οποίο δεν το χρησιμοποιώ, μπαίνω σπανίως, έχω facebook το οποίο το χρησιμοποιώ πιο πολύ στη δουλειά...

E: Οπότε όλη η χρήση περιπλέκεται γύρω από τη δουλειά..

Σ4: Ναι κυρίως γύρω από τη δουλειά.

E: Θεωρείτε ότι η χρήση που κάνετε εσείς στο διαδίκτυο επηρεάζει τη σχέση με το παιδί σας;

Σ4: Δυστυχώς ναι. Γιατί με βλέπουν πολλές ώρες στον υπολογιστή, δεν ξέρουν αν είμαι στο διαδίκτυο ή κάνω κάποια άλλη δουλειά και πολλές φορές έχω εισπράξει το

παράπονό τους ότι «μα, με εμάς δεν θα ασχοληθείς καθόλου; Συνέχεια στον υπολογιστή είσαι».

E: Μπορεί να σας πουν για παράδειγμα «γιατί μου λες να αφήσω εγώ το κινητό αφού είσαι εσύ όλη μέρα». Σας έχει τύχει κάτι τέτοιο;

Σ4: Όχι ακριβώς έτσι, αλλά ναι δεν είναι και πολύ εύκολο να τους πάρω το κινητό.

E: Περιγράψτε μου πώς περνάτε τον ελεύθερο χρόνο σας με το παιδί σας

Σ4: Πώς περνάω τον ελεύθερο χρόνο (...) δυστυχώς δεν περνάω πολύ χρόνο με το παιδί μου, από τον ελεύθερο μου χρόνο. Συνήθως κοιμάμαι (γέλιο). Μερικές φορές θα παίξουμε κανένα επιτραπέζιο, αλλά αυτό δεν είναι σε καθημερινή βάση, θα πάμε κάποια βόλτα, θα δούμε λίγο τηλεόραση....

E: Συζήτηση φαντάζομαι...

Σ4: Ναι συζητάμε. Τώρα τελευταία όχι πολύ.

E: Το παιδί σας χρησιμοποιεί το διαδίκτυο;

Σ4: Ναι.

-E: Τι συσκευή έχει;

Σ4: Το κινητό του

E: Smartphone;

Σ4: Ναι.

E: Πόσο χρόνο αφιερώνει περίπου τη μέρα;

Σ4: Υπάρχει μέρα που μπορεί να μην το χρησιμοποιήσει καθόλου και μέρα που μπορεί να είναι κολλημένος δυο ώρες στο κινητό και να παίζει παιχνίδια.

E: Εκεί αφιερώνει το χρόνο του;

Σ4: (...) πιο πολύ στα παιχνίδια ή στο να συνομιλεί με φίλους του στο viber

E: Βίντεο, tic-toc;

Σ4: (.) να δει κάτι στο Netflix ναι, tic-toc δεν τους έχω επιτρέψει να έχουν. Κάποια στιγμή πήγε να το βάλει ο γιος μου, ευτυχώς πανικοβλήθηκε γιατί είδε μια φωτογραφία που του έμοιαζε σε ένα άλλο προφίλ και μου λέει «ωχ τι γίνεται». Του είχα πει ότι μπορεί κάποιος να κλέψει τη φωτογραφία σου και να δημιουργηθούν θέματα, πανικοβλήθηκε το έσβησε και δεν το ξανακατέβασε.

E: Πώς πιστεύετε ότι ωφελεί η χρήση του διαδικτύου το παιδί σας;

Σ4: Σε περίπτωση που μας ζητάνε κάποια πράγματα για κάποια εργασία, ναι θα μπορούσε να βοηθήσει. Από κει και πέρα τώρα δεν ξέρω κατά πόσο είναι χρήσιμο. Αλλοιώνει λίγο το χαρακτήρα, τα μεγαλώνει λίγο πριν την ηλικία τους, λίγο πρόωρα και δε νομίζω ότι αυτό είναι ότι καλύτερο.

E: Οπότε πιστεύετε ότι μια βλαβερή συνέπεια του διαδικτύου είναι ότι μεγαλώνουν νωρίτερα; Ότι χάνουν την παιδική τους ηλικία;

Σ4: Ναι

E: Πώς το ορίζεται αυτό; Σταματάνε να παίζουν τα παιχνίδια στο σπίτι;

Σ4: Ευτυχώς ο δικός μου παίζει ακόμα. Δηλαδή θα παίζει lego, θα κάνει κατασκευές. Με τις ταινίες που βλέπουν με τα βιντεάκια κι όλα αυτά και μ'όλο αυτό το μπάχαλο που γίνεται στο διαδίκτυο παίρνει πληροφορίες που υπό νορμάλ συνθήκες θα τις έπαιρνε στα 16, στα 17, οπότε ωριμάζουν πιο γρήγορα και δεν ωριμάζουν με τον τρόπο που θα θέλαμε εμείς να τα γαλουχήσουμε, αλλά με τις πληροφορίες που παίρνουν από γύρω γύρω. Είναι πολύ περισσότερα τα ερεθίσματα. Αυτό νομίζω...

E: Τι άλλη βλαβερή συνέπεια, ποιους κινδύνους του διαδικτύου γνωρίζετε;

Σ4: Δε γνωρίζω. Έχω ακούσει διάφορα. Φοβάμαι πάρα πολύ μην τυχόν τα πλησιάσει κάποιος με κάποιο προφίλ υποτίθεται παιδικό και τελικά να κρύβεται κάποιος ενήλικας από πίσω. Έχω ακούσει για αυτά τα παιχνίδια με challenge που βάζουν κατά διαστήματα και αυτά επηρεάζουν πολύ τα παιδιά. Εεε...αυτό φοβάμαι δηλαδή τις πλατφόρμες που έχει επικοινωνία με άλλους γιατί φοβάμαι ποιος θα είναι πίσω ο άλλος, και τι θα ακούσει και αν θα πρεσαριστεί, κι αν θα το επηρεάσουν να κάνει πράγματα που δεν θα ήθελε. Αυτά είναι που με τρομάζουν περισσότερο.

E: Εσείς έχετε παρατηρήσει κάποια αλλαγή στη συμπεριφορά του παιδιού σας την οποία αποδίδετε στην υπερβολική χρήση του διαδικτύου ή στην κακή χρήση του διαδικτύου, κάποια αλλαγή στη συμπεριφορά του; Είπατε ότι μεγαλώνει νωρίτερα....

Σ4: Ναι μεγαλώνει νωρίτερα αλλά.....όχι αν εξαιρέσεις ότι ώρες-ώρες δεν μας ακούει επειδή μπορεί να παίζει στο κινητό και να του λέω ΚΛΕΙΣΤΟ επιτέλους...

E: Απορροφάται ε;

Σ4: Ναι...κατά τα άλλα νομίζω ότι προς το παρόν είμαστε σε ένα επίπεδο που το ελέγχουμε. Δεν ξέρω τι θα γίνει αργότερα. Μπαίνουμε στην εφηβεία τώρα.....

E: Όσον αφορά το σχολείο, Θεωρείτε ότι το σχολείο έχει ενημερώσει το παιδί σας για την ασφαλή χρήση στο διαδίκτυο. Και πώς;

Σ4: Δεν το γνωρίζω. Δεν ξέρω. Μου έχει πει σκόρπια κάποια πράγματα ο μικρός αλλά δεν έχω συζητήσει μαζί του για να δω τι τους έχουν πει απ'το σχολείο.

E: Ποιος πιστεύετε όμως εσείς ότι θα έπρεπε να είναι ρόλος του σχολείου όσον αφορά την ενημέρωση για τη σωστή χρήση και για τους κινδύνους του διαδικτύου;

Σ4: Καλό θα ήταν να υπήρχε κάτι, έστω 2-3 ώρες μια ενημέρωση γύρω από αυτό.

E: Μια ενημέρωση; Πώς θα το ορίζατε;

Σ4: Να τα ενημερώσουν με τον σωστό τρόπο. Εμείς μπορεί να τα πανικοβάλλουμε. Δεν ξέρω από αυτά....

E: Να κάνουν κάποια συνάντηση με κάποιον ειδικό; Θα θέλατε ένα μάθημα;

Σ4: Πώς έχουν τις ειδικότητες...αυτά τα μαθήματα δεξιότητας...σε ένα τέτοιο φαντάζομαι θα μπορούσαν να αφιερώσουν 1-2 μαθήματα....

E: Προαιρετικά; τι χαρακτήρα θα θέλατε να έχει αυτό προαιρετικό ή υποχρεωτικό;

Σ4: (...) δεν με χαλάει...και προαιρετικό να ήταν εγώ θα το έστελνα το παιδί μου (.) δεν πιστεύω ότι κάποιος γονιός δεν θα ήθελε να μάθει το παιδί του τους κινδύνους που μπορεί να βρει στο διαδίκτυο, οπότε θεωρώ ότι είτε το ένα είτε το άλλο, ούτως ή άλλως θα το παρακολουθούσαν τα παιδιά.

E: Εσείς έχετε ενημερώσει το παιδί σας για τους κινδύνους του διαδικτύου;

Σ4: Αυτούς που γνωρίζω ναί.

E: Πώς το έχετε ενημερώσει;

Σ4: Με συζητήσεις. Συζητάμε διάφορα. Μέσα από παραδείγματα, προσπαθώ, για να μην τον τρομάξω και υπερβολικά πολύ, να του πω μέσα από κάποια παραδείγματα....

E: Σε ποιους κινδύνους τον έχετε ενημερώσει;

Σ4: (.) για το ότι μπορεί να τύχει να μιλάει με κάποιον και αυτός ο κάποιος να μην είναι στην ηλικία του, οπότε καλό είναι να μην συζητάει με τρίτα άτομα, ότι δεν πρέπει να ανεβάζει φωτογραφίες του, γιατί μπορεί ο οποιοσδήποτε να πάρει τη φωτογραφία του, να τη χρησιμοποιήσει, είτε να φτιάξει ένα προφίλ και μετά να μιλάει με άλλους νομίζοντας ότι είναι αυτός και να δώσει ραντεβού πιθανότατα σε κάποιο παιδί, να το παραπλανήσει, ή να λέει κάτι άσχημο σε άλλα παιδιά και να βρεθεί μπλεγμένος, διάφορα τέτοια συζητάμε....

E: Από ποια ηλικία έχετε ξεκινήσει αυτή την προσπάθεια;

Σ4: Από τότε που άρχισαν να παίζουν με το κινητό, δηλαδή δεν ξέρω, πρώτη δημοτικού....Όποτε τύχαινε να παίξει με το κινητό κάναμε και τέτοιου είδους συζητήσεις. 'Η κάθε φορά που μου ζητάνε να κατεβάσουν ένα επιπλέον παιχνίδι, ή κάτι που δεν είναι για την ηλικία τους τα συζητάμε όλα αυτά.

E: Θεωρείτε ότι μεγαλώνοντας το παιδί σας είναι πιο ασφαλές κατά την πλοήγηση του στο διαδίκτυο;

Σ4: ΌΧΙ. Το αντίθετο. Γιατί τώρα ακόμα μας ακούνε όταν θα πούμε όχι. Από ένα σημείο και μετά δεν θα ακούνε...θα είναι με βάση το δικό τους το κριτήριο και δεν ξέρουμε κατά πόσο θα είναι ώριμα ακόμα...εδώ εμείς οι ίδιοι δεν ξέρουμε τους κινδύνους που κρύβονται πίσω από αυτό.

E: Εσείς θεωρείτε ότι είσαστε κατάλληλα ενημερωμένη για την λανθασμένη χρήση του διαδικτύου ή τους κινδύνους του;

Σ4: ΌΧΙ. Έχω πολλές ελλείψεις πάνω στο συγκεκριμένο θέμα.

E: Πώς ενημερώνεστε;

Σ4: Συνήθως από ιστορίες που ακούω. Δηλαδή τυχαίνει μιλάω με κάποιον, μου λέει ξέρεις έγινε αυτό, μέσα από αυτά που ακούμε γύρω μας, συνειδητοποιώ ότι υπάρχουν κάποια θέματα που πρέπει να προσέξουμε.

E: Χμ.....(νεύμα επιβεβαίωσης). Πώς τον ελέγχετε; Τον ελέγχετε καταρχάς;

Σ4: Έχουμε βάλει στο κινητό του το πρόγραμμα γονικού ελέγχου οπότε από εκεί ελέγγω τα παιχνίδια που παίζει ή αυτά όλα που θέλει να κατεβάσει, τις εφαρμογές που θέλει να κατεβάσει (.) αυτό (.) μέχρι εκεί.

E: Πολύ ωραία. Ελέγχετε τις ιστοσελίδες, τα μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης;

Σ4: Ναι αλλά όχι καθημερινά, σε καθημερινή βάση...

E: Εν γνώσει του;

Σ4: Εεεε...δεν είναι κάτι το οποίο το θεωρώ μυστικό αλλά δεν το έχω κάνει...

E: Δεν έχει κωδικό στο κινητό;

Σ4: Τον ξέρω τον κωδικό....στην αδερφή του δεν τον έχει δώσει αλλά είχα πει και στους δυο ότι θα ήθελα να ξέρω τον κωδικό σας, οπότε μου τον είχαν πει μυστικά και οι δυο. Ξέρουν δηλαδή ότι ανά πάσα στιγμή μπορώ να ανοίξω το κινητό και μπορώ να το ψάξω. Αλλά μέχρι στιγμής δεν έχω δει κάτι ανησυχητικό στη συμπεριφορά του. Οπότε δεν έχω μπει στη διαδικασία, ένα, δυο φορές μόνο να τσεκάρω να δω. Στο google δεν μπαίνει, Youtube ούτως ή άλλως του το έχω μπλοκαρισμένο δεν μπορεί να μπει, παίζει μονάχα τα παιχνίδια και μιλάει στο viber.

E: Πολύ ωραία. Οπότε μου είπατε με ποιους τρόπους μπορείτε να προστατέψετε το παιδί σας από τους κινδύνους. Είπατε ότι χρησιμοποιείτε γονικό έλεγχο, συζήτηση..

Σ4: Ναι...αυτά

E: Διαμαρτύρεστε για το χρόνο που περνά στο διαδίκτυο γενικά; Έχετε συγκρούσεις στο σπίτι για το διαδίκτυο;

Σ4: Μια φορά τη βδομάδα μπορεί ναί. Κάποιες βδομάδες 2 φορές...κάποιες άλλες να μην έχω θέμα....

E: Για ποιο λόγο;

Σ4: Γιατί κάθεται πολλές ώρες. Δηλαδή θα τύχει κάποιες φορές....

E: Αν δεν τηρεί το χρονικό όριο...

Σ4: Δεν του έχω βάλει κάποιο χρονικό όριο. Αλλά όταν όμως ξεφεύγουμε, εε κάποια στιγμή φωνάζω...λέω ΦΤΑΝΕΙ μέχρι εδώ. Αλλά ευτυχώς δεν συμβαίνει σε καθημερινή βάση αυτό.

Ε: Σας υπακούει ας πούμε;

Σ4: Ο γιος μου ναι παρόλο που είναι πιο μεγάλος, η κόρη που είναι πιο μικρή όχι.

Ε: Οπότε την αφήνετε;

Σ4: Τσακωνόμαστε...Μπαίνουν κάποιες τιμωρίες, της παίρνω το κινητό για ένα διάστημα, τέτοια πράγματα.....

Ε: Ωραία. Ευχαριστώ πάρα πολύ!

Σ4: Να είστε καλά!

ΕΝΤΥΠΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ Νο 5

Όνομα Ερευνήτριας: Μαζαράκη Ειρήνη

1	Συνεντευξιαζόμενος	Σ5
2	Χρόνος	22/7/2022
3	Τόπος	Ηράκλειο Κρήτης
4	Διάρκεια	00:15:44
5	Συσκευή ηχογράφησης	Κινητό τηλέφωνο
6	Όνομα ψηφιακού αρχείου	Συνεντεύξεις Διπλωματικής
7	Διπλωματική Εργασία	<i>«Απόψεις γονέων μαθητών Δημοτικού σχολείου για τη χρήση του διαδικτύου και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης από τα παιδιά τους»</i>
8	Μεταφόρτωση αρχείων	5/8/2022

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ

φύλο: Γυναίκα

ηλικία: 34 ετών

μόρφωση: Απόφοιτος Δημοτικού

οικογενειακή κατάσταση: Παντρεμένη. 2 παιδιά

φύλο παιδιού: Αγόρι

ηλικία παιδιού: 12 ετών

E: Καλημέρα σας και ευχαριστώ για τη συμμετοχή σας στην έρευνά μου. Θέλω να ενημερώσω πως τα προσωπικά σας δεδομένα καταγράφονται και διαφυλάσσονται και δε θα δημοσιευθούν.

Σ5: Είμαι 34 χρονών, είμαι παντρεμένη, έχω μόρφωση δημοτικού,(.) έχω 2 παιδιά και θα σας μιλήσω για το γιο μου που είναι 12 χρονών

E: Πολύ ωραία. Πόσες ώρες τη μέρα χρησιμοποιείτε εσείς το διαδίκτυο;

Σ5: Εγώ; Εγώ να είναι έτσι το απόγευμα που σχολάω από τη δουλειά 1, 2 ώρες μόνο.

E: Και για ποιο λόγο το χρησιμοποιείτε; Ποιες είναι οι δραστηριότητές σας;

Σ5: Ε συνήθως μπαίνω στο Google για τα νέα και με την οικογένειά μου επειδή είναι λίγο μακριά, μένουμε μακριά, συνομιλούμε μέσω του messenger.

E: Χρησιμοποιείτε άλλα μέσα κοινωνικής δικτύωσης; Facebook μπαίνετε;

Σ5: Ε ναι μπαίνω. Μια ματιά και βγαίνω. Δεν έχει κάτι ενθουσιώδες.

E: Θεωρείτε ότι η χρήση που κάνετε στο διαδίκτυο επηρεάζει τη σχέση με το παιδί σας;

Σ5: Εννοείται. Εννοείται.

E: Πώς;

Σ5: Ένα παιδί όταν βλέπει το γονέα του να είναι όλη μέρα σε ένα κινητό, εννοείται θα είναι κι αυτό στο κινητό. Συνήθως είμαστε ο καθρέπτης των παιδιών μας.

E: Δηλαδή θα σας πει «μαμά αφού εσύ...»

Σ5: Είσαι στο τηλέφωνο, εννοείται θέλω να κάτσω και εγώ να παίξω!

E: Περιγράψτε μου πώς περνάτε τον ελεύθερο χρόνο σας με το παιδί σας.

Σ5: Επειδή τώρα είναι λίγο μεγάλα εμένα τα παιδιά μου θα παίξουμε κανένα επιτραπέζιο, θα μιλήσουμε, θα πάμε καμία βόλτα, καμία θάλασσα έτσι το καλοκαίρι (.) συνήθως είμαστε στο σπίτι να δούμε καμία ταινία (.) αυτά δεν κάνουμε κάτι άλλο. Αυτά φεύγουν το απόγευμα.

E: Έχουν μεγαλώσει και έχουν τα δικά τους ενδιαφέροντα...

Σ5: Ε ναι...

E: Το παιδί σας χρησιμοποιεί το διαδίκτυο;

Σ5: Ναι

E: Τι συσκευή έχει;

Σ5: Playstation έχει...

E: Κινητό;

Σ5: Όχι. Κινητό δεν έχει όχι.

E: Σκοπεύετε να του πάρετε;

Σ5: (...) αργότερα. Θα το καθυστερήσω λίγο.

E: Πόσο χρόνο αφιερώνει μες στη μέρα στο playstation;

Σ5: Όταν είναι ανεξέλεγκτος μπορεί να κάτσει από τις 9 το πρωί μέχρι τις 8 το βράδυ 9.Είναι ΠΑΡΑ πολλές οι ώρες. Όταν ας πούμε θα μαλώσουμε και θα φωνάξω, εννοείται θα το κλείσει, αλλά μετά η αντίδρασή του είναι χάλια.

E: Χάλια ε;

Σ5: Ναι είναι πολύ επιθετικός, μιλάει έντονα, ενώ ας πούμε ο γιος μου δεν είχε ποτέ Playstation, δεν καθότανε ποτέ και τώρα στα 12 που το πήρε ο μπαμπάς του για έκπληξη για τα Χριστούγεννα.

E: Έχετε δει δηλαδή διαφορά στη συμπεριφορά του μετά από αυτό;

Σ5: ΝΑΙ ΜΕΓΑΛΗ

E: Μπορείτε να μου ορίσετε πώς;

Σ5: Στην αρχή όταν δεν είχε Playstation περνούσε χρόνο, διάβαζε, θα έπαιζε με τα παιχνίδια του, όσο χρόνο και να έπαιρνε, μπορεί να βαριότανε και να άλλαζε κάθε τρεις και λίγο παιχνίδι, αλλά ερχότανε «μαμά μου να σε βοηθήσω» τώρα θα κάτσει στο Playstation, θα του μιλήσω «ΑΣΕ ΜΕ! ΔΕΝ ΘΕΛΩ! ΑΣΕ ΜΕ»....

E: Είναι απορροφημένος;

Σ5: Ναι είναι πάρα πολύ.

E: Έχει θυμό; τον βλέπετε να έχει ένταση;

Σ5: Ναι έχει πάρα πολύ.

E: Τι παιχνίδια παίζει στο Playstation;

Σ5: Fort-night.

E: Αυτό είναι επιθετικό νομίζω ε;

Σ5: Ναι. Among-Us...

E: Δεν το ξέρω. Επιθετικό κι αυτό;

Σ5: Ε όχι τόσο, είναι πολύ παιδικό...

E: Και Fifa.

Σ5: Fifa ναι και ένα άλλο τώρα παίζουν με κάτι αυτοκίνητα, δεν ξέρω.....

E: Πολύ ωραία. Δεν χρησιμοποιεί Tablet ή κάτι άλλο;

Σ5: Όχι

E: Μέσα κοινωνικής δικτύωσης δεν έχει;

Σ5: Όχι, όχι όχι.

E: Ωραία. Πώς πιστεύετε ότι ωφελεί η χρήση του διαδικτύου το παιδί σας

Σ5: (...) πώς πιστεύω ότι ωφελεί...

E: Δεν πιστεύετε ότι το ωφελεί;

Σ5: ΟΧΙ.

Σ5: Σε κανένα τομέα;

Σ5: Όχι, όχι σε κανένα τομέα. Το μόνο πράγμα που μπορεί να χρησιμοποιηθεί το διαδίκτυο, είναι για τα παιδιά που είναι Λύκειο, Γυμνάσιο, για εργασίες(...) εγώ αυτό πιστεύω, σαν μάνα (.) (γέλιο) είναι το καλύτερο πράγμα που μπορεί να.....

E: Στο Δημοτικό, ας πούμε τώρα στην έκτη δεν χρειάστηκε να το χρησιμοποιήσετε;

Σ5: Πολύ σπάνια. Κι αν το χρησιμοποιούσαμε με τις εργασίες που μας έβαζε ο δάσκαλός μας, θα ήμουν πάντα εγώ, ή η άλλη μαμά που πηγαίνανε και κάνανε ομαδική εργασία. Αυτό.

E: Πως πιστεύετε ότι βλάπτει η χρήση του διαδικτύου το παιδί σας.

Σ5: Βλάπτει; (γέλιο) ΤΟ ΣΚΟΤΩΝΕΙ. Εγώ αυτό πιστεύω.

E: Περιγράψτε μου λίγο πώς το καταλαβαίνετε αυτό;

Σ5: (...) Σας είπα είναι επιθετικός. Τα ΜΑΤΙΑ του, καταρχήν τα μάτια του από την ώρα που κάθεται, μικραίνουν εγώ αυτό έχω δει. Το παρατηρώ! Και όταν θα του μιλήσω θα του πω «Μανώλη σε παρακαλώ κλείστο λίγο να πας κάτω να παίξεις», «Δεν θέλω να παίξω με τους φίλους μου. Παίζω εδώ. Με αυτούς τους φίλους». Εγώ όταν το πε αυτό (.) είναι πολλές φορές που του το έχω κόψει, είτε με καλό τρόπο είτε με κακό, και να σας πω την αλήθεια του έπαιρνα μοχλούς, του το ξεσύνδεα. Η αντίδρασή του ήταν να μου χτυπάει τα χέρια του, να μου επιτίθεται πολύ έντονα, μέχρι που του το κοψα ένα μήνα και ηρέμησα!

E: Ηρεμήσατε ε;

Σ5: Ναι πραγματικά...

E: Με τη συζήτηση ας πούμε δεν έχετε δει διαφορά ε;

Σ5: ΟΧΙ. ΔΕΝ ΚΑΤΑΛΑΒΑΙΝΕΙ. Όταν απορροφάται ένα παιδί στο Playstation, θεωρώ και το έχω δει, το έχω ζήσει, ότι δεν υπάρχει, δεν έχει επικοινωνία.

E: Σαν να εθίζεται;

Σ5: Ναι. Δεν έχει επικοινωνία με τον υπόλοιπο κόσμο. Φανταστείτε ότι χτες έκανε σεισμό και του λέει η κόρη μου «κλειστό έκανε σεισμό». Κι αυτός «ε δεν πειράζει, σεισμό έκανε». Απορροφάται πάρα πολύ. Το δικό μου το παιδί ξέρω ότι θα εθιστεί πάρα πολύ. Είναι πολύ ευάλωτος σε αυτό.

E: Ποιους κινδύνους του διαδικτύου γνωρίζετε;

Σ5: Ποιους κινδύνους; Το Instagram...

E: Όπως; Τι κάνει το instagram;

Σ5: Είναι πολύ κακό. ΠΟΛΥ ΚΑΚΟ. Το instagram, το Facebook. Το Facebook δεν είναι τόσο, αλλά το instagram, το tic-toc...

E: Πώς το ορίζετε;

Σ5: (...) το instagram μπορεί ο καθένας να σου κάνει αίτημα φιλίας, το έχω δει με την κόρη μου το έχω βιώσει αυτό και σε απειλεί, σε κοροϊδεύει, εντωμεταξύ δεν ξέρεις αν είναι αυτός ή κάποιος άλλος γιατί είναι, υποτίθεται ότι είναι επαγγελματικής χρήσης-βγήκε για επαγγελματική χρήση και το έχουν κάνει πολύ(...) είναι πολύ ΑΠΕΙΛΗΤΙΚΟ. Της έστειλε μήνυμα, όποιος θέλει να βρει γκόμενα, να κάνει αίτημα αυτό το κοριτσάκι, αυτήν την κοπέλα, και έγραφε το όνομα της κόρης μου. Μέχρι που πήρα τηλέφωνο στη δίωξη ηλεκτρονικού εγκλήματος.

E: Και σας κατατόπισαν;

Σ5: Ναι εννοείται. Της έκλεισαν την εφαρμογή την παλιά που είχε και άνοιξα εγώ λογαριασμό στο όνομά μου, το δικό μου, αφού ήθελε να έχει για να μιλάει με τις φίλες, γιατί δεν μπορείς σε ένα παιδί 14 χρονών να το αποτρέψεις από όλο αυτό. Και την ελέγχω μέσα του δικού μου e-mail.

E: Θα σας ρωτήσω μετά για τρόπους ελέγχου. Λοιπόν (...) είπαμε ότι έχετε παρατηρήσει αλλαγή στη συμπεριφορά του παιδιού σας. Υπάρχουν συγκρούσεις;

Σ5: Εννοείται. (γέλιο) ENNOΕΙΤΑΙ.

E: Κάθε μέρα;

Σ5: Εννοείται. Όταν θα είναι στο Playstation έχουμε πολύ μεγάλο θέμα. Όταν θα φύγει να έρθει στο σχολείο να παίζει με τους φίλους, να έχει αυτή την επικοινωνία με τους ανθρώπους είναι άλλο παιδί.

E: Κατά την περίοδο που ήταν ανοιχτά τα σχολεία το παιδί δεν ήταν τόσες ώρες ε;

Σ5: Όχι όχι δεν ήταν. Δεν καθόταν σχεδόν καθόλου. Δεν προλάβαινε.

E: Κάνει δραστηριότητες;

Σ5: Ναι κάνει παίζει ποδόσφαιρο και είναι πολύ καλός

E: Ωραία. Θεωρείτε ότι το σχολείο έχει ενημερώσει το παιδί σας για την ασφαλή χρήση του διαδικτύου; Έχετε ακούσει κάτι να σας λέει το παιδί;

Σ5: Ναι έχουν φέρει νομίζω ψυχολόγο και έχει μιλήσει στα παιδιά για το διαδίκτυο και είχαν κάνει μια δράση (.) Αλλά δεν τα αγγίζει τα παιδιά αυτό.

E: Πιστεύετε ότι δεν φτάνει....

Σ5: Δεν φτάνει!

E: Ποιος πιστεύετε ότι θα έπρεπε να είναι ρόλος του σχολείου όσον αφορά την ενημέρωση για τη σωστή χρήση και τους κινδύνους του διαδικτύου; Πιστεύετε ότι ένα σεμινάριο δεν φτάνει. Πώς θα μπορούσε το σχολείο να βοηθήσει;

Σ5: Κοιτάζτε οι τεχνολογίες τώρα έχουν φτάσει στο αμύη. Δηλαδή κάποτε πηγαίναμε στο σχολείο και δεν είχαμε ούτε καν υπολογιστές. Τώρα είναι υποχρεωτικό να ξέρει το παιδί υπολογιστή. Τι να σας πω δεν ξέρω πώς μπορεί το σχολείο να το διευθετήσει.

E: Πιστεύετε ότι μόνο από το σπίτι πρέπει να γίνεται δουλειά ή και το σχολείο να μπει σε αυτή τη διαδικασία να ενημερώσει τα παιδιά;

Σ5: Εννοείται και οι δασκάλες και οι δάσκαλοι να ενημερώνουν τα παιδιά κάθε μέρα, είναι όμως και παιδιά που δεν το καταλαβαίνουν αυτό. Δηλαδή και απ'το σπίτι κι απ'το σχολείο....

E: Θεωρείτε ότι θα έπρεπε να είναι ένα μάθημα; Υποχρεωτικό μάθημα στο αναλυτικό πρόγραμμα;

Σ5: Για το διαδίκτυο; ΝΑΙ.

E: Θα βοηθούσε;

Σ5: (...) ναι (.) δεν είναι όλα τα παιδιά τα ίδια, θα προτιμούσα ας πούμε να έρθει και ο γονέας πιο κοντά με το παιδί. Δεν είναι μόνο το σχολείο.

E: Θα θέλατε το σχολείο να κάνει σεμινάρια και στους γονείς;

Σ5: Ναι βεβαίως! Κάνει όμως (.) το δικό μας το σχολείο ειδικά έκανε και με ψυχολόγους.

E: Εσείς θεωρείτε ότι δεν είστε κατάλληλα ενημερωμένη για όλα αυτά;

Σ5: Εγώ είμαι κατάλληλα ενημερωμένη. Έχω ενημερωθεί από σεμινάρια που παρακολουθώ συνέχεια για το διαδίκτυο, για τη συμπεριφορά του παιδιού μου, πώς μπορώ να το βοηθήσω, να το ενημερώσω, με όμορφο τρόπο να το φέρω σε μια θέση να μην το θέλει τόσο πολύ, ασχολούμαι συνέχεια με το παιδί μου και είμαι μια μάνα εργαζόμενη. Φεύγω από τις 5 το πρωί και γυρίζω 4, όπως όλες μας. Απλά δεν θα πω «ωχ, θέλω να ηρεμήσω το κεφάλι μου, κάτσε τώρα λίγο στο Playstation». Θέλω να

ηρεμήσω εννοείται...ποια μάνα δεν θέλει να ηρεμήσει μετά που θα γυρίσει από τη δουλειά, αλλά λέω πηγαίνετε στο σχολείο να παίξετε, βρείτε τους φίλους σας, κάντε αυτό, όχι στο ίντερνετ, όχι στο Playstation....

E: Έχετε ενημερώσει το παιδί σας για τους κινδύνους του διαδικτύου;

Σ5: Ναι εννοείται. Και τα δυο μου παιδιά.

E: Πώς;

Σ5: Έχω κάτσει κάτω, έχουμε μιλήσει, τους έχω δείξει βίντεο το οποίο είναι στο youtube με παιδάκια τα οποία μπαίνουν και νομίζουν ότι (.) να σας πω κάτι; Νομίζουν ότι με το Instagram, με το Tic-Toc ανεβαίνει η ψυχολογία τους, γιατί ίσως αντιμετωπίζουν κάποιες καταστάσεις, είναι η εφηβεία όλα αυτά, νομίζουν ότι είναι ένα τίποτα και με μια γλυκιά λέξη από κάποιον εκεί θα αποκτήσουν αυτοπεποίθηση.

E: Θεωρείτε ότι μεγαλώνοντας το παιδί σας είναι πιο ασφαλές κατά την πλοήγηση του στο διαδίκτυο; Χαλαρώνετε καθώς μεγαλώνει;

Σ5: ΟΧΙ ΦΥΣΙΚΑ. Εννοείται φοβάμαι περισσότερο. Δεν γίνεται να χαλαρώνεις. Ποιος γονιός χαλαρώνει; Δεν χαλαρώνει κανένας γονιός.

E: Μου είπατε ότι ενημερώνεστε μόνη σας (...) θέτετε όρια στην παραμονή του παιδιού στο διαδίκτυο;

Σ5: Ναι εννοείται. Εννοείται ότι σκοτωνόμαστε για να το κλείσει, αλλά είναι η συγκεκριμένη ώρα που πρέπει να το κλείσει. Αλλιώς πάω το κλείνω μόνη μου.

E: Με όλα τα παραπάνω που είπατε....

Σ5: Ναι

E: Μου είπατε δεν χρησιμοποιεί μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή κάποια άλλα πράγματα στο Google μόνο Playstation, οπότε δεν ελέγχετε που έχει μπει, τι έχει χρησιμοποιήσει κλπ.

Σ5: Όχι μόνο το Playstation....

E: Οπότε ούτε για λογισμικά προστασίας θα μιλήσουμε, εφόσον είναι μόνο Playstation.

Σ5: Εεεε τους είχα (...) όταν είχαν, ο γιος μου μια χρονιά είχε Tablet. Και τους είχα αυτό το Familylink. Ξέρετε;

E: Ναι ναι

Σ5: Είχε όριο χρόνου, ξέραμε ότι την τάδε ώρα θα σταματήσει και αυτό, τέλος! Αλλά μετά έσπασε το Tablet εντελώς τυχαία (γέλιο) και πλέον δεν έχει. Είναι ο μπαμπάς του όμως. Στο Playstation είναι συνδεδεμένος ο άντρας μου και ανά πάσα ώρα και στιγμή του το κλείνει. Έχει εφαρμογή κλειδώματος.

E: Έχει έλεγχο των συνομιλιών του;

Σ5: Ναι όλα! Εννοείται.

E: Οπότε υπάρχει έλεγχος...

Σ5: Ναι ναι υπάρχει.

E: Πόσο συχνά διαμαρτύρεστε για το χρόνο που περνά στο διαδίκτυο;

Σ5: Μονίμως!

E: Και είναι αυτή η αιτία συγκρούσεών σας αυτή την περίοδο;

Σ5: Ναι αυτή. Δεν έχουμε κάτι άλλο. Ξέρω ότι αγαπάει το ποδόσφαιρο και ήταν φορές που δεν ήθελε να πάει και ήθελε να ασχοληθεί με το ιντερνέτ.

E: Πώς νιώθετε για αυτό;

-Χάλια, χάλια και ο μόνος τσακωμός που έχω κάνει με το σύζυγό μου γιατί το αγόρασε. Εγώ είπα θα το πετάξω από το παράθυρο...

E: Θεωρείτε θα γλιτώσετε έτσι;

Σ5: Όχι δεν γλιτώνω. Θα απαλλαγώ για λίγο αλλά δεν θα γλιτώσω. ΔΕΝ ΓΛΙΤΩΝΟΥΜΕ. Αυτή είναι πλέον η ζωή μας, η καθημερινότητα μας. Είναι το ιντερνέτ, είναι το Instagram, είναι το Tic-toc, το Facebook, είναι ένα Playstation, τα παιχνίδια όλα αυτά που παίζουν τα παιδιά. Απλά θεωρώ σαν γονείς πρέπει να κάνουμε το καλύτερο, να τα παίρνουμε να περνάμε πολύ χρόνο μαζί τους, παρά να είναι σε ένα κουτί (...) γιατί είναι ένα κουτί, εγώ σοκάρομαι κάθε φορά. Και εννοείται όταν είμαι στη δουλειά παίρνω τηλέφωνο και λέω κλείστο, κλείστο κλείστο! Μέχρι που δεν σηκώνει τα τηλέφωνα. Αυτό μπορώ να κάνω σαν μάνα.

E: Ωραία ευχαριστώ πάρα πολύ!

Σ5: Και εγώ!

ΕΝΤΥΠΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ Νο 6

Όνομα Ερευνήτριας: Μαζαράκη Ειρήνη

1	Συνεντευξιαζόμενος	Σ6
2	Χρόνος	1/8/2022
3	Τόπος	Ηράκλειο Κρήτης
4	Διάρκεια	00:16:36
5	Συσκευή ηχογράφησης	Κινητό τηλέφωνο
6	Όνομα ψηφιακού αρχείου	Συνεντεύξεις Διπλωματικής
7	Διπλωματική Εργασία	<i>«Απόψεις γονέων μαθητών Δημοτικού σχολείου για τη χρήση του διαδικτύου και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης από τα παιδιά τους»</i>
8	Μεταφόρτωση αρχείων	5/8/2022

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ

φύλο: Γυναίκα

ηλικία: 38 ετών

μόρφωση: Π.Τ.Π.Ε. Κάτοχος Μεταπτυχιακού

οικογενειακή κατάσταση: Παντρεμένη. 2 παιδιά

φύλο παιδιού: κορίτσι

ηλικία παιδιού: 12 ετών

E: Καλημέρα σας και ευχαριστώ για τη συμμετοχή σας στην έρευνά μου. Θέλω να ενημερώσω πως τα προσωπικά σας δεδομένα καταγράφονται και διαφυλάσσονται και δε θα δημοσιευθούν.

Σ6: Καλημέρα

E: Μπορείτε παρακαλώ να αναφέρετε τα στοιχεία σας;

Σ6: Φυσικά. Είμαι 38 ετών, παντρεμένη με 2 παιδιά.

E: Επίπεδο μόρφωσης;

Σ6: Έχω τελειώσει Πανεπιστήμιο. Είμαι κάτοχος μεταπτυχιακού.

E: Για ποιόν θα μιλήσουμε σήμερα;

Σ6: Θα μιλήσουμε για την κόρη μου που είναι 12 ετών.

E: Ωραία. Ας ξεκινήσουμε. Πόσες ώρες την ημέρα χρησιμοποιείτε το διαδίκτυο;

Σ6: Εεεε (γέλιο) νομίζω όλες.

E: Το χρησιμοποιείτε αρκετά;

Σ6: Ναι. Νομίζω για τα πάντα. Χρησιμοποιώ το ίντερνετ για τη δουλειά μου (...) αν θέλω να ψάξω ή να οργανώσω κάτι στην τάξη, για αγορές, πληροφορίες, για να ενημερώνομαι και να επικοινωνώ με τους άλλους. Αυτά.

E: Μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχετε; Χρησιμοποιείτε;

Σ6: Έχω λογαριασμό στο Facebook, Instagram, Viber, tic-toc...αλλά περισσότερο χαζεύω. Δεν κάνω αναρτήσεις συνήθως. Τα χρησιμοποιώ για επικοινωνία και ενημέρωση. Κυρίως το messenger και viber χρησιμοποιώ.

E: Θεωρείτε ότι η χρήση που κάνετε στο διαδίκτυο επηρεάζει τη σχέση με το παιδί σας;

Σ6: Ναι φυσικά. Επηρεάζει και τη σχέση μας και το ίδιο το παιδί. Το πώς μεγαλώνει δηλαδή.

E: Δηλαδή; Πώς το ορίζετε αυτό;

Σ6: Πιστεύω ότι τα παιδιά επηρεάζονται βλέποντας εμάς. Μας βλέπουν συνεχώς μπροστά σε μια οθόνη. Και προφανώς για αυτά δεν έχει σημασία αν το κάνουμε για δουλειά ή για διασκέδαση. Νομίζω τους δίνουμε μια αρνητική εικόνα. Ένα κακό παράδειγμα.

E: Τη σχέση σας πώς την επηρεάζει;

Σ6: Με τον τρόπο που επηρεάζει γενικά τους ανθρώπους (.) μας αποξενώνει η οθόνη. Δεν περνάμε πια χρόνο μαζί όσο θα έπρεπε ή όσο θα μπορούσαμε.

E: Πώς περνάτε τον ελεύθερο χρόνο σας με το παιδί σας;

Σ6: Νομίζω δεν τον περνάω (γέλιο). Ελεύθερος χρόνος για μένα σημαίνει ξεκούραση. Ύπνος ή χαλάρωση με το κινητό. Επειδή όμως τελευταία έχει παραγίνει προσπαθώ να κάνω πράγματα με τα παιδιά μου, όχι πάντα επιτυχημένα.

E: Δηλαδή;

Σ6: Έχουν μεγαλώσει πια οπότε θέλουν να παίξουν με παιδιά της ηλικίας τους (.) δεν θα ασχοληθούν πολύ μαζί μου.

E: Αν τύχει να περάσετε χρόνο μαζί τι θα κάνετε;

Σ6: επιτραπέζια κυρίως, θάλασσα το καλοκαίρι, βόλτα στο σούπερ μάρκετ. Και μπορεί να χαλαρώσουμε μαζί στον καναπέ. Ναι με την κόρη το κάνω αυτό. Συζητάμε, πειραζόμαστε, κυνηγιόμαστε (.) τέτοια. Πιο σπάνια μπορεί να με βοηθήσει σε κάτι που έχω να ετοιμάσω για τη δουλειά μου ή να μαγειρέψουμε κάτι μαζί.

E: Ωραία. Το παιδί σας χρησιμοποιεί το διαδίκτυο;

Σ6: Ναι δυστυχώς.

E: Τι συσκευή χρησιμοποιεί;

Σ6: Θα παίξει με κινητό ή tablet, ή θα παρακολουθήσει βίντεο στον υπολογιστή.

E: Έχει δικό της κινητό;

Σ6: Όχι ακόμα. Παίρνει το δικό μου όμως για ώρες.

E: Το tablet είναι δικό της;

Σ6: Το μοιράζεται με τον αδερφό της

E: Και ο υπολογιστής; κάποιο λαπτοπ;

Σ6: Έχουμε ένα σταθερό υπολογιστή για όλους και ένα λαπτοπ όχι και πολύ γρήγορο οπότε δεν το προτιμάνε.

E: Με τι δραστηριότητες ασχολείται;

Σ6: Παίζει παιχνίδια διάφορα, μόνη ή με τον αδερφό της. Παρακολουθεί βίντεο στο youtube.

E: Με τους γνωστούς youtubers;

Σ6: Ναι και με αυτούς δυστυχώς (.) αλλά βλέπει κι άλλα. Βλέπει ακόμα κινούμενα σχέδια και παρακολουθεί και άλλα βίντεο με διάφορα θέματα. Βλέπει και βίντεο με κατασκευές καμιά φορά.

E: Μέσα κοινωνικής δικτύωσης;

Σ6: Δεν έχει δικό της λογαριασμό. Το γλιτώσαμε για την ώρα. Χρησιμοποιεί όμως το messenger για να επικοινωνεί με τις 2 κολλητές της.

E: Οι κολλητές έχουν δικό τους λογαριασμό;

Σ6: Ναι οι γονείς τους, τους έχουν δημιουργήσει λογαριασμούς για να επικοινωνούν μεταξύ τους.

E: Οπότε και παίζει και επικοινωνεί μέσω του διαδικτύου.

Σ6: Ναι.

E: Πόσες ώρες ασχολείται μέσα στη μέρα;

Σ6: Το χειμώνα δεν προλαβαίνει τις καθημερινές να παίζει πολύ. Το πολύ 1 ώρα, πολλές φορές και καθόλου. Δεν προλαβαίνει το χειμώνα. Συνήθως καθόλου. Με το διάβασμα και τις δραστηριότητες. Τα σαββατοκύριακα όμως και τώρα στις διακοπές χαμός.

E: Δηλαδή;

Σ6: Είναι μέρες που δεν υπάρχει μέτρο. Αν την αφήσω μπορεί να είναι όλη μέρα στην οθόνη. Βέβαια περισσότερο τηλεόραση βλέπει. Την πιάνω όμως να κάνει και ταυτόχρονα 2 πράγματα: ανοιχτή η τηλεόραση και παίζει και με το κινητό. Επίσης με τις φίλες της μπορεί να μιλάει και 2ωρο!

E: Στο messenger;

Σ6: Ναι. Αλλά αυτό δεν είναι απαραίτητα κακό. Αν δεν μπορούν να τα πουν από κοντά, ας επικοινωνούν έστω κι έτσι. Προκειμένου να βλέπει τηλεόραση πχ. καλύτερα να επικοινωνεί. Κάνουν βιντεοκλήσεις και τα λένε.

E: Οπότε πώς πιστεύετε ότι η χρήση του διαδικτύου ωφελεί το παιδί σας;

Σ6: Η επικοινωνία είναι ένα θετικό. Είναι πολύ ντροπαλή γενικά, οπότε αυτό τη βοηθάει να μιλά με τις φίλες της. Το βρίσκω θετικό. Χωρίς αυτό να σημαίνει ότι πρέπει να αντικαθιστά την δια ζώσης επικοινωνία. Μιλάμε για περιπτώσεις που δεν γίνεται αλλιώς.

E: Κάποιο άλλο θετικό;

Σ6: (.) οι πληροφορίες ίσως; Το ότι αρχίζει σιγά-σιγά να το χρησιμοποιεί για εργασίες του σχολείου, να βρει πληροφορίες, να διαλέξει τι θα χρησιμοποιήσει για την εργασία της, να μάθει να ψάχνει. Υπάρχουν οφέλη για τα παιδιά. Μπορούν να

αναπτύξουν και την κριτική σκέψη, αν μάθουν να το χρησιμοποιούν σωστά το Διαδίκτυο.

E: Πολύ ωραία. Και πως πιστεύετε ότι βλάπτει η χρήση του διαδικτύου το παιδί σας; Γνωρίζετε κάποιους κινδύνους του διαδικτύου;

Σ6: Η υπέρμετρη χρήση είναι βλαβερή. Όπως και για τους ενήλικες. Όταν δεν υπάρχει μέτρο τα παιδιά εθίζονται, αποξενώνονται, ξεχνούν να παίζουν, μειώνεται η φαντασία τους. Νομίζω καταστρέφει τον εγκέφαλο τους η πολύ χρήση της οθόνης.

E: Τι είναι αυτό που έχετε παρατηρήσει δηλαδή;

Σ6: Βλέπω γενικά τα παιδιά σήμερα ότι έχουν ξεχάσει, δεν ξέρουν να σκέφτονται. Γίνονται άβουλα. Τα δικά μου παιδιά επηρεάζονται και ως προς τις σχολικές επιδόσεις. Στην έκθεση για παράδειγμα, στα γλωσσικά μαθήματα έχουν πολύ περιορισμένο λεξιλόγιο και νομίζω ότι φταίει ο τρόπος ζωής.

E: Η υπερβολική χρήση διαδικτύου;

Σ6: Ναι η υπερβολική έκθεση στην οθόνη.

E: Όσο αφορά το διαδίκτυο συγκεκριμένα γνωρίζετε άλλους κινδύνους;

Σ6: Εεε ναι, το κομμάτι της επικοινωνίας που είπα πριν ως θετικό, μπορεί να γίνει και επικίνδυνο. Για την ώρα η κόρη μου επικοινωνεί με φίλες της. Όταν όμως έρθει η ώρα να κάνει δικό της λογαριασμό δεν ξέρω ποιος μπορεί να προσπαθήσει να επικοινωνήσει μαζί της και για ποιο σκοπό (.) και στα παιχνίδια που παίζει υπάρχει κίνδυνος να την πλησιάσει κάποιος (.) τα έχω συζητήσει αυτά μαζί της.

E: Θα σας ρωτήσω αργότερα για αυτό. Έχετε παρατηρήσει κάποια αλλαγή στη συμπεριφορά της μικρής την οποία αποδίδετε στην υπερβολική ενασχόληση με το διαδίκτυο ή την τεχνολογία;

Σ6: Η κόρη μου πέφτει σε ΛΗΘΑΡΓΟ. Όταν ασχολείται πολλές ώρες (.) αποβλακώνεται δεν ξέρω πώς να το πω αλλιώς.

E: Απορροφάται;

Σ6: Ναι απορροφάται και δεν έχει όρεξη να ασχοληθεί με πιο δημιουργικά πράγματα. Νομίζω της καταστρέφει τον εγκέφαλο και σταματά να σκέφτεται και να έχει όρεξη για το οτιδήποτε. Σαν να πέφτει σε ΚΑΤΑΘΛΙΨΗ.

E: Έχει ένταση; Θυμώνει;

Σ6: Η κόρη μου όχι τόσο. Ο γιος μου εκνευρίζεται πολύ. Όταν ασχολείται πολύ ώρα έχει νεύρα, φωνάζει, δεν συνεννοούμαστε (.)η μικρή όχι τόσο θυμό, όσο τεμπελιό. Πέφτει σε λήθαργο. Φέτος που ασχολείται περισσότερο με το κινητό, έχει σταματήσει να παίζει έξω στη γειτονιά όπως έκανε.

E: Οπότε δεν υπάρχουν συγκρούσεις;

Σ6: Υπάρχουν ναι. Κυρίως με το γιο που είναι πιο οξύθυμος. Αλλά και η μικρή τσατίζεται. Όταν θα αρχίσω τις φωνές γιατί κάθεται υπερβολική ώρα στην οθόνη, δεν της αρέσει. Μουτρώνει και μου μιλάει απότομα ή δεν μου μιλάει καθόλου. Δεν είναι στο χαρακτήρα της να φωνάζει (.) δημιουργείται όμως απόσταση μεταξύ μας όταν ερχόμαστε σε αντιπαράθεση για αυτό το θέμα.

E: Ωραία. Το σχολείο πώς πιστεύετε ότι εμπλέκεται; Έχει ενημερώσει το παιδί σας για την ασφαλή χρήση στο διαδίκτυο;

Σ6: Γενικά το σχολείο ναι. Δηλαδή ο γιος μου, μου έχει μεταφέρει κάποια πράγματα που έκαναν στα εργαστήρια δεξιοτήτων. Τους μίλησε η δασκάλα για τα όρια ηλικίας, για παιχνίδια κατάλληλα και μη κατάλληλα κλπ. Η κόρη η αλήθεια είναι δεν θυμάμαι (...) εξαρτάται προφανώς και από τον εκπαιδευτικό. Κατά πόσο ενδιαφέρεται να επεξεργαστεί άλλα θέματα με τα παιδιά πέραν των μαθημάτων.

E: Θα έπρεπε να γίνει κάτι πιο οργανωμένο ως προς την ενημέρωση;

Σ6: Φυσικά.

E: Με ποιόν τρόπο; Τι μορφή θα πρέπει να έχει αυτή η ενημέρωση;

Σ6: Θα μπορούσαν να διοργανώνονται πιο συχνά ημερίδες για παιδιά και γονείς, δράσεις, ώστε να ενημερώνονται και οι γονείς και τα παιδιά.

E: Άρα περιστασιακά να γίνονται ημερίδες; Με προαιρετικό χαρακτήρα;

Σ6: Θα βοηθούσε πολύ. Ωστόσο σκέφτομαι ότι θα μπορούσε να γίνει και σε σταθερή βάση με ένα ψυχολόγο ή κοινωνικό λειτουργό μια τέτοια ενημέρωση.

E: Εξηγείστε μου λίγο....

Σ6: Υπάρχουν πολλά θέματα που απασχολούν σήμερα τα παιδιά. Πολύ κίνδυνοι, πολλά πράγματα να διαχειριστούν, συναισθηματικής και ψυχολογικής φύσεως. Θα έπρεπε θεωρώ σε κάθε σχολείο να υπάρχει μια ομάδα ειδικών (ψυχολόγος, κοινωνικός λειτουργός κ.λ.π.) που θα είναι υπεύθυνη η ομάδα αυτή να ενημερώνει τα παιδιά για σημαντικά θέματα, όπως π.χ. η ασφάλεια στο διαδίκτυο, η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, οι διαπροσωπικές σχέσεις και άλλα.

E: Θα μπορούσε να λειτουργεί σαν μάθημα σε μια διδακτική ώρα;

Σ6: Ναι γιατί όχι. Όχι μάθημα εξεταζόμενο. Ένα μάθημα-εργαστήρι. Βιωματικό. Ο υπεύθυνος ψυχολόγος π.χ. να καλεί κατά καιρούς και διάφορους ειδικούς να μιλάνε στα παιδιά για διάφορα θέματα. Στην περίπτωση του διαδικτύου θα μπορούσε να καλέσει π.χ. ο ψυχολόγος να καλέσει κάποιον από τη δίωξη ηλεκτρονικού εγκλήματος. Ή κάποιο πρόσωπο με τραυματική εμπειρία σχετική με το διαδίκτυο

ώστε να το επεξεργαστούν αυτό τα παιδιά βιωματικά όχι μόνο θεωρητικά. Αυτό θα ήταν μια ωραία και αποτελεσματική λύση.

E: Ένα μάθημα από ειδικό ψυχολόγο, όπου θα γίνονται βιωματικά εργαστήρια και ομιλίες από διάφορους φορείς;

Σ6: Ναι ακριβώς αυτό. Θα βοηθούσε πολύ τα παιδιά.

E: Πολύ ωραία. Εσείς έχετε ενημερώσει το παιδί σας για τους κινδύνους του διαδικτύου;

Σ6: Ναι συζητώ μαζί τους αρκετά. Τους έχω μιλήσει και για την καταλληλότητα των παιχνιδιών, πώς μπορεί ένα παιχνίδι να τα βλάψει αν δεν είναι κατάλληλο, και για αγνώστους που μπορεί να τα πλησιάσουν μέσω των παιχνιδιών αυτών και των chat και για το τι προκαλεί η υπερβολική χρήση της οθόνης (...) κυρίως αυτό (γέλιο).

E: Για το cyberbullying; Έχετε μιλήσει;

Σ6: (...) πολύ λίγο, δεν με έχει απασχολήσει ακόμα γιατί μιλάνε με πολύ συγκεκριμένα άτομα για την ώρα. Αλλά όταν αρχίσουν να έχουν δικούς τους λογαριασμούς που τα πράγματα θα είναι ανεξέλεγκτα θα πρέπει να μιλήσουμε πιο διεξοδικά. Έχουμε αναφερθεί όμως.

E: Θεωρείτε ότι μεγαλώνοντας το παιδί σας είναι πιο ασφαλές κατά την πλοήγηση του στο διαδίκτυο;

Σ6: Μπα όχι, το αντίθετο (...) από τη μια μεγαλώνοντας ωριμάζουν και ενημερώνονται, αλλά από την άλλη όλο αυτό γίνεται ανεξέλεγκτο. Τώρα δηλαδή ακόμα μοιράζονται μαζί μας ότι τα προβληματίζει. Είναι κάπως ελεγχόμενο. Καθώς μεγαλώνουν όμως, είναι ΤΡΟΜΑΚΤΙΚΟ το τι μπορεί να προκύψει και να μην το πουν στο γονιό.

E: Εσείς θεωρείτε ότι είσαστε κατάλληλα ενημερωμένη για την λανθασμένη χρήση του διαδικτύου ή τους κινδύνους που εγκυμονεί;

Σ6: Σε γενικές γραμμές ναι, ίσως και λόγω επαγγέλματος, αλλά πάντα υπάρχουν πράγματα που δεν γνωρίζουμε. Και ξέρω ότι πολλοί γονείς δεν είναι ενημερωμένοι.

E: Θέτετε όριο στην παραμονή του παιδιού στο διαδίκτυο;

Σ6: Προσπαθώ, όχι με επιτυχία πάντα. Το χειμώνα τα πράγματα είναι πιο αυστηρά. Έχουμε πει ότι πρώτα διαβάζουν και μετά ανάλογα πόσο χρόνο ελεύθερο έχουν. Συνήθως δεν προλαβαίνουν πάνω από μια ώρα. Το καλοκαίρι όσο κι αν προσπάθησα να βάλω κανόνες και χρονικά όρια απέτυχα. Οπότε απλά τους ζητώ να αφήσουν τα κινητά όταν κρίνω ότι έχουν περάσει πάνω από 3 ώρες (.) ή έστω να κάνουν κάποια

διαλλείματα. Δηλαδή θα πω «ΑΡΚΕΤΑ για τώρα, θα πάτε έξω για παιχνίδι και το βράδυ πάλι». Κάποιες φορές λειτουργεί κάποιες όχι.

E: Ελέγχετε τις ιστοσελίδες που επισκέφθηκε το παιδί σας;

Σ6: Επειδή σε όλες τις συσκευές που χρησιμοποιούν είμαι συνδεδεμένη στο δικό μου λογαριασμό Google, μπορώ να βλέπω το ιστορικό εύκολα ακόμη, οπότε να προσπαθώ να ελέγγω (...) κάποια στιγμή χρησιμοποιήσαμε και το familylink. Αλλά τώρα στις διακοπές δεν βολεύει που παίζουν περισσότερο γιατί χτυπάει συνέχεια.

E: Πώς μπορείτε να προστατέψετε το παιδί σας από τους κινδύνους που εγκυμονεί το διαδίκτυο ή την υπέρμετρη χρήση του;

Σ6: Με συζήτηση πολύ. Μετά από τόσους καυγάδες είδα ότι περισσότερο βοηθάει να μιλάω μαζί τους για τους φόβους μου και τις ανησυχίες μου. Και προσπαθώ να τους περιγράψω την εικόνα που έχω όταν παίζουν πολύ ώρα.

E: Δηλαδή;

Σ6: Δηλαδή έχει τύχει να πω στο γιο μου «κοίτα πόσα νεύρα έχεις που έπαιζες τόση ώρα κινητό. Κοίτα πώς σε επηρεάζει. Σε κάνει να έχεις θυμό».

E: Και το καταλαβαίνουν;

Σ6: Δείχνουν να το αντιλαμβάνονται καλύτερα έτσι. Καταλαβαίνουν γιατί φωνάζω. το βλέπουν και τα ίδια στον εαυτό τους ότι έχουν π.χ. εκνευρισμό ή ότι μπαφιάζουν μέσα και δεν έχουν όρεξη..

E: Και αλλάζουν συμπεριφορά;

Σ6: E...ΌΧΙ!!! (γέλια) Αλλά πες πες, κάτι μπορεί να γίνει.

E: Διαμαρτύρεστε λοιπόν για το χρόνο που περνάνε τα παιδιά στο διαδίκτυο;

Σ6: Ναι φυσικά διαμαρτύρομαι. Συνεχώς. Τους λέω ότι και εγώ το κάνω και δεν πρέπει και ψάχνω να βρω πράγματα να κάνουμε όλοι μαζί για να αφήσουμε όλοι τις οθόνες. Δύσκολο βέβαια στην ηλικία που είναι, δεν ικανοποιούνται με τίποτα. Αλλά να διαμαρτύρομαι διαρκώς μπας και αλλάξει κάτι!

E: Ας ελπίσουμε να αλλάξει. Σας ευχαριστώ για το χρόνο σας

Σ6: Και εγώ ευχαριστώ!

ΕΝΤΥΠΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ Νο 7

Όνομα Ερευνήτριας: Μαζαράκη Ειρήνη

1	Συνεντευξιαζόμενος	Σ7
2	Χρόνος	3/8/2022
3	Τόπος	Ηράκλειο Κρήτης
4	Διάρκεια	00:11:50
5	Συσκευή ηχογράφησης	Κινητό τηλέφωνο
6	Όνομα ψηφιακού αρχείου	Συνεντεύξεις Διπλωματικής
7	Διπλωματική Εργασία	<i>«Απόψεις γονέων μαθητών Δημοτικού σχολείου για τη χρήση του διαδικτύου και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης από τα παιδιά τους»</i>
8	Μεταφόρτωση αρχείων	5/8/2022

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ

φύλο: Γυναίκα

ηλικία: 47 ετών

μόρφωση: ΤΕΙ

οικογενειακή κατάσταση: Διαζευγμένη, 2 παιδιά

φύλο παιδιού: Κορίτσι

ηλικία παιδιού: 12 ετών

E: Καλημέρα σας και ευχαριστώ για τη συμμετοχή σας στην έρευνά μου. Θέλω να ενημερώσω πως τα προσωπικά σας δεδομένα καταγράφονται και διαφυλάσσονται και δε θα δημοσιευθούν.

Σ7: Είμαι 47 χρόνων, έχω τελειώσει τα ΤΕΙ, είμαι χωρισμένη με 2 παιδάκια στην εφηβεία. Σήμερα θα μιλήσουμε για το κορίτσι μου που είναι 12 χρονών.

E: Πολύ ωραία. Λοιπόν θέλω να μου πείτε πόσες ώρες την ημέρα χρησιμοποιείτε εσείς το διαδίκτυο;

Σ7: (...) 3 με 4.

E: Για ποιο λόγο χρησιμοποιείτε το διαδίκτυο;

Σ7: (.) για σερφάρισμα στο ίντερνετ για να ψάξω, για επιδοτούμενα προγράμματα.

E: Αυτό είναι στο πλαίσιο της δουλειάς σας;

Σ7: Και στο πλαίσιο της δουλειάς μου διότι είμαι λογίστρια, οπότε πρέπει να το χρησιμοποιώ.

E; Ποιες είναι οι δραστηριότητες που κάνετε στο ίντερνέτ, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης που χρησιμοποιείτε;

Σ7: facebook, instagram και το ίντερνετ..

E: Στο οποίο μου είπατε σερφάρετε για ποιο λόγο; Για να ενημερωθείτε;

Σ7: Για να ενημερωθώ, υπάρχουν κάποιοι νόμοι που βγαίνουν συνέχεια που αφορούν τη λογιστική, τη μισθοδοσία, στα πλαίσια της δουλειάς, αλλά και για διασκέδαση, για ταινίες και διάφορα τέτοια.

E: Θεωρείτε ότι η χρήση που κάνετε στο διαδίκτυο επηρεάζει τη σχέση με το παιδί σας;

Σ7: Αν εκείνη τη στιγμή που ψάχνω στο ίντερνετ έρθει η κόρη μου και (.) διακόπτω το ίντερνετ και της μιλάω. Αν δεν το κάνω φυσικά επηρεάζει. Πάντα διακόπτω.

E: Οπότε αφήνετε τη δραστηριότητά σας και ασχολείστε με το παιδί

Σ7: Ναι

E: Ωραία. Περιγράψτε μου πώς περνάτε τον ελεύθερο χρόνο σας με το παιδί σας.

Σ7: Ε συνήθως πηγαίνουμε κάποια βόλτα έξω, σε κάποια (.) στη θάλασσα, βγάζουμε βόλτα τα σκυλιά που έχουμε (.) τέτοια.

E: Το παιδί σας χρησιμοποιεί το διαδίκτυο;

Σ7: Αρκετά

E: Τι συσκευή χρησιμοποιεί;

Σ7: Εεε i-phone

E: Πόσο χρόνο αφιερώνει μες στην ημέρα στο διαδίκτυο;

Σ7: Εε ανάλογα αν είναι καλοκαιρινές, αν είναι σε διακοπές ή όχι. Αν είναι σε διακοπές μπορεί να κάθεται και 10 ώρες.

E: 10 ώρες τη μέρα.

Σ7: Ναι.

E: Ενώ την περίοδο που λειτουργεί το σχολείο;

Σ7: (.) 2 με 3.

E: Για ποιο λόγο χρησιμοποιεί το διαδίκτυο;

Σ7: Για να μιλάει με τις φίλες της, να βλέπει ταινίες.

E: Πώς μιλάει με τις φίλες της; Μέσω τηλεφώνου;

Σ7: Μέσω εφαρμογής.

E: Τι χρησιμοποιεί;

Σ7: Viber και What'sup.

E: Πώς πιστεύετε ότι ωφελεί η χρήση του διαδικτύου το παιδί σας;

Σ7: Πώς;

E: (...) πιστεύετε ότι ωφελεί η χρήση του διαδικτύου το παιδί σας;

Σ7: (...) επικοινωνεί αρχικά με τις φίλες της, που αυτό πια δεν γίνεται μέσω τηλεφώνου, μέσω γραμμής τηλεφώνου, γίνεται μέσω εφαρμογών πάντα.

E: Με μηνύματα...

Σ7: Με μηνύματα και ναι τώρα πια τα παιδιά μέσω του Viber. Αν δεν υπήρχε αυτό δεν θα μπορούσε να κοινωνικοποιηθεί.

E: Οπότε πιστεύετε ότι ωφελεί στην κοινωνικοποίηση...

Σ7: Ναι φυσικά.

E: Ωραία. Κάπου αλλού;

-Σ7: (...) ίσως στη μόρφωση, στο σχολείο, γιατί τους ζητάνε κάποιες εργασίες και ψάχνουν στο διαδίκτυο για να βρει στοιχεία για τις εργασίες.

E: Πολύ ωραία. Πως πιστεύετε ότι βλάπτει η χρήση του διαδικτύου το παιδί σας;

Σ7: Προς το παρόν είναι ελεγχόμενη η κόρη μου. Δηλαδή ξέρει ότι δεν πρέπει να μπει, ή αν κάποιος (.) δεν πρέπει να μπει σε κάποια site, αν κάποιος της στείλει κάποιο αίτημα δεν θα το δεχτεί, το προφίλ που έχει, στο instagram που έχει μόνο, δεν έχει κάτι άλλο, είναι ιδιωτικό, οπότε...

E: Ποιους κινδύνους του διαδικτύου γνωρίζετε;

Σ7: Ναι (.) αυτά ουσιαστικά να μην δεχτεί bullying μέσω του instagram, μέσω μηνυμάτων, αυτά...

E: Έχετε παρατηρήσει κάποια αλλαγή στη συμπεριφορά του παιδιού σας την οποία αποδίδετε στην υπερβολική χρήση του διαδικτύου;

Σ7: Όχι

E: Υπάρχει σύγκρουση μεταξύ σας;

Σ7: Όχι

E: Θεωρείτε ότι το σχολείο έχει ενημερώσει το παιδί σας για την ασφαλή χρήση στο διαδίκτυο;

Σ7: Όχι

E: Πιστεύετε ότι δεν έχουν κάνει καθόλου κάποια σεμινάρια, κάποιες εισηγήσεις....

Σ7: Πολύ επιφανειακά.

E: Ποιος πιστεύετε ότι θα έπρεπε να είναι ρόλος του σχολείου όσον αφορά την ενημέρωση για τη σωστή χρήση του διαδικτύου;

Σ7: (...)θα έπρεπε από την πρώτη τάξη να γίνονται όχι σεμινάρια και διαλέξεις. Απλά μέσα στο πλαίσιο του μαθήματος να γίνεται συνεχή ενημέρωση...

E: Να είναι δηλαδή ένα μάθημα;

Σ7: Ένα μάθημα, που θα αφορά το διαδίκτυο και άλλα πράγματα όπως...πολλά άλλα πράγματα, όχι μόνο το διαδίκτυο...και τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση και γενικώς. Πολλά πράγματα θα μπορούσαν να (.) να υπάρχει ένα μάθημα πιο ελεύθερο...ούτε εγώ ξέρω(.) να υπάρχει ένα συγκεκριμένο μάθημα πιο ελεύθερο που θα είχε για τα πράγματα που γίνονται στην εποχή μας (.) αυτό. Και όχι στα πλαίσια σεμιναρίου, ή σε πλαίσια διάλεξης γιατί τα παιδιά αυτό το λαμβάνουν πιο απωθητικά....

E: Οπότε θέλετε μια σταθερότητα, ένα πλαίσιο.....

Σ7: Ναι...

E: Έχετε ενημερώσει το παιδί σας για τους κινδύνους του διαδικτύου;

Σ7:Ναι φυσικά

E: Από ποια ηλικία;

Σ7: Από το νηπιαγωγείο θα έλεγα, με χρήση βιβλίων και βίντεο.

E: Θεωρείτε ότι μεγαλώνοντας το παιδί σας είναι πιο ασφαλές κατά την πλοήγηση του στο διαδίκτυο;

Σ7: ΠΑΝΤΑ πρέπει να είσαι δίπλα στο παιδί, απλά κάνοντας μια δουλειά από την αρχή της επαφής του με το διαδίκτυο νομίζω ότι ...

E: Πλέον δηλαδή τώρα που είναι πιο μεγάλη...

Σ7: Πιστεύω ναι...

E: Δεν το ελέγχετε όπως παλαιότερα;

Σ7: Πάντα το ελέγχω.

E: Πώς το ελέγχετε;

Σ7: (.) υπάρχουν σελίδες, εφαρμογές μάλλον, εφαρμογές στο ίντερνετ που μπορείς αν το ελέγξεις.

E: Γονικού ελέγχου;

Σ7: Ναι

E: Οπότε ελέγχετε το ιστορικό; Το χρόνο που παραμένει;

Σ7: Το ιστορικό...

E: Θεωρείτε ότι είσαστε κατάλληλα ενημερωμένα για την λανθασμένη χρήση του διαδικτύου ή τους κινδύνους που έχει;

Σ7: Ναι. Θεωρώ πως ναι.

E: Πώς έχετε ενημερωθεί; Έχετε παρακολουθήσει κάποιο σεμινάριο;

Σ7: Όχι δεν έχω παρακολουθήσει κάποιο σεμινάριο, αλλά θεωρώ ότι είμαι αρκετά ενημερωμένα...

E: Θέτετε όριο στην παραμονή του παιδιού στο διαδίκτυο;

Σ7: Εννοείται.

E: Το τηρεί;

Σ7: Ναι. Με μερικές περιπτώσεις που δεν το τηρεί αλλά είναι μέσα στα πλαίσια...

E: Υπάρχουν συγκρούσεις για αυτό;

Σ7: Πάντα υπάρχουν συγκρούσεις όταν ένα παιδί θέλει να κάνει το δικό του....

E: Μου είπατε ότι ελέγχετε τα μέσα Κοινωνικής δικτύωσης και τις ιστοσελίδες που επισκέφθηκε το παιδί σας ε;

Σ7: Ναι άλλωστε είμαστε και φίλοι, στις σελίδες που είναι το παιδί...

E: Οπότε γίνεται εν γνώσει του..

Σ7: Ναι

E: Ωραία. Εσείς πώς μπορείτε να προστατέψετε το παιδί σας από τους κινδύνους που εγκυμονεί το διαδίκτυο ή την υπέρμετρη χρήση του;

διαδικτύου;

Σ7: Μόνο να είμαι κοντά του. Δεν μπορώ να κάνω πολλά πράγματα. Αυτό. Να είμαι κοντά του να προλάβω το χειρότερο.

E: Κοντά φυσική παρουσία εννοείτε ή....

Σ7: Φυσική και φυσική παρουσία και συζήτηση πολύ, να υπάρχει εμπιστοσύνη μεταξύ εμένα και του παιδιού που πιστεύω ότι υπάρχει.

E: Πόσο συχνά διαμαρτύρεστε για το χρόνο που περνά στο διαδίκτυο;

Σ7: Όχι πολύ συχνά...

E: Δηλαδή παρόλο τώρα που είναι καλοκαίρι και μου είπατε ότι περνά 10 ώρες, δεν διαμαρτύρεστε συχνά;

Σ7: Όχι. Δεν μπορώ να διαμαρτυρηθώ γιατί και λόγω δουλειάς αναγκαστικά το παιδί μένει κάποιες ώρες μόνο του ή θα πρέπει, δεν είμαστε σε ένα χωριό που και να βγει στο δρόμο δεν τρέχει τίποτα, εδώ στην πόλη είναι πιο δύσκολα και πιο επικίνδυνα τα πράγματα, οπότε προκειμένου να είναι μέσα στο σπίτι και να είναι απασχολημένο, προτιμώ να είναι στο διαδίκτυο και να βλέπει τις ταινίες του και να επικοινωνεί με τις φίλες του παρά να είναι ανεξέλεγκτο στο δρόμο.

E: Ωραία. Σας ευχαριστώ πολύ

Σ7: Και εγώ!

ΕΝΤΥΠΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ Νο 8

Όνομα Ερευνήτριας: Μαζαράκη Ειρήνη

1	Συνεντευξιαζόμενος	Σ8
2	Χρόνος	4/8/2022
3	Τόπος	Ηράκλειο Κρήτης
4	Διάρκεια	00:04:51
5	Συσκευή ηχογράφησης	Κινητό τηλέφωνο
6	Όνομα ψηφιακού αρχείου	Συνεντεύξεις Διπλωματικής
7	Διπλωματική Εργασία	<i>«Απόψεις γονέων μαθητών Δημοτικού σχολείου για τη χρήση του διαδικτύου και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης από τα παιδιά τους»</i>
8	Μεταφόρτωση αρχείων	5/8/2022

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ

φύλο: Γυναίκα

ηλικία: 41 ετών

μόρφωση: Δημόσιο ΙΕΚ

οικογενειακή κατάσταση: Διαζευγμένη με 3 παιδιά

φύλο παιδιού: αγόρι

ηλικία παιδιού: 12 ετών

E: Καλημέρα σας και ευχαριστώ για τη συμμετοχή σας στην έρευνά μου.Θέλω να ενημερώσω πως τα προσωπικά σας δεδομένα καταγράφονται και διαφυλάσσονται και δε θα δημοσιευθούν.

Σ8: Είμαι 41 χρονών, έχω τελειώσει το δημόσιο ΙΕΚ, είμαι χωρισμένη και θα μιλήσουμε για το γιο μου που είναι 12 χρονών.

Σ8: Ωραία. Πόσες ώρες τη μέρα χρησιμοποιείτε το διαδίκτυο;

Σ8: (...) 7 ώρες.

E: Για τη δουλειά σας, για ποιο λόγο το χρησιμοποιείτε;

Σ8: Όχι μόνο (.) και για διασκέδαση.

E: Τι κάνετε στο διαδίκτυο, πώς το χρησιμοποιείτε;

Σ8: (...)

E: Ποιες δραστηριότητες κάνετε, ή ποια είναι τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης που χρησιμοποιείτε;

Σ8: Τοe-mail, τοfacebook, τοinstagram....

E: Ωραία. Θεωρείτε ότι η χρήση που κάνετε στο διαδίκτυο επηρεάζει τη σχέση με το παιδί σας;

Σ8: ΦΥΣΙΚΑ.

E: Πώς;

Σ8: Δεν ασχολούμαι μαζί του. Ασχολούμαι με το διαδίκτυο.

E: Ναι. Πώς περνάτε τον ελεύθερο χρόνο με το παιδί σας;

Σ8: Κάνουμε σταυρόλεξα, διαβάζουμε βιβλία.

E: Ωραία....Το παιδί χρησιμοποιεί το διαδίκτυο;

Σ8: Ναι

E: Τι συσκευή έχει;

Σ8: Tablet

E: Και πόση ώρα τη μέρα αφιερώνει;

Σ8: 5 ώρες, 6.

E: Πιστεύετε ότι η χρήση του διαδικτύου ωφελεί το παιδί σας;

Σ8: Μέχρι ενός σημείου ναι...

E: Πώς;

Σ8: Τον κάνει και σκέφτεται πιο πολύ, αν μπαίνει σε επιμορφωτικά site και όχι σε παιχνίδια...

E: Πως πιστεύετε ότι βλάπτει η χρήση του διαδικτύου το παιδί σας;

Σ8: Το κάνει πιο επιθετικό όταν παίζει παιχνίδια.

E: Ναι. Ποιους κινδύνους του διαδικτύου γνωρίζετε;

Σ8: (...) τα διάφορα ακατάλληλα site που υπάρχουν.

E: Ακατάλληλα ως προς τι;

Σ8: Γιατί βγαίνουν στις διαφημίσεις και δεν ξέρω αν επηρεάσει το παιδί και μπει σε κάποια διαφήμιση.

E: Ναι...ακατάλληλο ως προς τι;

Σ8: Σεξουαλικού περιεχομένου.

E: Έχετε παρατηρήσει κάποια αλλαγή στη συμπεριφορά του παιδιού σας την οποία αποδίδετε στην υπερβολική ενασχόληση με το διαδίκτυο;

Σ8: Ναι, γίνεται πιο κλειστός σαν χαρακτήρας....

E: Δεν κοινωνικοποιείται ας πούμε; Δεν ενδιαφέρεται να...

Σ8: ΚΑΘΟΛΟΥ.

E: Ωραία. Θεωρείτε ότι το σχολείο έχει ενημερώσει το παιδί σας για την ασφαλή χρήση στο διαδίκτυο;

Σ8: Ναι, έχουν γίνει κάποιες διαλέξεις.

E: Με διαλέξεις, δηλαδή;

Σ8: Μμμ (νεύμα επιβεβαίωσης).

E: Ποιος πιστεύετε ότι θα έπρεπε να είναι ρόλος του σχολείου όσον αφορά τη σωστή χρήση για το διαδίκτυο και τους κινδύνους; Πώς θα έπρεπε κατά τη γνώμη σας να ενημερώσει τα παιδιά;

Σ8: Με διαλέξεις. Δεν μπορεί να κάνει κάτι άλλο. Δεν μπορεί να το βάλει σε μάθημα...

E: Γιατί όχι;

Σ8: Δεν το έχω σκεφτεί. Δεν πιστεύω ότι θα είχε ενδιαφέρον για τα παιδιά.

E: Έχετε ενημερώσει το παιδί σας για τους κινδύνους του διαδικτύου;

Σ8: Ναι φυσικά.

E: Από ποια ηλικία;

Σ8: 7... 8.....χρονών

E: Πώς το έχετε ενημερώσει;

Σ8: Του έχω εξηγήσει ότι σε αυτά τα σημεία δεν μπορεί να μπαίνει και ότι απαγορεύεται να κοιτά άλλες σελίδες εκτός των παιχνίδια του.

E: Θεωρείτε ότι μεγαλώνοντας το παιδί σας είναι πιο ασφαλές κατά την πλοήγηση του στο διαδίκτυο;

Σ8: Και ναι και όχι. Έχει τα όριά του το κάθε πράγμα.

E: Εσείς θεωρείτε ότι είσαστε κατάλληλα ενημερωμένη για την λανθασμένη χρήση του διαδικτύου ή τους κινδύνους που έχει;

Σ8: Δεν θα το έλεγα στο 100%.

E: Θέτετε όριο στην παραμονή του παιδιού στο διαδίκτυο;

Σ8: Όχι.

E: Το αφήνετε ανεξέλεγκτο;

Σ8: Ναι.

E: Ελέγχετε τις ιστοσελίδες ή τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης που χρησιμοποιεί;

Σ8: Ναι

E: Πώς;

Σ8: Πάω στο ιστορικό που έχει μπει και ψάχνω...

E: Εν γνώσει του;

Σ8: Πολλές φορές και μπροστά του ναι.

E; Δεν χρησιμοποιείτε κάποιον άλλο τρόπο, κάποιο είδος γονικού ελέγχου;

Σ8: Όχι δεν το έχω βάλει αυτό...

E: Αλλά είσαστε ενημερωμένη....

Σ8: Ναι το ξέρω...

E: Πώς μπορείτε να προστατέψετε το παιδί σας από τους κινδύνους που εγκυμονεί το διαδίκτυο ή από την υπέρμετρη χρήση του διαδικτύου;

Σ8: Με το γονικό έλεγχο...

E: Διαμαρτύρεστε για το χρόνο που περνά στο διαδίκτυο το παιδί;

Σ8: Φυσικά!

E: Συχνά; και αυτό είναι αιτία συγκρούσεων;

Σ8: Πολλές φορές ναι.

E: Ωραία, σας ευχαριστώ πολύ....

ΕΝΤΥΠΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ Νο 9

Όνομα Ερευνήτριας: Μαζαράκη Ειρήνη

1	Συνεντευξιαζόμενος	Σ9
2	Χρόνος	4/8/2022
3	Τόπος	Ηράκλειο Κρήτης
4	Διάρκεια	00:10:29
5	Συσκευή ηχογράφησης	Κινητό τηλέφωνο
6	Όνομα ψηφιακού αρχείου	Συνεντεύξεις Διπλωματικής
7	Διπλωματική Εργασία	<i>«Απόψεις γονέων μαθητών Δημοτικού σχολείου για τη χρήση του διαδικτύου και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης από τα παιδιά τους»</i>
8	Μεταφόρτωση αρχείων	5/8/2022

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ

φύλο: Γυναίκα

ηλικία: 39 ετών

μόρφωση: ΤΕΙ

οικογενειακή κατάσταση: Παντρεμένη 2 παιδιά

φύλο παιδιού: Αγόρι

ηλικία παιδιού: 12 ετών

E: Καλημέρα σας και ευχαριστώ για τη συμμετοχή σας στην έρευνά μου. Θέλω να ενημερώσω πως τα προσωπικά σας δεδομένα καταγράφονται και διαφυλάσσονται και δε θα δημοσιευθούν.

Σ9: Χαίρεται, (.) είμαι 39 χρονών, είμαι απόφοιτη ΤΕΙ, έχω δυο παιδάκια και σήμερα θα μιλήσουμε για το μεγάλο μου το γιο που είναι 12 χρονών.

E: Πολύ ωραία. Πόσες ώρες την ημέρα χρησιμοποιείτε το διαδίκτυο;

Σ9: (.) το πολύ 1 με 1:30 ωρίτσα.

E: Ωραία. Για ποιο λόγο χρησιμοποιείτε το διαδίκτυο;

Σ9: (.) κυρίως για να χαλαρώσω, να κάτσω λίγο στον καναπέ μου να χαλαρώσω λίγο μετά τη δουλειά.

E: Ωραία. Χρησιμοποιείτε Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης; Facebook, viber.

Σ9: Ναι λίγο στο Facebook, λίγο Viber, κυρίως κάποιες ομάδες που έχουμε με τις μαμάδες από το σχολείο για να ενημερωθούμε για κάποια εξέλιξη, κάποιες (.) για κάποιους λόγους για το σχολείο.

E: (...) Πολύ ωραία. Θεωρείτε ότι η χρήση που κάνετε εσείς στο διαδίκτυο επηρεάζει τη σχέση με το παιδί σας;

Σ9: Δε νομίζω, γιατί δε νομίζω ότι οι ώρες που ασχολούμαι είναι αρκετές ώστε να τους επηρεάσουν..

E: (.) Περιγράψτε μου πώς περνάτε τον ελεύθερο χρόνο σας με το παιδί σας.

Σ9: (.) κυρίως κάνοντας κάποιες δραστηριότητες, τώρα καλοκαίρι να πάμε καμιά θάλασσα, κάποια πεζοπορία, λίγο για τρέξιμο.

E: Ωραία. Ο μικρός χρησιμοποιεί το διαδίκτυο;

Σ9: Το χρησιμοποιεί κι αυτός ναι.

E: Τι συσκευή έχει;

Σ9: Tablet έχουν τα παιδιά.

E: Και πόσο χρόνο αφιερώνει μέσα στη μέρα στο ιντερνετ;

Σ9: (...) θα πω 2 με 2:30 ώρες ημερησίως.

E: Τώρα το καλοκαίρι;

Σ9: Τώρα το καλοκαίρι ναι.

E: Ενώ το χειμώνα μειώνονται;

Σ9: Το χειμώνα είναι πιο αυστηρά τα όρια (.) το χρησιμοποιούσαν μόνο το σαββατοκύριακο από 1 ώρα.

E: Ωραία. Και τι δραστηριότητες κάνουν στο Tablet;

Σ9: Κυρίως παιχνίδια.

E: Παιχνίδια ε; Δεν έχουν μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης; Δεν έχουν;

Σ9: Όχι, όχι

E: Πώς πιστεύετε ότι ωφελεί η χρήση του διαδικτύου το παιδί σας;

Σ9: (...) κατά καιρούς μας βοηθούσε ας πούμε σε κάποιες εργασίες στο σχολείο (...) αντλούσαμε από εκεί πληροφορίες.

E: Πως πιστεύετε ότι βλάπτει η χρήση του διαδικτύου το παιδί σας;

Σ9: (...) ίσως το ότι προσηλώνεται αρκετή ώρα στο tablet, σίγουρα θα κάνει κακό στα μάτια τους, ίσως να χάνουν λίγο την αυτοσυγκέντρωσή τους, δηλαδή να θέλω να τους πω κάτι και να είναι συγκεντρωμένοι εκεί και να μην μ'ακούσουν (.) αυτό.

E: Ποιους κινδύνους του διαδικτύου γνωρίζετε;

Σ9: Εντάξει σίγουρα ότι το παιδί μπορεί να παρασυρθεί (.) να εκτεθεί.

E: Να εκτεθεί ας πούμε πώς;

Σ9: Με το να ανεβάσει κάποια στιγμή κάποια φωτογραφία του, αυτό θα πρέπει να προσέξουμε. Προς το παρόν όμως θεωρώ ότι τα έχουμε προστατέψει με το να μην έχουν μπει στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης.

E: (...)

Σ9: Και αυτό θα προσπαθήσω να κάνω και τα επόμενα χρόνια όσο μπορώ.

E: Υπάρχει σύγκρουση μεταξύ σας λόγω της χρήσης;

Σ9: (.) επειδή θεωρώ ότι δεν έχουν εθιστεί ιδιαίτερα, ευτυχώς είμαστε και σε μια γειτονιά που υπάρχουν πολλά παιδάκια οπότε θα ασχοληθούν και με το παιχνίδι (.)το έχουμε κάπως, υπάρχουν όρια και το έχουμε κάπως περιορίσει, δηλαδή προς το παρόν υπάρχουν συγκρούσεις. Υπάρχει κατανόηση.

E: Θεωρείτε ότι το σχολείο έχει ενημερώσει το παιδί σας για την ασφαλή χρήση στο διαδίκτυο.

Σ9: Όχι ιδιαίτερα.

E: Δεν έχετε κάποια ενημέρωση.

Σ9: Όχι, όχι.

E: Ποιος πιστεύετε ότι θα έπρεπε να είναι ρόλος του σχολείου όσον αφορά την ενημέρωση για τους κινδύνους ή για τη σωστή χρήση του διαδικτύου;

Σ9: Καταρχάς θεωρώ ότι θα έπρεπε να υπάρχει μάθημα Πληροφορικής στα σχολεία, από μικρές τάξεις.

E: Υπάρχει Πληροφορική για να μάθουν να χειρίζονται τον Υπολογιστή.

Σ9: Ναι αλλά (.) δεν θεωρώ όμως, επειδή η χρήση των Υπολογιστών πλέον είναι από μικρή ηλικία, θα έπρεπε αυτό να ενταχθεί, η ενημέρωση να ενταχθεί από τις μικρές ηλικίες και από την Πρώτη, Δευτέρα Δημοτικού ακόμα. Γιατί τα παιδιά πλέον από Πρώτη, Δευτέρα Δημοτικού, και πολλά απ' το προνήπιο ασχολούνται με tablet και με κινητά. Ακόμα παίρνουν των γονιών τους το κινητό και ελίσσονται πάρα πολύ εύκολα.

E: Οπότε ξέρουν τη χρήση.

Σ9: Φυσικά...

E: Οπότε θεωρείτε ότι το μάθημα αυτό να μάθει το σωστό...

Σ9: Θα έπρεπε να γίνει από τις μικρές τάξεις...

E: (...) ωραία. Εσείς έχετε ενημερώσει το παιδί σας για τους κινδύνους του διαδικτύου;

Σ9: Τον έχω ενημερώσει, αλλά δεν θεωρώ ότι, θεωρώ ότι ίσως θα έπρεπε να τον είχα φοβίσει περισσότερο (.) κάπως έτσι. Με αυτή την έννοια...

E: Από ποια ηλικία περίπου ξεκινήσατε να μιλάτε;

Σ9: (...) στα (.) 8 του; 9; Εκεί.

E: (.) και για ποιους κινδύνους ας πούμε έχετε μιλήσει;

Σ9: (.) κυρίως (...) να προστατέψει τον εαυτό του, να μην ανεβάζει φωτογραφίες, να μην επηρεάζεται από κάποια παιδιά, γιατί κάποια παιδιά στο σχολείο, κάποιοι συμμαθητές του, έχουν πρόσβαση σε αυτά τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης και ανεβάζουν ας πούμε κάποια βιντεάκια, προσπαθώ να του μιλήσω περισσότερο σε αυτό, να τον προστατεύσω, να μην εκτεθεί και να μην πέσει θύμα ουσιαστικά, κακοποίησης να το πω;. Κυρίως αυτό, σε αυτήν την ηλικία.

E: Ωραία. Θεωρείτε ότι μεγαλώνοντας το παιδί σας είναι πιο ασφαλές κατά την πλοήγηση του στο διαδίκτυο;

Σ9: (...) σίγουρα μεγαλώνοντας θα μάθει και από το σχολείο θα αντλήσει περισσότερες πληροφορίες για τη σωστή χρήση και από μένα, (.) θέλω να πιστεύω ότι θα είναι πιο ασφαλή τα πράγματα μεγαλώνοντας.

E: Πιο ασφαλές ή θεωρείτε ότι υπάρχουν άλλου κίνδυνοι μόλις αποκτήσει κινητό, Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, τώρα μου είπατε ότι έχει το Tablet και ασχολείται με τα παιχνίδια. Δεν ξέρω, αλλάζει λίγο το πλαίσιο...

Σ9: (...) αλλάζει, αλλά του έχω και εμπιστοσύνη, βέβαια δεν ξέρουμε και ποιοι θα είναι και οι εξωτερικοί παράγοντες μεγαλώνοντας, ποιες θα είναι και οι παρέες που θα κάνει. Έχει να κάνει και αυτό. Θέλω να πιστεύω επειδή ξέρω το παιδί μου και του έχω εμπιστοσύνη ότι μεγαλώνοντας θα καταλάβει και θα πληροφορηθεί σωστά και από μένα και από το σχολείο και ότι δεν θα επηρεαστεί και δεν θα (.) τέλος πάντων θα το χρησιμοποιήσει σωστά.

E: Θεωρείτε ότι είσαστε κατάλληλα ενημερωμένη για την λανθασμένη χρήση του διαδικτύου ή τους κινδύνους που έχει;

Σ9: Θα μπορούσα και εγώ να έχω μια καλύτερη ενημέρωση...

E: (.) Θέτετε όριο στην παραμονή του παιδιού στο διαδίκτυο;

Σ9: Ναι. Θέτουμε όρια ναι.

E: Ωραία. Ελέγχετε τις ιστοσελίδες που έχει επισκεφθεί;

Σ9: Δεν το κάνω ημερησίως, αλλά περίπου στη βδομάδα και λίγο παραπάνω για να πω την αλήθεια, θα πιάσω το Tablet να δω το ιστορικό ας πούμε...

E: Ναι. Εν γνώσει του;

Σ9: Όχι. Όχι εν γνώσει του, αλλά όχι ότι αν με δει κιάλας θα μου πει, θα μου κάνει παρατήρηση...

E: Έχετε βάλει κάποιο γονικό έλεγχο;

Σ9: Όχι δεν έχω βάλει.

E: Δεν έχετε βάλει... Πώς μπορείτε να προστατέψετε το παιδί σας από τους κινδύνους που εγκυμονεί το διαδίκτυο ή από την υπέρμετρη χρήση του;

Σ9: Πάλι με την πληροφόρηση. Ότι είπαμε και πριν από λίγο. Δεν μπορώ να σκεφτώ κάτι άλλο αυτή τη στιγμή...

E: Με τη συζήτηση που μου είπατε, με τα λογισμικά προστασίας...

Σ9: Είναι αυτό που λέγαμε, ότι θα έπρεπε και εμείς σαν γονείς να έχουμε καλύτερη ενημέρωση πάνω σε αυτό

E: (...) Πόσο συχνά διαμαρτύρεστε για το χρόνο που περνά στο διαδίκτυο;

Σ9: (...) υπάρχουν μέρες που ακολουθούν τα όρια που έχουμε πει, ότι ας πούμε στο μισάωρο, σαραντάλεπτο το κλείνουμε και υπάρχουν κα μέρες που μπορεί να διαπληκτιστούμε γιατί δεν το κλείνουν (.) γενικότερα όμως μπορώ να πω ότι υπάρχει κατανόηση και ότι δεν ερχόμαστε σε διαπληκτισμούς.

Ε: Ωραία. Ευχαριστώ πολύ

Σ9: Και γω...

ΕΝΤΥΠΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ Νο 10

Όνομα Ερευνήτριας: Μαζαράκη Ειρήνη

1	Συνεντευξιαζόμενος	Σ10
2	Χρόνος	4/8/2022
3	Τόπος	Ηράκλειο Κρήτης
4	Διάρκεια	00:09:34
5	Συσκευή ηχογράφησης	Κινητό τηλέφωνο
6	Όνομα ψηφιακού αρχείου	Συνεντεύξεις Διπλωματικής
7	Διπλωματική Εργασία	<i>«Απόψεις γονέων μαθητών Δημοτικού σχολείου για τη χρήση του διαδικτύου και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης από τα παιδιά τους»</i>
8	Μεταφόρτωση αρχείων	5/8/2022

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ

φύλο: Άνδρας

ηλικία: 39 ετών

μόρφωση: Πανεπιστήμιο. Παιδαγωγικές σπουδές

οικογενειακή κατάσταση: Παντρεμένος, 1 παιδί

φύλο παιδιού: Κορίτσι

ηλικία παιδιού: 12 ετών

E: Καλημέρα σας και ευχαριστώ για τη συμμετοχή σας στην έρευνά μου. Θέλω να ενημερώσω πως τα προσωπικά σας δεδομένα καταγράφονται και διαφυλάσσονται και δε θα δημοσιευθούν.

Σ10: Καλησπέρα. Είμαι 39 χρονών. Έχω τελειώσει Πανεπιστήμιο, Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης στο Ρέθυμνο. Είμαι δάσκαλος σε δημοτικό σχολείο, παντρεμένος, έχω μια κόρη 12 χρονών.

E: Πολύ ωραία. Πόσες ώρες την ημέρα χρησιμοποιείτε το διαδίκτυο;

Σ10: Εγώ σχεδόν καθημερινά ασχολούμαι 3 ώρες...σίγουρα...σχεδόν κάθε μέρα.

E: Για ποιο λόγο χρησιμοποιείτε το διαδίκτυο;

Σ10: Εε δεν (.) διαβάζω ειδήσεις καθημερινά. Μ'αρέσει δηλαδή να ενημερώνομαι να διαβάζω διάφορα άρθρα ενημερωτικής φύσης, κάθε μέρα (.) αυτό...

E: Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης έχετε;

Σ10: (...)Facebook και τέτοια δεν έχω, στο Viber μόνο καμιά φορά θα στείλω έτσι μηνύματα με συναδέλφους ή φίλους ας πούμε αλλά γενικά με κοινωνικά δίκτυα δεν ασχολούμαι.

E: Ωραία. Θεωρείτε ότι η χρήση που κάνετε στο διαδίκτυο επηρεάζει τη σχέση με το παιδί σας;

Σ10: Ουσιαστικά νομίζω όχι γιατί εντάξει τις ώρες αυτές που ασχολούμαι εγώ δεν νομίζω ότι επηρεάζεται η σχέση με το παιδί μου.

E: Ωραία...

Σ10: Έτσι νομίζω...

E: Περιγράψτε μου πώς περνάτε τον ελεύθερο χρόνο σας με το παιδί σας.

Σ10: (.) τώρα το καλοκαίρι πάμε καμιά βόλτα, πάμε θάλασσα σχεδόν συνέχεια, κάνουμε βόλτες, παίζουμε κανένα παιχνίδι συνήθως επιτραπέζιο...

E: Το χειμώνα;

Σ: (.) το χειμώνα με τα διαβάσματα και τις υποχρεώσεις και όλα αυτά γίνονται όλα αυτά λιγότερο. Τρέχουμε έτσι πάνω κάτω για δραστηριότητες κ.λ.π. οπότε ο χρόνος μας είναι περιορισμένος θα έλεγα.

E: Το παιδί σας χρησιμοποιεί το διαδίκτυο;

Σ10: Το χρησιμοποιεί αλλά μόνο για παιχνίδια. Δηλαδή θα παίξει ας πούμε διαδικτυακά παιχνίδια. Viber, τέτοια πράγματα, Facebook και διάφορα έτσι κοινωνικά δίκτυα δεν έχει προς το παρόν τουλάχιστον. Φαντάζομαι τα επόμενα χρόνια...

E: Τι συσκευή χρησιμοποιεί;

Σ10: (...) έχει Tablet δικό της οπότε παίζει ας πούμε παιχνίδια με αυτή τη συσκευή.

E: Πόσο χρόνο μέσα στη μέρα αφιερώνει στο tablet;

Σ10: Τώρα το καλοκαίρι 2-3 ώρες κι αυτή παίζει παιχνίδια, το χειμώνα μια ώρα τη μέρα μπορεί και καθόλου, ανάλογα τις υποχρεώσεις που έχει κι αυτή ή τα διαβάσματά της κλπ. Σαββατοκύριακα θα παίξει ας πούμε (.) τις καθημερινές ίσως και καθόλου.

E: Ωραία. Πώς πιστεύετε ότι ωφελεί η χρήση του διαδικτύου το παιδί σας;

Σ10: Ε νομίζω δεν την ωφελεί καθόλου (γέλιο), δηλαδή μόνο για διασκέδαση ας πούμε προσωπική. Δεν νομίζω ότι έχει κάποιο ιδιαίτερο όφελος μέσα από αυτό. Δεν το χρησιμοποιεί δηλαδή για Παιδαγωγικούς σκοπούς σε καμία περίπτωση. Σε καμία...εκτός κι αν έχουν κάποια εργασία ας πούμε μπορεί να κάτσει κάποια στιγμή να ασχοληθεί αλλά θεωρώ ότι ο χρόνος που αφιερώνει σε αυτό είναι απειροελάχιστος σε σχέση με το χρόνο που αφιερώνει στα παιχνίδια.

E: Ναι. Πως πιστεύετε ότι βλάπτει η χρήση του διαδικτύου το παιδί σας.

Σ10: (...) θεωρώ ότι βλάπτει σίγουρα τα μάτια της, καθώς ασχολείται ας πούμε με αυτές τις συσκευές, (.) μετά (.) πώς βλάπτει (.) καμιά φορά ας πούμε να πω ότι αφήνει τα διαβάσματά της για να θέλει να (.) για το παιχνίδι; Να αντιδράσει κάποιες στιγμές εξαιτίας του παιχνιδιού που θέλει να κάνει και όχι να διαβάσει; Αλλά δε νομίζω ότι βλάπτεται ιδιαίτερα (.) δηλαδή αυτή την εντύπωση έχω εγώ τουλάχιστον προσωπικά.

E: (.) Ποιους κινδύνους του διαδικτύου γνωρίζετε;

Σ10: (...) τα διάφορα παιχνίδια ας πούμε που υπάρχουν, διάφορα επικίνδυνα παιχνίδια που έχω ακούσει ότι υπάρχουν, στα οποία βέβαια πιστεύω ότι το παιδί δεν συμμετέχει από ότι έχω δει τουλάχιστον στο διαδίκτυο....

E: Χμ (νεύμα επιβεβαίωσης)...

Σ10: (...) δε νομίζω ότι έχει κάποιο ιδιαίτερο πρόβλημα σχετικό με αυτό.

E: Άλλους κινδύνους δεν γνωρίζετε;

Σ10: Εγώ προσωπικά γνωρίζω κινδύνους ότι μπορεί κάποιος να προσπαθήσει να επικοινωνήσει μαζί της με σκοπούς ας πούμε πονηρούς και χίλια δυο που ακούμε φαντάζομαι όλοι, αλλά δε νομίζω ότι έχει (...) της έχει συμβεί κάτι τέτοιο προς το παρόν τουλάχιστον.

E: Ναι. Έχετε παρατηρήσει κάποια αλλαγή στη συμπεριφορά του παιδιού σας την οποία αποδίδετε στην υπερβολική χρήση του διαδικτύου;

Σ10: Κάτι ιδιαίτερο όχι θα έλεγα. Απλά (.) ίσως κάποια νευρική αταξία ας πούμε που κάποιες στιγμές έχει αν δεν παίζει, ή αν την πιέσω να διαβάσει και αυτή θέλει να παίζει, ε σε τέτοια φάση μόνο θα έλεγα.

E: Θεωρείτε ότι το σχολείο έχει ενημερώσει το παιδί σας για την ασφαλή χρήση στο διαδίκτυο;

Σ10: (.) ιδιαίτερη ενημέρωση θεωρώ πως δεν έχει λάβει το παιδί, τώρα φαντάζομαι κάποιες νύξεις θα έχουν κάνει οι δασκάλες της, η δασκάλα της Πληροφορικής που έχουν στο δημοτικό ας πούμε, φαντάζομαι ότι θα σίγουρα θα...σίγουρα κάτι τους έχουν πει φαντάζομαι.

E: Δεν σας έχει πει το παιδί όμως κάτι;

Σ10: Όχι δεν έχουμε συζητήσει, δεν μου έχει αναφέρει δηλαδή κάτι σχετικό. Και σε κουβέντα που έχουμε κάνει δεν μου έχει αναφέρει, μπορεί να μην το θυμάται κιόλας

E: (.) (νεύμα επιβεβαίωσης). Ποιος πιστεύετε όμως ότι θα έπρεπε να είναι ρόλος του σχολείου όσον αφορά την ενημέρωση για τη σωστή χρήση του διαδικτύου ή για τους κινδύνους του διαδικτύου;

Σ10: Σίγουρα θα έπρεπε να κάνει το σχολείο, ιδιαίτερα οι δάσκαλοι της Πληροφορικής ας πούμε, στις μεγάλες τάξεις, θεωρώ ότι θα έπρεπε να ενημερώνουν τα παιδιά για τους διάφορους κινδύνους που ίσως αντιμετωπίσουν, αν όχι στη συγκεκριμένη ηλικία και αργότερα που ίσως προκύψουν διάφορα τέτοια προβλήματα. Και οι δάσκαλοι οι ίδιοι...

E: Με ποιον τρόπο ας πούμε;

Σ10: Να τους ενημερώσει για το τι μπορεί να συναντήσουν, περιπτώσεις που έχουν ακούσει κι αυτοί, να τους παρουσιάσουν διάφορες περιπτώσεις ας πούμε που έχουν ακούσει και οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί και να τα έχουν προϋποθέσει για το τι μπορεί να συμβεί κάποια στιγμή μέσα στο διαδίκτυο...ή με ποιους τρόπους κάποιοι άνθρωποι προσπαθούν να προσεγγίσουν παιδιά αυτής της ηλικίας με όχι καλές προθέσεις.

E: Γνωρίζετε ότι υπάρχουν βίντεο ανάλογα;

Σ10: Βεβαίως...

E: (νεύμα επιβεβαίωσης). Ωραία. Εσείς έχετε ενημερώσει το παιδί σας για τους κινδύνους του διαδικτύου;

Σ10: Το έχω ενημερώσει αλλά θεωρώ ότι δεν έχω κάνει ολοκληρωμένη ενημέρωση. Λόγω ηλικίας νομίζω...

E: Από ποια ηλικία; ξεκινήσατε να μιλάτε έτσι για αυτά τα θέματα;

Σ10: πριν κάνα δυο χρόνια...εκεί περίπου 10-11 χρονών ας πούμε, ξεκινήσαμε να συζητάμε για αυτά.

E: Θεωρείτε ότι μεγαλώνοντας το παιδί σας είναι πιο ασφαλές κατά την πλοήγηση του στο διαδίκτυο;

Σ10: (...) θεωρώ πως όχι.

E: Γιατί;

Σ10: Όχι με την έννοια ότι το παιδί θα αρχίσει να έχει σιγά-σιγά τις δικές του αναζητήσεις, οπότε...ακόμα κι αν...ίσως αρχίσει κι αυτό το ίδιο από μόνο του να ψάχνει πιο περίεργα, ή πιο πονηρά ας πούμε αντικείμενα στο διαδίκτυο...από μόνο του.

E: Χμ...

Σ10: Οπότε αναπόφευκτα πιστεύω ότι θα συμβεί αυτό.

E: Εσείς θεωρείτε ότι είσαστε κατάλληλα ενημερωμένος για την λανθασμένη χρήση του διαδικτύου ή για τους κινδύνους που έχει;

Σ10: (...) δεν θα το έλεγα. Νομίζω πως όχι. Δεν έχω λάβει δηλαδή ιδιαίτερη επιμόρφωση σχετικά, ούτε έχω ασχοληθεί και εγώ προσωπικά ιδιαίτερα...

E: Όχι σαν δάσκαλος, σαν γονιός...

Σ10: Ναι ναι σαν γονιός, δεν έχω ασχοληθεί ιδιαίτερα όχι...

E: Ωραία. Θέτετε όριο στην παραμονή του παιδιού στο διαδίκτυο;

Σ10: Ναι, ναι. Ναι...δηλαδή...ιδιαίτερα όταν είναι ανοιχτά τα σχολεία, προέχουν ας πούμε τα διαβάσματα του παιδιού, αλλά και τώρα το καλοκαίρι δεν μπορεί να παίζει ας πούμε όλη μέρα. Θα παίζει αλλά κάποια στιγμή πρέπει να σταματήσει...

E: Εσείς ελέγχετε το ιστορικό του, τις ιστοσελίδες...

Σ10: Που μπαίνει το παιδί; Το έχω κάνει κάνα δυο φορές, αλλά δεν βρήκα κάτι περίεργο, το παιδί παίζει μόνο παιχνίδια, οπότε δεν έχω ασχοληθεί...δεν το κάνω δηλαδή συνέχεια...

E: Έχετε βάλει κάποιο λογισμικό προστασίας;

Σ10: Όχι, όχι...

E: Γονικό έλεγχο;

Σ10: Όχι, όχι τίποτα. Τίποτα από αυτά.

E: Πιστεύετε ότι αργότερα ίσως βάλετε;

Σ10: Θεωρώ ότι στα επόμενα χρόνια θα βάλω κάτι σχετικό...

E: Πώς μπορείτε να προστατέψετε το παιδί σας από τους κινδύνους που εγκυμονεί το διαδίκτυο ή από την υπέρμετρη χρήση του;

Σ10: Από τους κινδύνους ενημερώνοντάς το φαντάζομαι...

E: Χμ...(νεύμα επιβεβαίωσης)

Σ10: Να του αναλύσω ας πούμε να του δώσω να καταλάβει ότι πραγματικά υπάρχουν κίνδυνοι, γιατί ίσως κάποια παιδιά το έχουν πάρει στην πλάκα ότι δεν υπάρχει κανένα ζήτημα πουθενά ας πούμε, ότι όλα είναι εικονικά, ή ότι όλοι θέλουν το καλό ή δεν ξέρω γω τι άλλο

E: Με τη συζήτηση λοιπόν...

Σ10: Με τη συζήτηση κυρίως ναι...

E: Πόσο συχνά διαμαρτύρεστε για το χρόνο που περνά στο διαδίκτυο;

Σ10: E το χειμώνα, με τα διαβάσματα κυρίως ίσως τώρα καμιά φορά να σταματήσει ας πούμε να παίζει για να κάνουμε τα διαβάσματα, τώρα το καλοκαίρι τη βδομάδα ας πούμε 2-3 φορές να πω «εντάξει κλείστο τώρα, έπαιξες, σταμάτα τώρα φτάνει...»

E: Χμ (νεύμα επιβεβαίωσης). Ωραία...

Σ10: Όχι κάτι παραπάνω...

E: Πολύ ωραία. Ευχαριστώ πολύ.

Σ10: Παρακαλώ να είστε καλά...

ΕΝΤΥΠΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ Νο 11

Όνομα Ερευνήτριας: Μαζαράκη Ειρήνη

1	Συνεντευξιαζόμενος	Σ11
2	Χρόνος	05/08/2022
3	Τόπος	Ηράκλειο Κρήτης
4	Διάρκεια	00:08:30
5	Συσκευή ηχογράφησης	Κινητό τηλέφωνο
6	Όνομα ψηφιακού αρχείου	Συνεντεύξεις Διπλωματικής
7	Διπλωματική Εργασία	<i>«Απόψεις γονέων μαθητών Δημοτικού σχολείου για τη χρήση του διαδικτύου και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης από τα παιδιά τους»</i>
8	Μεταφόρτωση αρχείων	7/8/2022

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ

φύλο: Άνδρας

ηλικία: 42 ετών

μόρφωση: Πολυτεχνείο

οικογενειακή κατάσταση: Παντρεμένος, 2 παιδιά

φύλο παιδιού: Αγόρι

ηλικία παιδιού: 12 ετών

E: Καλημέρα σας και ευχαριστώ για τη συμμετοχή σας στην έρευνά μου. Θέλω να ενημερώσω πως τα προσωπικά σας δεδομένα καταγράφονται και διαφυλάσσονται και δε θα δημοσιευθούν. ;

Σ11: 42

E: Τι έχετε τελειώσει;

Σ11: Πολυτεχνείο, είμαι παντρεμένος με δυο παιδιά και σήμερα θα μιλήσουμε για το γιο μου που είναι 12 ετών.

E: Ωραία. Πόσες ώρες την ημέρα χρησιμοποιείτε το διαδίκτυο;

Σ11: Εγώ;

E: Ναι.

Σ11: 12

E: 12 ώρες τη μέρα;

Σ11: Ναι

E: Πολύ ωραία. Για ποιο λόγο χρησιμοποιείτε το διαδίκτυο;

Σ11: Για επαγγελματικούς λόγους

E: Μόνο για επαγγελματικούς λόγους;

Σ11: Ε εντάξει και το βράδυ λίγο για διασκέδαση

E: Τι δραστηριότητες κάνετε στο διαδίκτυο, ή ποια Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης χρησιμοποιείτε;

Σ11: Μέσα κοινωνικής Δικτύωσης... το Facebook, αυτά...

E: Και οι δραστηριότητες που κάνετε στο διαδίκτυο; Στον ελεύθερο χρόνο σας;

Σ11: Μαθαίνω νέα. Διαβάζω νέα, ειδήσεις.

E: Θεωρείτε ότι η χρήση που κάνετε στο διαδίκτυο επηρεάζει τη σχέση με το παιδί σας;

Σ11: Όχι

E: Περιγράψτε μου πώς περνάτε τον ελεύθερο χρόνο σας με το παιδί σας.

Σ11: Συνήθως πηγαίνουμε για ποδόσφαιρο, είτε να παρακολουθήσουμε, είτε να παίζουμε, σινεμά, τέτοια...

E: Χρησιμοποιεί το παιδί σας το διαδίκτυο;

Σ11: Ναι

E: Τι συσκευή έχει;

Σ11: Κινητό

E: Κονσόλα παιχνιδιών;

Σ11: Έχει Playstation

E: Πόσο χρόνο αφιερώνει μέσα στη μέρα στο διαδίκτυο;

Σ11: Το καλοκαίρι αρκετά, το χειμώνα που έχει σχολείο λιγότερο. Δηλαδή το Χειμώνα 1 ώρα 1:30 την ημέρα, το καλοκαίρι 5 ώρες, 6....

E: Πώς πιστεύετε ότι ωφελεί η χρήση του διαδικτύου το παιδί σας;

Σ11: Πώς το ωφελεί...

E: Πώς πιστεύετε ότι το ωφελεί; Πιστεύετε ότι το ωφελεί καταρχάς;

Σ11: Όχι

E: Ωραία. Πως πιστεύετε ότι βλάπτει η χρήση του διαδικτύου το παιδί σας;

Σ11: Αφιερώνει πολλές ώρες πάνω από μια ηλεκτρονική συσκευή, ενώ θα μπορούσε να κάνει άλλα πράγματα, αθλητικές δραστηριότητες.

E: Ωραία... Πώς αλλιώς το βλάπτει;

Σ11: Δεν ξέρω...

E: Ποιους κινδύνους του διαδικτύου γνωρίζετε; Τον εθισμό στο διαδίκτυο, cyber-bullying πείτε μου...

Σ11: Αυτά.

E: Έχετε παρατηρήσει κάποια αλλαγή στη συμπεριφορά του παιδιού σας την οποία αποδίδετε στην υπερβολική χρήση του διαδικτύου;

Σ11: Ναι ορισμένες φορές είναι σε μεγάλη ένταση. Έχει θυμό...αυτά...

E: Θεωρείτε ότι το σχολείο έχει ενημερώσει το παιδί σας για την ασφαλή χρήση στο διαδίκτυο.

Σ11: Όχι

E: Ποιος πιστεύετε ότι θα έπρεπε να είναι ρόλος του σχολείου όσον αφορά την ενημέρωση για τη σωστή χρήση του διαδικτύου;

Σ11: Ποιος θα έπρεπε να είναι ο ρόλος;

E: Ο ρόλος του σχολείου. Πώς μπορεί το σχολείο να ενημερώσει τα παιδιά;

Σ11: Να κάνει κάποιες διαλέξεις να τους επισημάνει τους κινδύνους...

E: Σε πλαίσιο διαλέξεων;

Σ11: Ναι

E: Εσείς έχετε ενημερώσει το παιδί σας για τους κινδύνους του διαδικτύου;

Σ11: Ναι.

E: Για ποιους κινδύνους;

Σ11: Το διαδίκτυο έχει πάρα πολλούς κινδύνους για ένα ανήλικο παιδί έτσι;

E: Όπως;

Σ11: Όπως από το ότι μπορεί κάποιος να το παρασύρει, μπορεί να διαβάσει πράγματα τα οποία να μην ισχύουν, (.) υπάρχουν παιχνίδια τα οποία είναι επικίνδυνα και τα οποία ένα παιδί δεν μπορεί να τα αξιολογήσει σωστά και να καταλάβει αν όντως είναι αλήθεια αυτά που λένε ή όχι...

E: Έχετε ενημερώσει το παιδί σας για όλα αυτά; Για αυτούς τους κινδύνους; Από ποια ηλικία;

Σ11: Τώρα από την ηλικία των 12 (.) τώρα, γιατί τώρα ξεκίνησε να έχει δικό του κινητό.

E: Θεωρείτε ότι μεγαλώνοντας το παιδί σας είναι πιο ασφαλές κατά την πλοήγηση του στο διαδίκτυο;

Σ11: Σίγουρα, γιατί είναι πιο ώριμος, μεγαλώνοντας ναι θα είναι πιο ασφαλές.

E: Ωραία. Εσείς θεωρείτε είσαστε κατάλληλα ενημερωμένος για την λανθασμένη χρήση του διαδικτύου ή τους κινδύνους που έχει;

Σ11: Αρκετά αλλά μόνος μου έχω ενημερωθεί.

E: Θέτετε όριο στην παραμονή του παιδιού στο διαδίκτυο;

Σ11: Ναι.

E: Ελέγχετε τις ιστοσελίδες ή τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης που επισκέφθηκε το παιδί σας;

Σ11: Ναι.

E: Εν γνώση του;

Σ11: Ναι.

E: Πώς τα ελέγχετε;

Σ11: Έχω την εφαρμογή Familylink και ελέγχω. Ούτως ή άλλως έχει περιορισμένη πρόσβαση. Δεν έχει ελεύθερη πρόσβαση στο διαδίκτυο, ούτε σε όλες τις εφαρμογές. Για να εγκαταστήσει μια εφαρμογή στο κινητό του πρέπει να πάρει την έγκρισή μου.

E: Τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσής του δεν τα ελέγχετε, τα ελέγχετε;

Σ11: Τα ελέγγω ναι, προφανώς και τα ελέγγω. Δεν ελέγγω τον ίδιο το λογαριασμό, αλλά βλέπω τι δραστηριότητες κάνει, αν ανεβάζει κάτι, αυτό...

E: Από το FamilyLink είπατε έτσι;

Σ11: Όχι δεν το ελέγχεις αυτό από το FamilyLink, το βλέπεις από το...

E: Από το ιστορικό;

Σ11: Όχι από το ιστορικό, από το δικό μου κινητό γιατί είμαστε...είμαι και εγώ στους φίλους του στα Κοινωνικά Δίκτυα, οπότε μπορώ να δω αν έχει ανεβάσει κάτι...

E: Α έτσι ελέγχετε τα Κοινωνικά Δίκτυα... Πώς μπορείτε να προστατέψετε το παιδί σας από τους κινδύνους που εγκυμονεί το διαδίκτυο ή από την υπέρμετρη χρήση του διαδικτύου;

Σ11: Ενημερώνοντάς το..

E: Συζητώντας; Πώς αλλιώς; Δείχνοντάς του βίντεο;

Σ11: Συζητώ...

E: Πόσο συχνά διαμαρτύρεστε για το χρόνο που περνά στο διαδίκτυο;

Σ11: Ε τους καλοκαιρινούς μήνες αρκετά. Το χειμώνα όχι τόσο.

E: Είναι αυτό μια αιτία συγκρούσεων;

Σ11: Ναι.

E: Τι άλλο θα μπορούσε να είναι αιτία συγκρούσεων όσο αφορά το διαδίκτυο;

Σ11: Αν υποθετικά...θέλω να μου πείτε ποιες είναι οι αιτίες σύγκρουσης με το παιδί σας...Ε υποθετικά γιατί δεν υπάρχουν αυτές οι συγκρούσεις...

E: Μου είπατε ότι με το χρόνο έχετε συγκρούσεις αν υπερβεί το χρόνο που του έχετε ορίσει.

Σ11: Ναι. Άλλες αιτίες συγκρούσεων θα ήταν αν έμπαινε, αν έβαζε στο διαδίκτυο φωτογραφίες, βίντεο, τέτοια πράγματα τα οποία δεν θα τα ενέκρινε, αλλά αυτά δεν έχουν γίνει, οπότε για αυτό μιλάμε υποθετικά...

E: (...) ωραία. Σας ευχαριστώ πολύ...

ΕΝΤΥΠΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ Νο 12

Όνομα Ερευνήτριας: Μαζαράκη Ειρήνη

1	Συνεντευξιαζόμενος	Σ12
2	Χρόνος	5/8/2022
3	Τόπος	Ηράκλειο Κρήτης
4	Διάρκεια	00:09:53
5	Συσκευή ηχογράφησης	Κινητό τηλέφωνο
6	Όνομα ψηφιακού αρχείου	Συνεντεύξεις Διπλωματικής
7	Διπλωματική Εργασία	<i>«Απόψεις γονέων μαθητών Δημοτικού σχολείου για τη χρήση του διαδικτύου και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης από τα παιδιά τους»</i>
8	Μεταφόρτωση αρχείων	7/8/2022

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ

φύλο: Άνδρας

ηλικία: 40 ετών

μόρφωση: ΙΕΚ

οικογενειακή κατάσταση: Παντρεμένος, 2 παιδιά

φύλο παιδιού: Αγόρι

ηλικία παιδιού: 10 ετών

E: Καλημέρα σας και ευχαριστώ για τη συμμετοχή σας στην έρευνά μου. Θέλω να ενημερώσω πως τα προσωπικά σας δεδομένα καταγράφονται και διαφυλάσσονται και δε θα δημοσιευθούν. ;

Σ12: Ναι. 40 ετών, ΙΕΚ, Έγγαμος, 2 παιδιά. Θα μιλήσουμε για το γιο μου που είναι 10 ετών.

E: Πόσες ώρες την ημέρα χρησιμοποιείτε εσείς το διαδίκτυο;

Σ12: Περίπου τρεις ώρες

E: Για ποιο λόγο χρησιμοποιείτε το διαδίκτυο; Ποιες είναι οι δραστηριότητες ή τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης που χρησιμοποιείτε;

Σ12: Για ενημέρωση, ψυχαγωγία και για επαγγελματικούς λόγους.

E: Θεωρείτε ότι η χρήση που κάνετε στο διαδίκτυο επηρεάζει τη σχέση με το παιδί σας;

Σ12: Ναι

E: Με ποιο τρόπο;

Σ12: Σαν εικόνα...

E: Μιμείται δηλαδή εσάς;

Σ12: Ναι

E: Περιγράψτε μου πώς περνάτε τον ελεύθερο χρόνο σας με το παιδί σας.

Σ12: Κάνουμε κυρίως βόλτες, παιχνίδια, θάλασσα το καλοκαίρι ...

E: Το παιδί σας χρησιμοποιεί το διαδίκτυο;

Σ12: Ναι

E: Τι συσκευή χρησιμοποιεί;

Σ12: Όλες... Tablet, τηλεόραση, υπολογιστές...

E: Έχει δικό του Tablet, κινητό;

Σ12: Ναι

E: (.) πόσο χρόνο αφιερώνει μέσα στην μέρα;

Σ12: Τις καθημερινές περίπου μια ώρα, τις ημέρες που δεν έχει υποχρεώσεις αρκετές ώρες...

E: Τώρα το καλοκαίρι δηλαδή;

12: Μπορεί και 5 ώρες και παραπάνω...

E: (.)για ποιο λόγο χρησιμοποιεί το διαδίκτυο;. Τι κάνει; Με τι ασχολείται;

Σ12: Παίζει παιχνίδια, βλέπει βίντεο.

E: Στο YouTube;

Σ12: Ορίστε;

E: Στο YouTube;

Σ12: Ναι...στην τηλεόραση...

E: Μάλιστα. Πώς πιστεύετε ότι ωφελεί η χρήση του διαδικτύου το παιδί σας;

Σ12: Πώς το ωφελεί; Καθόλου. Μόνο ψυχαγωγικά. Περνάει το χρόνο του, ίσως μιλάει με τους φίλους του.

E: Ωραία. Και πώς πιστεύετε ότι βλάπτει η χρήση του διαδικτύου το παιδί σας. Γνωρίζετε κάποιους κινδύνους που υπάρχουν στο διαδίκτυο;

Σ12: Ε πώς (...) αποβλακώνεται.

E: Απορροφάται πολύ δηλαδή....

Σ12: Ναι. (.) βγάζει κακές συμπεριφορές κάποιες φορές...

E: Επιθετικότητα;

Σ12: Επιθετικότητα...

E: Άλλους κινδύνους γνωρίζετε;

Σ12: Κίνδυνοι ναι υπάρχουν, από κακόβουλα λογισμικά, από απόσπαση στοιχείων, από εθισμό.

E: Από;

Σ12: Απόσπαση στοιχείων, να σου πάρουν τα προσωπικά δεδομένα, είπαμε και εθισμό...διάσπαση προσοχής...

E: Έχετε παρατηρήσει κάποια αλλαγή στη συμπεριφορά του παιδιού σας την οποία αποδίδετε στην υπερβολική ενασχόληση με το διαδίκτυο;

Σ12: Ναι έχει σημάδια εξάρτησης και ξεσπάσματα...

E: Ξεσπάσματα θυμού;

Σ12: Ναι...

E: Θεωρείτε ότι το σχολείο έχει ενημερώσει το παιδί σας για την ασφαλή χρήση στο διαδίκτυο. Κι αν ναι, πώς;

Σ12: Ναι κυρίως με ημερίδες...

E: Ημερίδες για τα παιδιά;

Σ12: Για τα παιδιά ναι

E: Πώς πιστεύετε ότι θα έπρεπε να ενημερώσει, ποιος πιστεύετε ότι θα έπρεπε να είναι ρόλος του σχολείου όσον αφορά την ενημέρωση;

Σ12: Για το πώς μπορεί να το χρησιμοποιεί, πώς μπορεί να το χρησιμοποιεί και με ποιο τρόπο μπορεί να προστατευθεί από τους κινδύνους του διαδικτύου.

E: Πιστεύετε ότι θα πρέπει να υπάρχει κάποια σταθερότητα στην ενημέρωση αυτή; Δηλαδή να υπήρχε κάποιο μάθημα;

Σ12: Ναι

E: Εσείς έχετε ενημερώσει το παιδί σας για τους κινδύνους του διαδικτύου;

Σ12: Ναι.

E: Από ποια ηλικία;

Σ12: Από τα 7.

E: Με ποιο τρόπο το έχετε ενημερώσει; Έχετε συζητήσει μαζί του;

Σ12: Ναι

E: Θεωρείτε ότι μεγαλώνοντας το παιδί σας είναι πιο ασφαλές κατά την πλοήγηση του στο διαδίκτυο;

Σ12: Όχι

E: Γιατί;

Σ12: Γιατί είναι ήδη σε μια ηλικία που αρχίζει η περιέργεια, οι συζητήσεις με τους φίλους, κι όλα αυτά...

E: Οπότε είναι πιο ανεξέλεγκτος;

Σ12: Ναι και λίγο πιο ανεξάρτητος όσο μεγαλώνει, εφηβεία...

E: Εσείς θεωρείτε ότι είστε κατάλληλα ενημερωμένος για την λανθασμένη χρήση του διαδικτύου και τους κινδύνους του;

Σ12: E όχι απόλυτα. Έχω μια ενημέρωση αλλά μέχρι ένα σημείο.

E: Θέτετε όριο στην παραμονή του παιδιού στο διαδίκτυο;

Σ12: Ναι.

E: Ποιο είναι αυτό;

Σ12: Εξαρτάται την περίπτωση. Τις καθημερινές αν είναι διαβασμένος τον αφήνουμε να παίζει, τον ελεύθερο του χρόνο η αλήθεια είναι παίζει περισσότερο...

E: Ελέγχετε τις ιστοσελίδες που επισκέφθηκε το παιδί σας;

Σ12: Εννοείται..

E: Με ποιον τρόπο; Το γνωρίζει ότι ελέγχετε; Το παιδί το γνωρίζει;

Σ12: Όχι. Και καμιά φορά ναι τα βλέπουμε μαζί...

E: Κάποιο γονικό έλεγχο, κάποια εφαρμογή;

Σ12: Ναι, και με λογισμικά ναι, εφαρμογές που...

E: Τα γνωρίζετε;

Σ12: Ναι

E: Εσείς πώς μπορείτε να προστατέψετε το παιδί σας από τους κινδύνους που εγκυμονεί το διαδίκτυο;

Σ12: Με κουβέντα, ενημέρωση, παρακολουθώντας τα λογισμικά να δούμε τι γίνεται...

E: Πόσο συχνά διαμαρτύρεστε για το χρόνο που περνά στο διαδίκτυο;

Σ12: Συνέχεια.

E: Υπάρχουν συγκρούσεις μέσα στο σπίτι;

Σ12: Ναι

E: Ωραία. Σας ευχαριστώ πολύ....

Πίνακας συμβόλων μετεγγραφής

(...)	Σημαντική παύση
(.)	Σύντομη διακριτή παύση στην ομιλία, πιθανόν όχι μεγαλύτερη από ένα δευτερόλεπτο
(γέλιο)	Εκτός ομιλίας πληροφορία που αναφέρεται από τον ερευνητή
_____	Υπογράμμιση: δηλώνει έμφαση μέσω της ανύψωσης του τόνου & της έντασης της φωνής
ΛΕΞΗ	Τμήμα ομιλίας που εκφέρεται σε σημαντικά υψηλότερη ένταση
((Λέξεις))	Συμπληρωματική εκτός ομιλίας πληροφορία ή περιγραφή που παρατίθεται από τον ερευνητή
‘Λέξεις’	Πτωτική ένταση της φωνής στο συγκεκριμένο σημείο
()	Αδυναμία κατανόησης της έκφρασης κατά την απομαγνητοφώνηση

Πηγή: <https://kritiki.gr/microsites/tsiolis-methodoi-texnikes-analisis/home>

ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Τίτλος ερευνητικής διαδικασίας: «Απόψεις γονέων μαθητών Δημοτικού σχολείου για τη χρήση του διαδικτύου και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης από τα παιδιά τους»

Ονοματεπώνυμο φοιτήτριας: Μαζαράκη Ειρήνη

Επάγγελμα: Νηπιαγωγός

Μεταπτυχιακό πρόγραμμα: Πανεπιστήμιο Κρήτης-Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής εκπαίδευσης: «Διοίκηση και επιμόρφωση της εκπαίδευσης»

Επιβλέπων καθηγητής: Γιαβρίμης Παναγιώτης

Σας προσκαλώ να συμμετέχετε στην παρακάτω έρευνα στα πλαίσια της Διπλωματικής μου εργασίας με θέμα «απόψεις γονέων μαθητών Δημοτικού σχολείου για τη χρήση του διαδικτύου και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης από τα παιδιά τους» που λαμβάνει χώρα στα πλαίσια του μεταπτυχιακού προγράμματος που παρακολουθώ. Σκοπός της έρευνας είναι:

α) να μελετήσει τις απόψεις 12 γονέων Δημοτικού σχολείου για τη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας από τα παιδιά τους.

β) Πιο συγκεκριμένα θα προσπαθήσουμε να γνωρίσουμε την άποψη που έχουν για την επιταχυνόμενη είσοδο της τεχνολογίας στη ζωή των παιδιών τους, τις ανησυχίες τους και

γ) αν πιστεύουν ότι η χρήση που κάνουν οι ίδιοι (η στάση τους απέναντι στην τεχνολογία) επηρεάζει την χρήση που κάνουν τα παιδιά τους.

δ) Επίσης θα μελετήσουμε αν και κατά πόσο είναι ενημερωμένοι για την ασφαλή χρήση των νέων τεχνολογιών από τα παιδιά τους και

ε) κατά πόσο πιστεύουν ότι το σχολείο έχει ενημερώσει τα παιδιά ή και τους ίδιους για τους κινδύνους και τη σωστή χρήση του διαδικτύου.

Στην έρευνα θα λάβουν 11 γονείς μαθητών ΣΤ΄ τάξης και ένας Ε΄ τάξης δημοτικού σχολείου. Η έρευνα θα λάβει χώρα με τη μέθοδο της συνέντευξης και θα απασχολήσει τους συνεντευξιαζόμενους για σύντομο χρονικό διάστημα, περίπου 10 - 15 λεπτά. Η διεξαγωγή των αποτελεσμάτων της έρευνας θα αποτελέσει χρήσιμο εργαλείο για την εκπαιδευτική έρευνα και κατά τη διεξαγωγή της θα τηρηθεί η ανωνυμία και η διασφάλιση των προσωπικών δεδομένων.

Αν χρειάζεστε περισσότερες λεπτομέρειες για την ερευνητική διαδικασία μην διστάσετε να επικοινωνήσετε μαζί μου στο e-mail: irinimazaraki@gmail.com

Ευχαριστώ πολύ εκ των προτέρων,

Μαζαράκη Ειρήνη